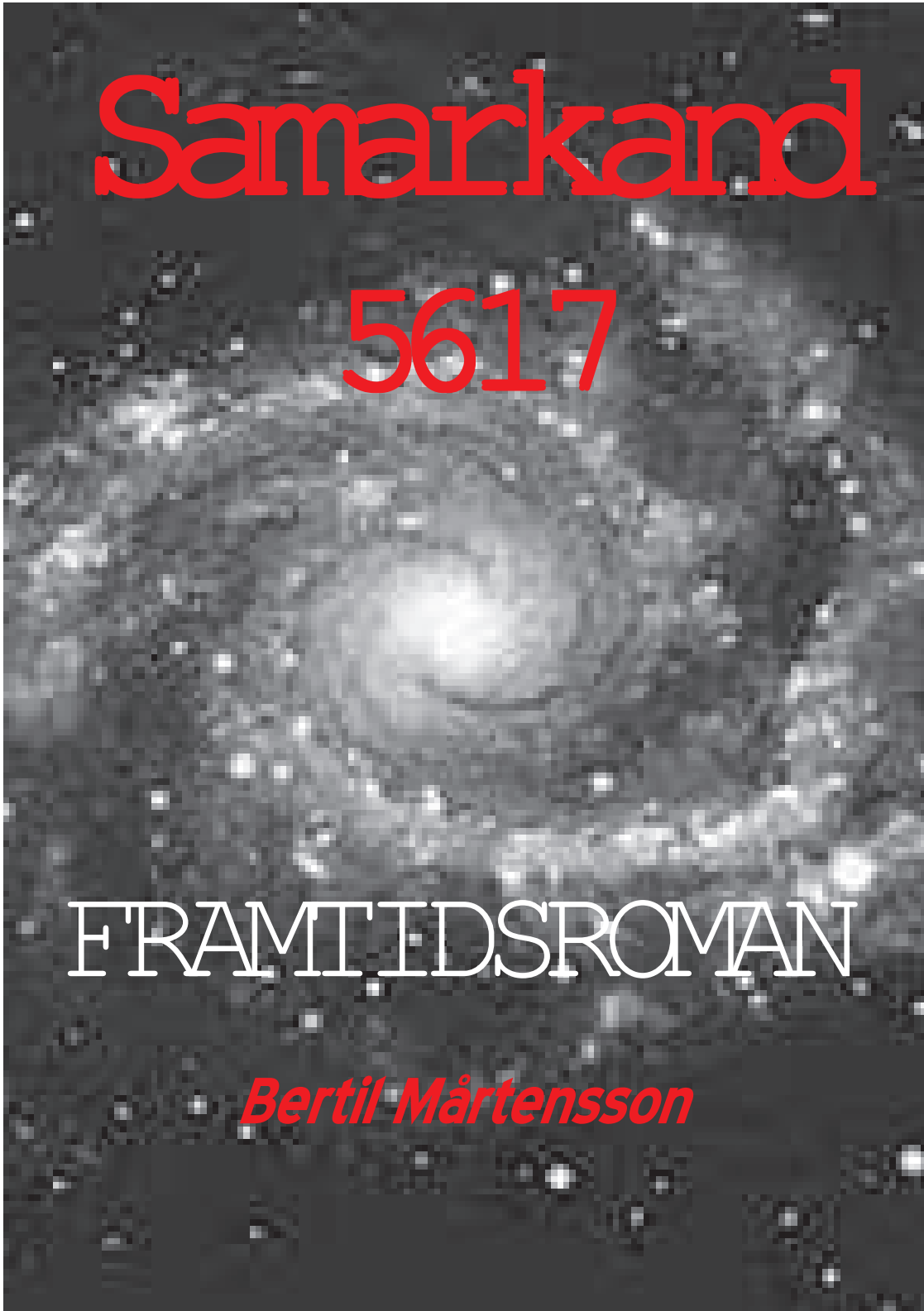

Samar kand

5617

FRAMTIDSROMAN

Bertil Mårtensson

SAMARKAND 5617

- framtidsroman

Bertil Mårtensson

● född 45 i Malmö, sedan 68 bosatt i Lund, debut samma år. Doktorand i filosofi. Skriver böcker på fritid - älskar det fantastiska men är inte blind för vår samtid. Belönad med Euroconpriset i Trieste 1972.

● Bertil Mårtensson återkommer här med sin tredje och hittills främsta roman, en framtidskildring om människor som vi. De söker mening och sammanhang med sina liv. Läsaren får inte bara underhållning, utan leds också in i en djupt engagerande problematik om makt, rätt och moral.

bokad

Originalomslag 1976

BERTIL MÅRTENSSON

SAMARKAND 5617

Framtidsroman

© Flying Bird Produktion 2011
enligt avtal med Läs en bok

Fler böcker av Bertil Mårtensson, se sista sidan.

Bertil Mårtensson
Samarkand 5617 © 2011

Originalupplaga 1976
ISBN 91-7368-002-8

FÖRHISTORIEN:

Q3.00001-W1W7 VILAHALL

1

Två timmar efter det att Autosurvey 4 lämnat moderfartyget Autosurvey Mains 2 landade den på den stora planetens yta. Alla analyser var redan utförda på avstånd. Atmosfärens sammansättning låg inom ramen för godtagna standardnormer. Syrehalten var ovanligt hög, men i relation till planetens storlek var atmosfärsammansättningen gynnsam.

Autosurvey 4 utförde den sista rutinen. Under två timmar exponerades ett råttliknande litet djur i den främmande atmosfären. Därefter isolerades det i en väl steriliserad kammare.

Om det fortfarande levde efter trettio dygn skulle planeten, som betecknades med koordinaterna Q3.00001-WIW7, automatiskt klassificeras som beboelig och föras upp på listan över kolonisationsobjekt.

Den läckert strömlinjeformade Autosurvey 4 släppte ut

en stråle ultrajoniserad gas och brände ett bomärke i planetens yta, innan den försvann ur atmosfären. Väl ute i rymden förenade den sig med sitt moderfartyg, och man väntade på att Autosurvey 6, som skickats till planetens mindre tvilling, skulle komma tillbaka.

Den kom aldrig tillbaka. Sedan Autosurvey Mains 2 noterat den mindre planeten som olämplig för kolonisering och som ett riskabelt forskningsobjekt, accelererade farkosten med sin last av försöksdjur och data och försvann ur det aktuella solsystemet.

När den väl kommit ut i interstellär rymd kopplades stjärndriften in och det helt automatiserade pionjärskeppet nådde sin basvärld 750 ljusår bort endast två år senare. Det råttliknande djuret levde då ännu.

Långt senare, mätt med individuella mänskliga mått, bestämde de högsta styresmännen inom vintergatssektor 1:5 att 1.5 miljoner arbetslösa skulle deporteras från de inre världarna.

Det blev då lämpligt att damma av det länge nedlagda kolonisationsprojektet HOMO+ och en lista över lämpliga världar påträffades i de gamla arkiven. På den listan befann sig Q3.00001–W1W7 tämligen högt. Uppgiften att den skulle vara en dubbelplanet vars mindre komponent klassificerats som “riskabelt forskningsobjekt” hade på något sätt bortfallit.

2

– Kapten, jag har hittat den! är är den! meddelade chefsnavigatör Segerberg.

Men kapten Leonardo Davi hörde inte på. Han begrundade i sitt inre de fyra år som återstod innan han skulle återkomma till Diori 57, varifrån han utgått med 500000 människor samt förråd och några djurstammar inrymda i ett utrangerat slagskepp från Femte Officiella Inbördeskrigets dagar. Det hade bara försetts med nya motorer som emellertid inte kunde gå med maximal kapacitet, eftersom skrovet inte var byggt för sådan belastning.

– Vi måste först förbi den här klustern av röda jättar, så om vi kopplar ur stjärndriften om tio dygn blir det nog lagom. Lustigt “ de här jättarna tycks ha fångat in en vit dvärg. Jag skulle tro att den kretsar i omlopp runt stjärnklungan som om den vore en planet till den.

Segerberg hade egentligen utbildat sig, en gång, för att bli astronom. Nu var han navigatör i stället. Han fick göra observationer, han fick samla in så mycket data som behövdes för att man skulle nå sitt mål, men han fick aldrig tillfälle att stanna och studera något av de intressanta objekten.

Tänk om han i stället fått tillfälle att studera de icke-linjära rumsförloppen invid ultraenergier...? Han hade haft en del intressanta idéer om det där en gång i tiden. Han suckade. Nu hade han i alla fall lokaliserat deras destinationsort. En stjärna av typ F.

Den låg i en gles region. Ett bemannat patrullskepp skulle aldrig ha upptäckt den utan avskrivit trakten som ointressant utan att titta på stjärnan. Men robotar arbetar systematiskt. Så de hade lagt märke till den och utforskat planetsystemet.

Den här stjärnan skulle således även ha planeter. Tio, varav en, den fjärde, skulle vara beboelig.

– Vi får se, mumlade Segerberg utan att han riktigt visste vad han menade med det.

– Har ni hittat vårt objekt? frågade nu Leonardo Davi. Han hade tydligen inte lyssnat alls.

Segerberg gav honom en irriterad blick.

– Ja.

– Det var ett koncist och hoppingivande svar. När kan vi koppla ur stjärndriften?

– Om tio dygn. Det ger oss den felmarginal på 0.5 procent, som vi behöver. De här gamla instrumenten störs rätt kraftigt av de nya motorerna och de enda kompensationskvationer jag har att tillgå gäller för andra kombinationer av motorer och instrument. Nämligen sådana som är någorlunda moderna.

– Beklagar, Segerberg, om ni måste arbeta med bristfällig

utrustning. Om ni bara ser till att vi inte hamnar inuti vår destinationsort, så är jag nöjd.

Han gick.

Segeberger svor efter honom, när han var säker på att han inte skulle höra det.

Hon satt och tittade på en av väggarna i den hytt som varit deras hem i snart fem och ett halvt år, med ett egendomligt, spänt ansiktsuttryck. Frånvarande.

– Vad är det, Rosie? frågade han.

Hon ryckte sig loss. – Jag vet inte. En viss osäkerhet kanske.

– Men det är en bra värld. Du har ju sett...

– Ja, jag vet. Jag har sett de nakna siffrorna. Gravitation 1,7 och syrehalt si eller så, men... 28 procent. Vi hade bara 20 på Interim.

– Jag menade inte att jämföra på det sättet.

– Och med 1,7 i gravitation kommer vi att behöva en effektivare ämnesomsättning, så – – –

– Men har du tänkt, har någon tänkt på hur själva livet ska gestalta sig på den nya världen?

– Ja givetvis!

– Det har jag aldrig märkt.

– Tänk på det liv vi lämnade. Var det ett liv? Hade vi något att välja på, utom det här och arbetsläger på någon främmande värld? Vi har blivit lovade förbindelse vart

tionde år, men om det kommer något skepp om tio år blir i varje fall jag förvånad.

– Och det menar du är bra?

Rosie Dowland stirrade på sin man med ett slags ursinne, och undrade om hon valt rätt. Skulle hon ha sålt sig och stannat kvar? Hon hade haft erbjudanden.

– Det tycker jag är helt enkelt perfekt, sa han och gick ut.

Hon bet samman tänderna. Kanske hade han rätt. Möjligen var det vad som var det bästa för dem. Att börja helt på nytt, med alla band avskurna. Hade hon inte känt ett slags lockelse? Och var det inte därför hon till sist valt Jorn?

Skulle hon gå efter honom? Nej, hon skakade på huvudet. Just nu var det bäst så här.

Om det bara inte varit för all denna väntan. Det är det som tär på oss, tänkte hon. De hade redan väntat i fem och ett halvt år, men nu när de snart borde vara framme hade dagarna börjat bli olidligt långa:

Det hade blivit mindre trångt ombord sedan 200000 människor blivit avsatta efter bara ett års färd, 175 ljusår hemifrån, och efter ännu ett år ytterligare 225 000. När de lämnat Interim hade skeppet varit som en överbefolkad storstad, nej, värre. Men de försvunna människorna hade bara efterlämnat tomhet.

Hur skulle det bli när de kom fram? Hur skulle det kännas att se den nya världen?

En värld – vad är det? Har man uttömmande karakteriserat den när man beskrivit dess geografi? En värld är något mer. En värld är vad man gör den till, och vad skulle de göra denna värld till? Paradis, eller...

Men hon tycktes vara den enda som tänkte på det sättet, och vilka förutsättningar hade de i så fall? Skulle hon någonsin lyckas öppna Jorns ögon för det?

Bitter över Rosies utbrott gav sig Jorn Dowland ut på en lång vandring i skeppet. Förstod han henne alls längre? Vad var det för en spricka som uppstått mellan dem?

Frågor av den typen konfunderade och upprörde honom. Han kunde helt enkelt inte reda ut dem.

– Hej, sa en röst plötsligt bredvid honom.

Det var en löjtnant på skeppet, en god vän.

– Åh, Pier? sa Jorn utan entusiasm. Hej själv.

– Bekymmer? frågade den andre omedelbart.

Jorn nickade. Han orkade inte spela teater just nu. Han försökte förklara situationen.

– Du, sa Pier Degarde. Gå ner till henne igen, och säg att vi är framme om tio dagar. Jag hörde det precis från Segerberg själv.

– Vad?

– Jo. Det är sant. Han har lokaliserat stjärnan. Spektrum och allt stämmer. Och du, krama om henne rejält.

– Ja, jag ska hälsa från dig så mycket.

– Nej din idiot, krama om henne från dig själv. Det är det som behövs. Var tacksam att du har henne.

Pier Degarde gjorde en gest till avsked och gick vidare på sin patrullrunda, medan Jorn Dowland sökte upp sin Rosie, berättade nyheten och kramade om henne. Resultatet var förbluffande.

– Den är dubbel, meddelade Segerberg bestört.

– Stjärnan?

– Nej, planeten. Den fjärde.

– Så synd att vi bara har 75 000 man kvar då.

Segerberg ignorerade den andres sarkasm och fortsatte:

– Det är bara det att det inte finns nämnt i våra papper. Och de är baserade på ett material som samlats in av helautomatiserade skepp. Robotar som aldrig gör några misstag. Det är mycket egendomligt!

– Det är gamla data. Något fel kan ha blivit begånget efter det att roboten lämnat in dem.

– Det tänkte jag inte på i hastigheten. Så är det givetvis. Då är det alltså inget egendomligt. Bara en överraskning. Vad ska vi göra nu?

– Vi får väl skicka patrullskepp till båda världarna, antar jag. Vet ni något om dem?

– Bara att den ena verkar större än den andra, samt att den större tycks svara emot våra data.

– Ta en titt på den mindre också, i alla fall.

Det jättelika och oformliga gamla slagskeppet vilade nu i sin bana runt de två världarna. Den mindre av de två hade visat sig ha en gravitation på 0.6 G och en atmosfär så tunn att människor nätt och jämt kunde tänkas anpassa sig till den. Man hade redan börjat färja ner folk till en lämplig punkt på den större planeten.

– Jag antar att vi bör ta en titt på dess tvilling, sa Davi. Åtminstone som en ren formsak.

Hans underbefäl nickade pliktskyldigast.

– Pier Degarde, välj ut fyra man ur besättningen och ta en patrullenhet CR-2. Ni behöver inte landa. Bara se er omkring litet.

– Som underlag för en rutinrapport. Jag förstår, sir. Vi är snart tillbaka.

Men Pier Degarde och hans män kom aldrig tillbaka.

– Givetvis höll ni radiokontakt hela tiden? sa Leonardo Davi och försökte behärska ett slags inre raseri.

– Sir. Jag har det inspelat.

Radiomannen tryckte på en knapp. Radiobrus hördes. Bärvågen var för svag för att helt undertrycka det. Degardes röst blev plötsligt hörbar.

– Vi är ganska nära nu. De här två världarna är verkligen inga enäggstvillingar. Den här verkar fullkomligt död trots syret i atmosfären, som borde kunna försörja enklare växter

i alla fall. Vad?

Han tystnade. Därefter försvann bärvågen. Bruset blev kraftigt. Radiomannen stängde av.

– Jag anropade dem säkert tjugo gånger, och vi har lyssnat hela tiden. Utan resultat.

– Det är absurt, sa Davi. De kan väl inte bara försvinna? Herregud, jag tar själv några man med mig och ser vad som hänt dem. För säkerhets skull tar vi ett större patrullfartyg, ett SH-5. Med beväpning. Vi håller kontinuerlig radiokontakt, givetvis, under strikt rutin. Kan ni rigga upp sändaren i ett SH-5 så den får litet större uteffekt?

Radioteknikerna nickade rutinerat och gick till verket. Under tiden fortsatte evakueringen av kolonister till den större planeten. De visste inte att någonting hänt.

Några timmar senare avfyrades en serie gaspatroner varvid en bubbla av typ SH-5 lämnade moderfartyget. Den startade motorerna och försvann i riktning mot den mindre planeten, som man nu allmänt börjat se som den större världens måne.

Tolv timmar senare utspelade sig följande i etern: Kapten Leonardo Davi meddelade:

– Jag kan inte se några tecken på att de skulle ha störtat. Vi har redan med radar konstaterat att de inte ligger kvar i omlopp. Vi får se. Nu flyger vi över ytan och den verkar helt steril. Vi borde få tydliga utslag om något skepp störtat

här. Och om de bara nödlandat borde de kunnat få fram en signal, så att... ett ögonblick!

Det var tyst någon sekund. Sedan återkom Davis röst och lät inte som om han själv trodde på vad han sa:

– Vi... vi har ingen kontroll över henne alls... det går inte att få henne att lyda!

Där försvann hans röst och bärvågen dog strax därefter.

– Det här är ju inte klokt, utbrast en av löjtnanterna, när de lyssnat på inspelningen för tredje gången. – Vi tar var sin SH-10, och...

– Det gör ni inte, utan ni stannar här!

Segebergs röst var skarp.

– Vi stannar alla här. Det är bara några hundra kolonister kvar att frakta ner. Vi gör det. Sedan slår vi på motorerna och återvänder hem.

– Det kan vi inte! Vi kan inte bara överge dem!

– Vi har mist tio man, inklusive vår befälhavare. Det räcker. Man förlorar inte kontrollen över sitt skepp utan anledning. Inte två gånger i rak följd. Vi saknat resurser för att... Jag vill inte insinuera någonting, men jag tror inte den där världen är fullkomligt död. Om någon ska bege sig dit, bör denne vara speciellt utsänd och utrustad. Det är inte vi.

– Men mänskligheten är ju ensam i Vintergatan.

– Tror ni det ännu?

Segeberg tvekade. Så tog han till sitt sista argument.

– Jag tar befälet över expeditionen eftersom jag har högst rang, sedan Davi försvunnit. Och därmed påtar jag mig hela ansvaret.

– Får jag fortsätta att lyssna? sa mannen vid radion.

– Ja, men det är den enda tillåtna åtgärden.

– Då tar jag ner de sista nu.

– Ja, snarast möjligt. Men säg inget till dem.

– Herregud!

– Säg ingenting! Tänk om de inte vill stanna här då? Vi har ingen rätt att ta dem tillbaka!

– Okay. Jag säger ingenting. Allt är bara bra.

Löjtnanten lämnade kontrollrummet och begav sig ner i utskeppningshamnen, där de sista var samlade med sina ägodelar och de förråd de skulle ha med ner. Det stuvades in i ett färjeskepp av den typ som ombesörjer all trafik mellan stjärngående skepp och marken. Kolonisterna gick ombord. Däribland Jorn och Rosie Dowland.

– Pier Degarde skulle ta ner ett av skeppen personligen, undrade Jorn. Det sa han till mig sist jag träffade honom. Har någonting hänt?

Löjtnanten log. – Nej, vi fick bara ett tekniskt fel någonstans som han är expert på. Han mår fint. Han bad mig hälsa speciellt till er båda.

I solnedgången satt Jorn och Rosie tillsammans under ett träd på den värld de aldrig skulle lämna. Solen hängde stor

och röd över horisonten. Runt dem utbredde sig ett landskap som efter alla år i rymden nästan skrämde dem – här där de marksatts, fanns det bara enstaka träd men längre bort väldiga skogar.

Ett slags tystnad hade spritt sig. I den mån man samtalade gjorde man det med viskande röster.

De föreföll så många nu, utströdda över en ganska liten landyta med alla förråd, all materiel, plasttälten med mera runt omkring.

– Tror du vi kommer att vänja oss vid att väga så här mycket? frågade Rosie sin man. Det kändes tungt att andas. Det tog emot när man skulle resa sig, och man blev fort trött bara av att gå.

– Vi kommer att klara det, svarade han. Det tar litet tid bara. Vår kondition är heller inte den bästa just nu efter alla åren i rymden, trots den obligatoriska träningen.

– Jag hoppas du har rätt. För här är ju ändå så vackert. Ser du, nu går månen upp. Åh Jorn, jag tror vi kommer att bli lyckliga här. Tror inte du det också?

Han tittade på sin klocka.

– De ska ge sig av om en knapp minut enligt beräkningarna. Vi bör kunna se dem, om inte annat så för att solen belyser dem.

– Tio år tills nästa skepp kommer hit. Det är en lång tid. Mycket kommer att ha hänt innan dess.

Jorn pekade.

– Se där! Ser du den ljuspunkten? Det är dom!

Det blev dödstyst i lägret.

Och där de satt såg de ljuspunkten röra sig långsamt över himlen, samtidigt som den blev mindre och mindre. Det kändes mycket egendomligt.

De visste det inte, men Jorn skulle få rätt i vad han tidigare sagt. Det skulle dröja mycket länge innan nästa skepp kom.

Inte tio, utan tusentals år.

– Man känner sig nästan berusad i den här luften, så konstigt lätt. Och ändå väger man så mycket.

Hon skrattade till, men Jorn satt allvarlig.

– Vad tänker du på? undrade hon.

Han skakade på huvudet.

– Ah, ingenting. Nej, det är Pier jag tänker på. Det var inte likt honom att ge sig av utan att ta farväl, personligen.

– Han ville kanske bara undvika att bli alltför sentimental. Vet du, ibland har jag nästan misstänkt honom för att vara en smula förälskad i mig.

De satt tysta ett slag och begrundade det. Inom sig tänkte Jorn att hon mycket väl kunde ha rätt.

– Månen är bara halv. Men se så klart den lyser! Och det var sant. Det gjorde den.

3

Ganska snart stod det klart för dem att de inte kunde bilda en sammanhängande koloni.

Det skulle bara fungera så länge förråden räckte. Och de borde spara av dem, ifall de fick problem med försörjningen.

Kolonisterna splittrades i grupper om femtio och spred sig över landet. Några högg ut mark åt sig i skogarna, andra levde kvar ute på slättlandet.

De höll inbördes kontakt med radio, men ett standardbatteri behöver ersättas eller laddas om efter ett tiotal år. När inget skepp kom efter tio år tystnade fler och fler apparater. De hade själva varken resurser eller kunskaper för att hålla dem igång.

Livet var hårt, men inte omöjligt. Redan den andra generationen klarade sig betydligt bättre. Barnen fick sitt mjuka skelett format av den höga gravitationen redan från början, den syrerika atmosfären underlättade försörjningen av en kraftigare muskelmassa. För barnen var detta helt enkelt världen. Apparater som inte fungerade bevarades som minnen av den första och andra generationen, men när den tredje fick bestämma sattes de undan eller kastades bort. Berättelsen om hur de ursprungligen kommit hit fick mer

och mer sagans skimmer över sig, och det kom en generation som inte trodde på den.

Detta var världen. Så enkelt var det med det.

Befolkningsantalet föll från 75 000 till 40 000 på två generationer, klättrade sedan uppåt mot 50 000 och höll sig kvar där mycket länge. Vid det laget fanns det naturligtvis ingen som hade överblick över hur många de var.

En av de första åtgärder som vidtagits efter landsättningen hade varit att utlösa ett antal bomber för att befrukta den nya världen.

De steg några kilometer upp i atmosfären och då de exploderade spreds sporer och frön av trädslag, växter och även vissa nyttiga bakterier över stora arealer. Av någon anledning trivdes få av de där sporerna och även det som planterades för hand hade det svårt. Redan den första generationen hade fått söka efter substitut inom den inhemska floran och faunan. I grundutrustningen hade det ingått boskap, en liten stam som dog, medan människorna ständigt lyckades överleva.

De gamla namnen kom att föras över på inhemska motsvarigheter när det fanns sådana, eller på helt nya former.

För den andra generationen var det inte egendomligt att vete var en baljväxt med tjocka stjälkar, vars torra frön kunde malas och bakas till bröd, och att råg var en grövre växt av samma art, som gav ett mörkare och mera mineralrikt bröd.

Man kunde även jaga. Hjorten var ett fyrfota och mycket snabbt djur, som inte var helt och fullt vegetarian själv. Den blev svår att fånga sedan den väl upptäckt att den var eftersökt av de nya varelser som dykt upp.

Det enda djur som överlevde ur människornas ursprungligen medhavda ark var hunden, som snabbt förvildades, korsavlade sig med inhemska likar och utvecklade några olika former, av vilka en tillbakabildade huggtänderna och började leva på frukter, knoppar och i nödfall även gräs.

En storväxt variant skulle en dag döpas till mula av den första människa som tämjde henne. Namnet var hämtat ur en gammal saga, som senare glömdes bort.

Det fanns inte en enda varelse i världen som kunde mäta sig med människan i fråga om intelligens. Människan tog världen i besittning utan att ifrågasätta sin rätt, någonsin, att göra så.

Och världen fick aldrig något särskilt namn. Den var bara, helt enkelt, världen. Ett rum att vila i.

Vilahall.

4

Att grundvillkoret var uppfyllt registrerades efter hand av en sensor som saknade större precision. Men i och med att den kunde avgöra detta, övergick hela det inerta systemet till aktivitetsnivå ett (preliminär). Eftersom exakt funktion var viktigare för målsättningens uppnående än brådska, påbörjade systemet en grundlig genomgång av sina funktioner. Parallellt gjordes elementära mätningar. Sönderfallet av en isotopmängd mättes och tolkades. Resultatet jämfördes med en oscillerande kristall som stått kopplad till en serie indikatorer. Överensstämmelsen var god. Systemet bedömde sig som funktionsdugligt trots sin enorma uppmätta ålder. Sensorer med helt annan precision riktades mot den större världen och omsorgsfulla mätningar gjordes. Resultaten bearbetades och ett antal alternativ begrundades rent matematiskt på ungefär följande sätt.

Utseende? Något avvikande. *Anpassningsindex?* Svar: 2,6. *Intelligensnivå?* Svar: 8 ± 0.5 . *Intelligenstyp?* Ospecialiserad, huvudsakligen praktisk men med stora individuella variationer. *Släktskap?* Svar: ja. *Gentyp?* Vanlig ribonukleinvariant med xy-modulation. Låter sig

manipuleras. *Social situation?* Isolerad grupp utan märkbara tecken på kontakt utåt. Övergivna. *Prognos för något handlingsalternativ?* Den är extremt gynnsam, rent genetiskt, för alternativ A. Eventuella komplikationer är snarare av strategisk art. Den andra sidan är rimligen också i operativt läge, även om man ännu inte tagit yttre initiativ.

Är alternativ A förenligt med rimliga strategiska krav på försiktighet inom tvåpartsspel? Svar: Ja. *Lämplig strategi?* Låt motståndaren långsamt vinna och behålla ett initiativ om 0.7, och igångsätt diverse slumpaktiviteter för att ge honom något att arbeta med, samt ge honom ett intryck av att vi inte är fullt funktionsdugliga. *Invändning:* Han kommer likväl att agera utifrån att vi är maximalt funktionsdugliga. Är då inte 0.7 ett för stort övertag? *Kommentar:* Vi låter honom inte uppnå 0.7 förrän väsentliga beslut fattats av spelare överförda i biologisk gestalt. Tiden för detta kan uppskattas till 64M-11. 0.7 gäller dessutom endast det skenbara övertaget. Det kommer att utgöra en nackdel när väl fiendens spel förs av individer i biologisk gestalt. De spelar nämligen inte helt matematiskt.

Beslut? Enhällig bedömning. Fattat.

Vid ett tillfälle då en viss sida på månen vätte mot Vilahalls nattsida öppnades således en lucka i den kala ytan, och en rymdskeppsliknande mekanism höjde sig på en pelare av komprimerad gas, tvekade, slog på motorerna och försvann

ut ur atmosfären med ett rytande som skallade mellan de kala bergsmassiven. Utanför atmosfären ändrade den kurs och styrde mot solsystemets åttonde planet, som den skulle nå tio dygn senare.

Strax därefter öppnades en annan lucka och en mycket mindre mekanism flöt upp, driven av en motor som inte avgav något som kunde detekteras och spåras. När den hade kommit ut ur atmosfären ökade den hastigheten nästan otroligt och nådde före morgonen en i förväg bestämd punkt på Vilahalls yta, nu åter med reducerad hastighet. Ett ögonblick svävade den strax ovan markytan, varvid den fällde ut ett munstycke som började rotera.

Så sjönk den nedåt, munstycket fick kontakt och mycket snabbt grävde den sig ner till ett förutbestämt djup under markytan. Ett långt, smalt rör med ett fint munstycke sändes upp och sög ner den runt hålet uppkastade jorden så att mekanismen snart låg fullkomligt begravd därunder. Det smala röret drogs försiktigt ner igen. En kraftig, inducerad vibration i marken fick höstlöven att falla ner från ett antal kringstående träd och lägga sig över platsen.

Ingen kunde längre se att det fanns någonting nedgrävt där. Mekanismen ingick i vilotillstånd med alla funktioner avstängda utom en.

Vinterdagar, frost i luften och skare överallt. Tamvargarnas skära tungor hängde ut ur immande gap. Allt var tyst. Solen

öste ut ett slags egendomlig glöd överlandskapet som inte värmde någon.

De vädrade.

Och fastän de inte gav ifrån sig något ljud visste han att de hittat ett spår, för de stod med alldeles stela ben som de brukade då, och såg åt hans håll, uppfordrande, som om de väntade på ett förlösande ord. Och då släppte han dem loss och bröt förtrollningen som ett ögonblick vilat över allt med ett enda kort och explosivt ord:

– Gå!

Lederna mjuknade och de förvandlades som till katter. Fortfarande ljudlöst gled de i långa språng fram genom markerna och han följde dem på sina skidor med en möda som var sin egen belöning. De jagade åt honom nu och de var tacksamma för att de fick det. Han kunde hålla dem med ett ord, och släppa dem med ett ord. Och då jagade de åt honom, åt hans familj, åt sig själva.

Ensamma hade vargarna tvekat att ge sig på en hjort, men nu visste de att han kom efter med armborstet. De kunde nöja sig med att spåra bytet, försöka skrämma det, hetsa det. Snön var hjortens värsta fiende. Den hade en tung kropp och inga mjuka tassar som kunde bära den över skaren. Den sjönk igenom. Därför skulle de hinna ifatt den innan det blev natt – det visste han. Ögonen sved i den kalla luften. Idag skulle de inte komma hem tomhänta.

Eller i natt. När det nu blev.

Vargarna hade försvunnit ur hans synfält, men det var ingen svårighet att följa dem. När de hann ikapp den skulle de inte ta risken att ge sig i närkamp, för det var en strid som de inte kunde vara säkra på att vinna.

Han hade upplevt det här förr, innan de bröt upp och röjde mark härute i Västlandet. Vinterjaktdagar, då tamvargar uppehållit en hjort och man kom fram till platsen. Den stod där, majestätisk och kraftfull, med ett slags stolthet som fick vargarna att hålla sig undan, om det inte var för att de såg dess blottade gap. Och man hade pilen redo då, siktade och sköt –

Här hade han ännu inte lyckats spåra någon hjort, och han hade undrat om de inte bort ge sig iväg österut i stället för att undkomma pesten, som härjat där de tidigare bott.

Vargarna hade han tagit som ungar ur ett bo, sedan han fällt modern. Det här var inte deras första jakt tillsammans, men en hjort hade de aldrig spårat förr. Hur visste han att det var en sådan?

Sådant vet man bara. Det ligger i luften.

Det hade synts på vargarna också.

Eftermiddagen rann undan som landskapet vid hans sidor och det började skymma. Han kände att det nalkades nu, jaktögonblicket. Så här långt åt norr hade han aldrig varit förr. Det hade kanske varit ett misstag. Jaktmarkerna låg kanske just här.

Snön reflekterade allt ljus som ännu fanns kvar i luften. Sikt skulle det vara en timme till.

Han kom fram ur en dunge vars täthet berett honom en del problem. Han hade tvingats ta av skidorna och tränga genom täta snår. Nu hade han dem åter på, och långt därute på slätten, på väg mot en mindre trädklunga, såg han rörelse.

Hjorten!

Vilket arbete det skulle bli att forsla den ända hem! Men de skulle i alla fall inte behöva svälta. Inte på länge. Och sen skulle det väl snart börja bli vår.

I år var den sen, våren. Det var inte rätt av den!

Vilket väldigt djur! Även på avstånd tycktes det torna upp sig.

Här där snövidderna låg öppna och ingenting hindrade honom fick han upp hastigheten.

Så vindsnabbt nästan flög han över den frusna snön att den egendomliga känslan inom honom hann växa sig kväljande stark, innan han hade den minsta möjlighet att tänka efter eller bromsa sin framfart.

Förbjudet land – Förbjudet land – Du kan inte gå hitin –
Du får inte gå hitin – – –

Till sist stod han desperat stilla och kämpade mot instinkten att vända om och bara fly.

Den stod stilla omgiven av hans tamvargar.

Men han kunde inte färdas längre i den riktningen.

Desperat kallade han med sitt horn. Han hade en signal till dem när de skulle komma. Den blåste han nu, så att den försvann ut i det vilda och ofattbara och kom åter, flera gånger.

De lydde inte. De trodde inte att han kunde mena det.

Hjorten stod med ett slags överlägsen resning.

Till sist förstod de att han verkligen kallade dem tillbaka.

De ylade högt, men de kom.

De övergav bytet.

Han kunde ju inte förklara för dem. De förstod inte hans språk.

– Hem, sa han bara, och pekade åt det håll varifrån de kommit.

Skulle de följa honom? De gjorde det, men de tvekade.

Tydligt uppfattade de inte den varning som han uppfattade, som hela landskapet här var inpyrt med.

Du kan inte gå hitin – Du får inte gå hitin – – –

Skulle hans familj behöva svälta denna första vinter i Västlandet?

Han visste just nu bara att han måste komma härifrån och att han aldrig mer skulle bege sig så långt åt norr.

Detta var någonting inför vilket han var ett obetydligt intet, ett stoftkorn som gjorde varken från eller till. Han skulle få söka sin jaktlycka i andra väderstreck.

När han kommit tillbaka till skogsbrynet han lämnat i sådant övermod, vände han sig om. Han såg den ännu. Den stod kvar därute och ingen människa skulle någonsin fälla den.

Och hur skulle han kunna förklara när han kom hem att de måste knappa in på maten ännu mer för att i norr låg ett förbjudet land?

5

Vi är de som spanar, söker och avvaktar. Vår tid kommer.
En dag ska vår väntan få ett slut. Under tiden söker våra
instrument av, pejlar och vidarebefordrar resultaten till oss
för bearbetning och analys.

Vi bidar vår tid. Nu vet vi att den kommer.

Under tiden väntar lagrade mönster i elektronisk form.
De har väntat alltför länge. Snart ska de inte längre vänta.
De ska återfödas.

Vi söker i labyrintiska genstrukturer. Vi har en mycket
klar uppfattning om vad vi söker.

En dag kommer vi att finna det. Vi har redan varit mycket
nära.

Resonans.

Mottaglighet.

Artlighet.

Det är det vi söker.

Det är det vi väntar på.

Och så en dag “

Positivt utslag. Vi har inte bara som så ofta förr registrerat
en viss mottaglighet, utan det vi har nu är något mycket mer.

Frändskap.

Det är som att se en av våra egna ta form och gestalt,
växa i styrka och vilja.

Enligt givna instruktioner väljer vi ur våra minnesbanker.

Instrumenten kalibreras. Överföringen fordrar maximal
precision.

Noggranna kalkyler bestämmer den optimala tidpunkten.

Allt är förberett.

Perigeum, och “

transmission!

Förstföderskan kved. Kvinnorna runt henne kände, tog
pulsen och diskuterade.

Utanför fönstret i den timrade gårdslängan hängde månen
stor och full.

Den var redan på väg ner, när kvinnan i sängen gav till
ett skärande skrik och barnet blev synligt.

Några minuter senare var allt över.

– En pojke, sa de. En pojke blev det.

– En fin pojke.

Den nyblivna modern kände hur svetten torkade i ansiktet
på henne. Hon hörde deras avlägsna röster. Det var som
om de var i ett annat rum.

Sedan kände hon hur någonting lades vid hennes sida,
ett varmt knyte som var alldeles tyst.

– Är... är han sjuk? sa hon matt.

– Nej, det är en fin pojke. Vi fick ge honom en rejäl dask för att få honom att skrika, och även då var det som om han inte ville.

– Ja, han var minsann arg.

Byltet vid henne sida rörde sig.

Det skrek.

– Han är redan hungrig, sa de. Det är ett gott tecken.

Steir Slaglands son, Wirce, hade något främmande i blicken som tidigt fick många på gården att känna sig illa till mods.

Han var som av ett annat slag.

Steirs kvinna, Sirma, dog utan att föda honom fler söner. Därför blev Wirce redan tidigt mäktig. Steir tränade honom för att ta över gården, från det han var så stor att han kunde gå. Steir kände igen sig själv i sonen. Det var för honom som om han själv fötts till världen igen, bara i en ännu mer fullkomlig gestalt.

Men fastän ingen visste det, såg Steir Slagland också något som var främmande i sonens blick.

Wirce växte upp och märkte tidigt att han inte var som andra.

Han visste saker som de inte visste, förstod saker som de inte förstod. Och han var kluven på ett sätt som de inte verkade kluvna.

Wirce var mer än en. I sina tankar var han två. Det var han, Wirce, och någon annan.

Att det var något med hans son förstod Steir den dag han kom hem från fälten och fann att pojken brutit sig in i hans rum och klätt sig i vad som först tycktes vara en svart mantel, men som Steir snart kände igen som en bit tyg som rivits loss från den sorgkappa han burit efter Sirma. Det främmande fanns där i blicken, mycket tydligt.

– Vad gör du här, Wirce? frågade fadern upprört och det var nära att han slagit pojken hårt.

– Jag leker, svarade Wirce. Jag leker att jag är en av kungens män.

Det lugna svaret fick Steir att stanna.

– Vad talar du om? sa han. Vilken kungs män klär sig i svarta kappor?

– Min! skrek pojken, började gråta och rusade ut ur rummet.

Han fick feber och Steir sände efter läkare. Denne kom, tittade på pojken och sa bara:

– Han är mycket upprörd. Låt honom vila.

– Och vilken bot... ?

– Bara vila. Det är den enda bot som finns i ett sådant fall.

Läkaren for.

Några dagar senare släppte febern och pojken började gå omkring igen, som vanligt. Men en natt smög han sig ut, och ingen visste det utom han. Han ville se på månen. Han ville se den tydligt.

De ville båda se den tydligt.

Han öppnade ett fönster, gled ut. Alla sov. Överallt var det släckt.

Utom på himlen.

Pojken vandrade omkring i natten. Han kände inte kylan. I stället lyssnade han, mer och mer, inåt.

Det är jag som söker dig. Jag är din frände. Varför kämpar du emot? Jag är din frände. Jag är mycket gammal och du är mycket ung, men vi är som bröder. Vi är ett och detsamma. Kämpar du mot mig, kämpar du mot dig själv. Och då blir du bara sjuk. Känner du inte en hemlig längtan? Varför förneka den? Men du förnekar den inte nu. Kanske du förstår något redan. Ja, du är jag och jag är du. Vi är en tillsammans. Jag är uråldrig och du ung, men ändå finns det ingen skillnad. Jag tjänar redan den herre du vill tjäna. Du var hans innan jag kom. Ja, jag märker att du förstår nu.

Där han gick kom Wirce att undra över det egendomliga att han gick här och liksom talade med sig själv. Som om han var mer än en.

Men så var det ju inte.

Han såg upp mot månen, och som den förste uttalade han tyst dess namn.

OIEO.

Steir Slagland dog till sist, gammal och hatad. Sonen var då sedan länge mogen att ta över en gård som utvidgats till

ett gods. Många arbetade under dess herre.

Wirce Slagland tog allt i besittning och blev snart än mer hatad och fruktad än fadern. Han ville nu ha söner, och därför måste han ha en brud. Han valde den vackraste dottern till den som ägde grannmarkerna, friade och fick henne.

Att hon inte tycktes glad därför, verkade han aldrig bry sig om.

Det sägs att när hon skulle föda det första barnet, insisterade han på att närvara, mot all sed. Ingen vågade hindra honom, eller säga något. Det sägs att när barnet var fött tog Wirce i det före modern och granskade det noga. Men då for rysningar genom honom, och han raglade till och utbrast:

– Nej! Kom inte igen! Detta är mitt land!

Och han dräpte modern och barnet och alla som var där. Så berättas det.

Det må vara hur det vill med det. Men sant är att Wirce Slagland var den förste på Vilahall som alltid gick klädd i svart mantel.

Sant är också att han aldrig fick några söner som kunde efterträda honom, men han lär ha dräpt mer än en.

Århundradena gick, och även om Slagland dog barnlös, var han inte den siste som vandrade på Vilahall i svart mantel.

Genom seklerna föddes fler och fler barn som hade en underlig förkärlek för svarta kläder och som hade något främmande i blicken.

Månens namn blev efterhand allmän egendom. Kanske undrade någon över detta sällsamma namn, OIEO, som lät som en klagan på ett främmande språk. Kanske gav det upphov till mången fantasifull legend om barn som blivit födda i månens sken.

Varje berättelse fordrar en viss balans. Den fordrar en strid vars utgång är i det längsta oviss. Och mörker kan endast balanseras av ljus.

På Vilahall kom det klassiska motivet om kampen mellan gott och ont att utformas som en kamp mellan mörker och ljus, där månen spelade en framträdande, magisk roll.

Men legender dör. Myter blir ett bleknat arvegods inom konst och litteratur. Ingen förknippar i en modern tid mytens svartklädda, legendariska gestalter med den svartklädde han ser på en gata, eller på en bild i en tidning.

Likväl upphörde aldrig kampen.

TUR OCH RETUR 1

1

Han visste att han skulle störta.

Ögonblicket för kraschen nalkades och han var maktlös. De uråldriga rattarna och hjulen i det lika gamla rymdskeppet, inte rostiga men förändrade på andra sätt av att ha vilat så länge i valvet under de vattenfyllda, forsande bergsgrottorna, vägrade lyda hans händer. Han hade fortfarande ledsignalen, den utomordentligt svaga laserstråle som väglett honom alltsedan de förinställda instrumenten fångat in den. Den var stabil och ändå kunde han omöjligen följa den. Det var som om någon fientlig kraft tagit över skeppet, en ond makt som försökte styra det mot något helt annat mål.

Desperat försökte han gång på gång få skeppet tillbaka på rätt kurs, men han misslyckades.

Det var så enkelt, bara att centrera en röd punkt i fokus på en skärm försedd med ett upplyst kors, men punkten irrade hit och dit.

Störsignaler, tänkte han. Någon lägger ut en signal som

förvirrar mina instrument eller rubbar funktionen i de gamla reglagen, rattarna och hjulen.

Nu färdades han snabbt rakt ner mot OIEOs yta och det var en fråga om sekunder. Det värsta var att han inte visste exakt hur många sekunder det kunde gälla. Han hade ett tjugotal kalibrerade rattar och hjul i åldrad metall att vrida på, ett sextiototal spakar och mängder av mätare vilkas funktioner han inte kände till, eftersom han inte kunde läsa de främmande språktecknen. Han förstod att en angav höjd, men i en enhet han inte begrep, och att en indikerade hastighet.

Han kastade en blick på skärmen, men det enda som syntes var något suddigt och grått. Uppenbarligen hade elektroniken inuti åldrats bättre än glaset.

Hela det här företaget hade varit ett misstag från början. Brevet som fått honom att börja söka efter det dolda valvet hade inte varit ämnat att ge någon ledtråd till syftet med hans liv, utan bara syftat till att förkorta det.

Han hade sökt svaren på frågor som tydligen inte var möjliga att besvara. Det hade varit hans misstag.

Med hjärnan full av tankar av det slaget, observerade han att en röd lampa som tidigare varit släckt (det var han säker på) nu glänste ilsket röd ovanför ett av de många hjulformade reglagen framför honom. Han hade inte rört det hittills. Det hade inte varit omnämnt i de instruktioner han hittat.

Men det måste ha någon funktion och på väg mot en säker död hade han ingenting att förlora på att gripa tag i det och försöka vrida det runt. Så han gjorde det, och genast – som om han borde ha gjort detta tidigare – började en signal tjuta i det gamla rymdskeppet, men dessutom och vad som var viktigare, reglerfunktionen på de andra kontrollerna återkom. Skeppet blev manövrerbart och började ändra kurs.

På skärmen syntes något virvlande grått. Han var nästan nere vid markytan. Det var absurt. Utan att bry sig om den tjutande signalen såg han punkten på den mindre skärmen börja röra sig uppåt mot korsets centrum. Vid sidan därav tändes ännu en skärm av någon dold automatik. Tydligt till varning. I olika färger markerades ett antal positioner och vektorer, och av dessa var troligen de orange de faktiska och de grönlysande de önskade, men diskrepansen mellan dem var stor. Trots att han faktiskt kunde få de orange markeringarna att röra sig i riktning mot de gröna insåg han att det gick alldeles för långsamt. Kritiska millimetrar skilde. Han skulle inte klara det.

Min käraste, tänkte han, min son, farväl. Jag har gjort ett fruktansvärt misstag så nu lämnar jag er och...

Sedan, där han satt med blicken fixerad på de allt rödare och de ständigt lika grönlysande markeringarna, var det som att slå emot en gigantisk mur som brast och fortsätta igenom den, fast med reducerad hastighet. Och ett larmande

muller som dränkte den i skeppet ännu ljudande signalen, som redan den tangerade smärtgränsen. Lager på lager av väldiga, dånande skred, som nästan krossade honom. När skeppet sista gången slog i, slungades han nästan ur sin kropp. Han kände blodsmak bryta fram i munnen, men all smärta var nu borta – – – han var ingenstans, i en tomhet, i en tystnad, i ensamheten, utanför tid och rum – – – Han svävade i intet omgiven av lysande röda och gröna tecken och medan han gjorde det färdades han – fast inte i någon fysisk mening – och på ett egendomligt sätt återupplevde han hela det långa händelseförlopp som slutligen fört honom hit, i tron att han var död, med den tanken att det är sådan döden är. Att leva om sitt liv medan man svävar i den oändliga evigheten, präglad av den sista synbild man såg medan man levde. Och att genom den se det, uppleva det på nytt, i ljusa klara färger.

2

När börjar ett händelseförlopp

Frågan har inget svar. Några skarpa gränser finns inte i verkligheten.

Någonstans får man dra ett streck och säga: här började det.

Caye Friesland smög genom natten. I handen höll han papperslappen med de obegripliga men likväl lockande orden:

Vill du veta sanningen om ditt liv?

Vill du att det ska få en mening?

Gå till det förbjudna landet i natt.

Det förbjudna landet, det var där han var just nu. Hit gick ingen. Det bara var så. Men ändå hade han tillåtits gå hit in och rösterna vägledde hans steg. Du är på rätt väg. Bara fortsätt.. Man väntar på dig.

Han gick genom högt gräs. Stigen hade upphört, vem som nu trampat upp den.

Litet till vänster. Du är nära nu.

Någonting fick honom att stanna. Runt honom var det

dödstyst. Månen, OIEO, hängde uppe i skyn. Han visste att den var inne i en av sina goda faser. Den skrämde honom inte.

Någonting fanns här, utom han själv. En röst:

– Caye Friesland, vill du viga ditt liv åt att kämpa mot de onda makterna i tillvaron?

Pojken nickade. Vad annat kunde han göra.

– Du anförtros härmed rollen som kunskapsbärare. Fly till Malvallae, och låt aldrig dem få tag i dig.

Han tyckte sig försatt i trance. Något skedde med både hans kropp och själ. Egendomliga synbilder etsades in i honom. När han kom till sig var allt klart. Han hade inte längre något val.

Han sprang, och det var så det började på allvar. Han var plötsligt på flykt och så skulle det förbli länge. Hans huvud dunkade och han kände en stark yrsel, men han tog sig inte tid att stanna utan rusade desperat nedför sluttningen i riktning mot den mörka silhuett som var staden Malvallae.

Följer de efter?

Nej, mina öron hör inget.

Då vet du inte säkert?

Nej!

I den natt som vilade över markerna gick stigen framför honom bara att skymta som en vag kontur, en antydning om var han kunde sätta stegen. Han snavade och föll flera gånger, fick knäna fulla av skrubbsår och en gång kändes

det som om han vrickade foten. Men han for upp igen och fortsatte att springa utan att bry sig om smärtan. För han sprang för sitt liv, och inte bara för att rädda det. Utan för att gripa tag i det. Han hade aldrig känt det så här förut. Aldrig förr hade något han gjort haft en så påtaglig mening. Han var utvald. Med eller mot sin vilja var han det, och ingenting skulle längre kunna vara som förut.

Det var väl detta som gav honom kraft att fortsätta utan att ge upp.

Trots vinden, smärtan och skenbilderna.

Nu bar det inte längre utför. Han följde stigens kurva som endast omärkligt skymtade genom det höga gräset. Här fanns det inga åkrar. Detta var ännu förbjudet land.

Skenbilderna i hans huvud, de otydbara lysande figurerna i orange och grönt, hade inte lämnat honom. De var inte alltid lika tydliga men han kunde inte påverka dem med sin vilja. Var det detta som var uppgiften? Att bära på dem?

Fast de var ogripbara, var de lika verkliga som vindens brus och lika tydliga som hans egna dunkande pulsslag. Kunde han inte trotsa dem? Jag är inte längre någon pojke, tänkte han. Det syns kanske inte på mig, för det är en inre förvandling, men jag är redan en man. Och nu är jag på väg för att erövra ett liv åt mig, ett eget liv, format av mina egna beslut och önskningar.

— — — Om han bara kunnat springa ifrån skenbilderna också, men de följde med som om de var direkt förbundna

med hans medvetande.

Som ett oläsbart alfabet med pilar och punktfält. En kunskap som ingen kunde tyda. För om inte han kunde det, vem skulle då kunna det? Han kunde ju ändå läsa och utföra beräkningar.

Och det var inte möjligt för honom att påverka det med sina tankar. Som om det präglats in i honom utifrån av den okända makten, rösterna eller rösten (?) som talat såväl ur marken som ur skyn.

Låt mig vara! befallde han det, medan stadens konturer tog formen av mörka jättelika byggnader som tornade upp sig mot den jämförelsevis ljusa skyn, stjärnklar och gnistrande med sitt centrala diadem, en förtätning av stjärnor (det visste han), universums centrum.

Stigen hade lett honom till en av infarterna, en av de mindre där det just nu inte fanns någon tung trafik. Han var inte längre på öppen mark med fri sikt. Det kunde vara både en fördel och en nackdel. Han dök in på första sidogatan och trots att han skulle behövt stanna och hämta andan gjorde han det inte utan tvingade sig vidare. OLEO hjälpte honom att orientera sig. När han hade den på höger sida var han på rätt väg, inåt centrum där ingen skulle kunna finna honom, där det var lätt att försvinna, en farlig plats för en man som ännu bara var en pojke.

Härute i periferin var det lätt för dem att hitta honom och ta honom till fånga. Han hade ingenstans att vända sig för

att få hjälp. Därinne hade han åtminstone en chans att försvinna i mängden.

När han vände in på den tredje gatan, slog vinden emot honom. Komprimerad mellan fasaderna grep den tag i honom som en stark hand.

Låt mig vara, låt bli mig!

Han stod stilla i en skugga, lutad mot en husvägg som försvann uppåt. Han öppnade munnen och vidgade näsborrarna. drack syret som en törstig mula dricker vatten. En gång hade han haft en egen mula. Det kom han ihåg. Och han mindes sitt namn. Caye Friesland. Men skenbilderna i hjärnan tycktes blanda bort allt utom dessa enkla fakta. Och ändå var de ingenting som påverkade eller rubbade hans synförmåga.

Nu gick han vidare. Han såg människor. Här kunde ingen springa, utom möjligen ett barn. Han fick inte dra till sig någon uppmärksamhet. Men så insåg han plötsligt: Jag är ett barn. För dem. Till att se på.

Så han började springa igen.

Han höll inte rak kurs utan sprang in och ut ur gränder. följde trånga sidogator i stället för huvudstråken som förband de större färdvägar som ledde inåt. Fast ibland tvingades han likväl upp på en större väg. En gång passerades han av en jättelik vakthund som tyst gled förbi på sin kudde av komprimerad luft.

Då tryckte han sig åter mot en vägg, blev en del av huset.

När han förstod att den inte sökte efter honom, eftersom stålmaskinen fortsatte förbi och höll hög fart, andades han ut och fortsatte sin flykt. Vid ett tillfälle dök han ner i ett dike när han hörde hundar skälla, men inte heller de var ute efter honom.

Det tog honom halva natten att nå fram till ytterkanten av centrum.

Här fanns det mer folk som var ute trots tiden på dygnet. För att söka efter honom? Det var omöjligt att veta. Godtyckligt bestämde han sig för att anta att de inte var det. Sedan han gjort det blev allting mycket enklare.

Inte längre på flykt började han söka efter någon plats där han skulle kunna vila natten ut. Han behövde vila. Han var fruktansvärt trött.

Han såg knappast människorna omkring sig längre, och märkte inte hur man ropade, var berusade, viftade med facklor i något slags karnevalsyra, såg inte ljusskyltarnas utmanande budskap. Han visste inte längre var han befann sig. I hans medvetande tätnade alla orange skenbilder till eldrött och det gröna lyste med en intensitet som stängde allt ute. Han hörde eller tyckte sig höra ett avlägset dån, men innan han kunde reflektera över det började allting snurra runt och mörkna – allt utom skenbilderna som ristade sina obegripliga meddelanden liksom från en annan värld i eldbokstäver mot en svart sky.

Varefter allt försvann.

3

– Vad heter du? frågade kvinnan som satt på hans sängkant.

Han tittade upp på henne, och svarade:

– Caye. Caye Friesland.

Det föll honom inte in att ljuga om det.

– Friesland, det är ett namn jag känner igen, sa kvinnan, som var mycket vacker och klädd i en halvgenomskinlig korallröd negligé.

– Var är jag, sa han. Vem är du?

Orden lät abrupta och felvalda när han hörde sig säga dem, men han stod för dem sådana de var, hellre än att visa någon tveksamhet.

Men hon tycktes bara uppfatta det som en välmotiverad fråga.

– Du är i min bostad, sa hon till svar. Jag hittade dig alldeles utanför dörren. Jag kunde inte gärna låta dig ligga där, eller vad tycker du? Du har sovit här i min säng i nästan tolv timmar. Du måste ha varit utmattad.

Han nickade. Det hade han varit. Men han ville byta samtalsämne.

– Och du heter? frågade han.

Kvinnan log.

– Rosie, sa hon. Rosie Dowland.

Plötsligt, överväldigad av hennes närhet, kände han sig blyg och rodnade motvilligt.

– Tack, mumlade han, för att jag fick sova i din säng. Jag måste ha svimmat, Det är allt jag minns.

För första gången försökte han nu röra på benen, men i det ena stack det till av smärta, som om det spetsats på en giftblomma. Hans rodnad försvann och i stället blev ansiktet vitt. Det förvreds i en grimas. Han kunde inte behärska sig. Det gjorde alldeles för ont.

– Ligg stilla bara, ligg alldeles stilla, hörde han henne säga, och hon lade sin hand över hans panna, sval och fast. Det lugnade honom. Smärtan ebbade, åtminstone den akuta, och vad som blev kvar av den var en känsla av att det där benet fick han nog inte försöka röra på länge.

– Vristen och foten är alldeles svullna, sa kvinnan. Det ser inte alltför vackert ut. Var du ute och sprang med det benet?

Han nickade.

– Och länge, inte sant?

Han nickade igen.

– Det skulle du inte ha gjort. Nu kommer det att ta veckor innan det är läkt så du kan börja träna upp det igen. Det är nog ingenting som är brutet eller avslitet. Jag vet ganska

mycket om sådant. Det måste man helt enkelt som flicka, härinne. Men det är mycket svullet. Jag passade på att lägga om ett förband, medan du sov.

– Tack, sa Caye, och tänkte.

Han måste vara artig, och helst litet mer än det. För om hon ville kunde hon ju kasta ut honom när som helst. Och vad skulle han göra då, han som inte ens kunde gå?

– Du har ingen feber, sa hon. Det är fint. Men varför var du ute och sprang med det benet mitt i natten?

Han kunde inte säga som det var. Det var helt klart. Så han sa:

– Jag är på rymmen.

– Åh... ? Hon log, nästan omärkligt.

– Jo, jag måste, sa han. Mina föräldrar är döda (det var ju sant) och dom andra bara slog mig. Jag beslöt mig för att ge mig in till staden där ingen skulle kunna hitta mig och ta mig tillbaka.

Det kändes hemskt att säga så om morfar, men han måste ljuga även om det tog emot.

Sanningen måste han bevara för sig själv.

– Om du är från landet, förklarar det ditt litet – här i Malvallae – avvikande namn.

– Hur då? sa Caye omedelbart.

– Ja, Friesland är inget vanligt efternamn, fast jag tycker mig ha hört det förut. Det är lätt att göra efterfrågningar efter en som har ett sådant namn. Och Caye låter mer som

ett namn på en flicka.

– Det gör det inte.

– Jo, härinne gör det allt det. Om du nu tänker stanna föreslår jag att du byter det också. Låt mig se, jo Cy är ett vanligt pojksnamn. Och lätt att komma ihåg. Och så ett efternamn. Varför inte Nordland? Ja, Cy Nordland, det får bli ditt namn. Jag tänker hjälpa dig genom att kalla dig så från och med nu.

Han tyckte inte om det alls, för han var stolt över sitt namn, men han insåg att hennes förslag var det mest förnuftiga i hans situation. Han svalde.

– Tack, sa han igen, för säng och namn. Du måste vara mycket... snäll som hjälper mig så här.

– Du är en rar pojke, sa hon. Du får mig att minnas någon som jag en gång kände. Ska vi ha frukost nu? Det är förstås självklart att du stannar här tills vidare.

Under vad som i andra delar av den väldiga staden kallades middagstimmen, men som härinne i stadsdelen Samarkand ännu var morgon och tidigt och dagen efter, låg gatorna som vanligt tomma så när som på tidningsförsäljare, posterade på sina vanliga platser, varustransporter och enstaka människor – en man som smög sig ut ur en portgång, och som måste vara ny här eftersom han inte visste att här behövde man inte smyga, flickor som arbetade på dagtid och en del vanliga människor, scenarbetare kunde man

kanske kalla dem som städade upp och förberedde för en ny afton. Rosie Dowland som vanligen benämndes med helt andra namn, Blomranka, Sötnos eller Prinsessa – och som var allt detta, även om hon bara var prinsessa i det drömland som var hennes sängkammare, tänkte medan hon gav sig ut på sin sedvanliga morgonpromenad på pojken hon tagit hand om. Det fanns redan så många att ta hand om, på olika sätt, till exempel ett flertal ministrar – de var hennes beundrare, men också hennes små pojkar, som ville tröstas, spurras eller få goda råd (förutom att de ville känna sig älskade).

Men detta var något annat och ömtåligare.

Caye var en pojke, och som sådan oerhört mycket mer sammansatt och ömtålig, både vuxnare än han ville verka och samtidigt ännu inte fullt så vuxen som han själv ville tro.

Han var skicklig på att förstå sig.

Det skulle han nog få användning för.

Ovanför henne slogs ett fönster upp och ett ansikte omgivet av rufsigt hår tittade ut på världen.

– Hej Rosie, ropade det ner.

Rosie vinkade. Hon kände flickan sedan flera år.

– Redan ute?

– Ja. Luften är härlig idag, inte sant?

– Det har du kanske rätt i. Jag har inte hunnit känna efter än. Det är tråkigt när man vaknar så sent.

– Saknar du daglivet? undrade Rosie leende.
– Å herregud ...nej... är du tokig?
– Jag är ledig idag.
– Kom upp och prata ett slag. Jag har litet vin över från festen i går. Eller vill du ha kaffe?
– Tack, men jag måste uträtta en del ärenden. Du vet hur det är ibland. En annan gång. Vi ses.
Hon vinkade igen och gick vidare.
På en vägg hade någon satt upp en affisch, och hon stannade och läste den med rynkade ögonbryn.

GLADA NYHETER FÖR GOTT OCH ONT FOLK
SNART ÄR VI TILLBAKA
MED VÅR MUNTRA OCH FANTASTISKA
VARIETÉ
INNAN DET ÄR FÖR SENT
MÅSTE NI LÅTA FOTEN SKÅDA IN I
ER FRAMTID (OM NI HAR NÅGON, OCH
OM NI VÅGAR) OCH
NJUTA AV DE FULSKÖNAS SÅNG
I
VÄRLDENS BÄSTA
ELLER I VARJE FALL VÄRSTA
MUTANT – SHOW
SOM ÅTER PRESENTERAS
I ERT SAMARKAND OM BLOTT

SEX VECKOR!
ÄNTLIGEN HAR NI FÅTT NÅGOT
ATT SE FRAM EMOT – OCH
GLÖM INTE
ATT KÖPA HEM ÄGG OCH GE OSS
DET SEDVANLIGA,
HJÄRTLIGA VÄLKOMNANDET!

DE HÅRFAGRA
BRÖDERNAS
CIRKUS

Hon skakade på huvudet och gick vidare. Gud ske lov, om hon någonsin fick ett barn, skulle det inte vara deformerat eller monstruöst.

Hon hade aldrig varit i närheten av ett läckande kraftverk.

Och dessutom hade hon andra garantier.

Waismann stod på sin post med tidningsbunten och som vanligt köpte hon sin tidning av honom. Han var av obestämbar ålder, ibland pratsam, ibland en mussla. Idag var han det senare trots det vackra vädret.

Tidningen han sålde – VAD SKER I SAMARKAND? – var ett nödvändigt ont för alla som bodde här. Man måste veta vad som var på gång, vare sig man hade för avsikt att delta i det eller inte.

Hon kastade en blick på sidorna, men de hade inget särskilt sensationellt att förtälja bortsett från vad hon redan visste, att de hårfagras mutantshow kunde förväntas vända upp och ner på hela staden om så där sex veckor.

Vilken värld, tänkte hon, där de för hela livet deformerade antingen måste turnera med en cirkus för sin försörjning, skyddade av de lagar som skyddar varje artist mot övervåld, eller fly ut i vildmarkerna.

Kan det någonsin bli något av en sådan värld?

Hon kom åter att tänka på Caye.

Just nu var han uppskattningsvis tolv år. Han hade varit påtagligt generad när han vaknat upp och sett henne, så någon ny mor skulle hon aldrig bli för honom, även om hans föräldrar var döda. Pojke? Snart tretton år gammal var han varken man eller pojke utan något mitt emellan, bodde vid en gräns och hörde hemma än på den ena än på den andra sidan.

Om fem år skulle han vara lika gammal som... och då skulle hon ändå bara vara tjugosju.

Om bara framtiden varit känd.

I så fall skulle hon ha vetat precis vad hon skulle göra. Nu måste hon improvisera, dag för dag.

Men han hade kommit.

Hon var säker på att det var han.

Solen lämnade ett moln och kom fram. Efter att ha legat i halvskugga en stund, låg världen plötsligt bestrålad av

dess starka ljus. Hon visste det inte själv, men ljuset reflekterades i hennes eget hår och väsen så att man kunde ha trott att det var en gudinna som gick här, obemärkt i en huvudstads glädjekvarter.

Rosie, den främmande kvinnan som tagit sig an honom, lämnade honom med den förklaringen att hon bara skulle gå ut ett slag, och där låg han med sitt bultande ben. Smärta strålade ut från foten ända uppåt låret, det allra minsta han rörde på sig. Och när det inte bultade och stack kändes det nästan helt bedövat. Vad har egentligen hänt? tänkte han.

Hur kan någonting gå så fort, tänkte han. Och det kan inte göras om intet, ifall man senare skulle ångra sig.

I går hade han stått utanför en dörr som ledde till ett hemlighetsfullt rum, och han hade rusat in och nu var han här.

Det meddelande som han hittat uppe på morfars vind, med två frågor och en antydning om var svaret fanns – “Gå till det förbjudna landet i kväll”; hur han suttit med det i handen innan han bestämt sig; vandringen över fälten; rösterna som väglett honom; en fråga om han ville ta ställning i kampen, som han besvarat med ja; kunskaperna som anförtratts honom så snabbt som av en osynlig ljusblixt, och som han nu måste förvalta som en del av sig själv – för de var en del av honom själv; ensamheten då han återkom till medvetande och rösten eller rösterna försvunnit; flykten i den stjärnklara natten – varefter det hela blev mer och

mer överkligt som om han blivit omtöcknad själv och inte mindes klart det sista som hänt.

Allt detta beskådade han i sitt inre och undrade över dess innebörd.

Hade han fått veta något om meningen med sitt liv? Var det inte snarare så att en mening blivit bestämd åt honom i och med detta?

Tankarna blev för abstrakta för honom och i stället såg han sig omkring. Om han bara kunnat ta sig bort till fönstret, föra undan den tunna gardinen och se ut på staden!

Men bara han tänkte så långt bultade benet till extra mycket och han flämtade till av smärta och måste tänka på ingenting tills det hela gått över.

Det var det enda möjliga, att stänga av tankarna. Lät han dem arbeta på skulle det aldrig släppa honom.

Caye Friesland, mumlade han dystert till sig själv, kommer du någonsin att kunna gå igen?

Kommer du att kunna lämna den här sängen?

Här skulle han varit nära att försjunka i melankoli och bitterhet om det inte varit för att han kommit att tänka på att det ju var hennes säng han låg i här.

Han kände en lätt doft som av blommor blandad med människa och så något främmande som ändå var välbekant. Fast det dröjde en lång stund innan han förstod vad det erinrade honom om, hans föräldrar, rättare sagt, hans mor. Och ändå annorlunda.

Tanken att han fick ligga här, där hon brukat sova, eggade honom dunkelt.

Han förstod plötsligt att han inte ännu kunde betrakta sig som en man.

Han anade varför, och förstod att man inte kan växa in i en roll på en enda gång.

Han hade bara tagit ett första steg.

Sedan tänkte han:

Är det inte som jag blivit tokig och fått en överspänd uppfattning om min egen betydelse. Varför skulle jag, Caye Friesland av alla människor, anförtrors hemligheter som ingen annan ens vet existensen av, varför skulle just jag av ödet väljas till budbärare från en tid till en annan? Är det något särskilt med mig?

Han kunde inte inse vad det skulle vara.

Han var väl ganska vanlig.

Hade då gårdagens händelser varit en feberdröm?

Men han behövde bara vända blicken inåt för att se de färgade tecknen och symbolerna, som säkert representerade en nyckel till den kunskap han anförtratts. Fast han kunde ju ha feber ännu.

Men hon, Rosie, hade sagt att han var feberfri.

Han ryckte på axlarna, vilket fick benets nedre hälft att explodera i en smärta som likt eldstrimmor sökte sig ända uppåt höften.

En lång, lång stund låg han tom på tankar.

Smärtorna avtog.

Cy Nordland, tänkte han, för han mindes med ens det nya namn hon gett honom, du måste sluta med att ställa frågor tills den stund kommer då du har en chans att hitta svar.

Cy Nordland, vänta tills du kan gå!

Och därvid blev det.

I stället låg han en lång stund och såg sig för första gången uppmärksammt omkring i rummet där han låg.

På ena väggen hängde en stor spegel, infattad i en sirlig ram, som gjorde ett mycket ålderdomligt intryck på honom. Från ramen i gulmetall utgick två armar som höll var sitt ljus, ett vitt stearinljus och ett svart. Han såg att det vita knappt brunnit alls ännu, medan det som var svart redan var till hälften nedbrunnet.

Spegelglaset reflekterade ljuset från fönstret, men inte så att han med dess hjälp kunde se ut.

Caye kände sig plötsligt instängd och hjälplös. Han hade hittills godtagit vad hon sagt, att hon hittat honom på gatan härutänför, att hon burit upp honom och skött om honom...

Finns det sådana människor?

Ja, tänkte han. Morfar är sådan. Bitter, men ändå. Men hur många finns det som är som han?

Hur stor är chansen att man ska träffa en sådan människa just när man som bäst behöver det?

Han förstod intuitivt att den chansen måste vara väldigt liten.

Och tänk då om – ?

Tänk om hon i själva verket tillhörde fienden? Tänk om de hittat honom, tagit honom fången och bestämt sig för att lura. honom? De hade inte kastat honom i ett mörkt källarvalv. Nej, i stället hade de placerat honom i en bekväm säng ompysslad av en vänlig kvinna, eller åtminstone en som spelade vänlig, och ändå så att han inte skulle kunna se ut och veta var han befann sig. Tänk om det var så? Vad skulle de vinna på det? Jo, om de var ute efter de kunskaper vars bärare han var, skulle det då inte vara bättre för dem om han var omisstänksam och inte på sin vakt? Givetvis. Då skulle allt vara mer lättåtkomligt – han kunde rentav luras att självmant röja vad han visste, bara han trodde han var hos vänner.

Och fienden... han visste vem fienden var. Han sneglade mot det svarta ljuset...

Men han fick inte låta sig styras av enbart misstänksamhet. Nu när han skulle bli en man, måste han lära sig att analysera. Inte för att han kände till ordet än, men han hade en god uppfattning om själva begreppet.

Stämde misstankarna med vad han visste om sina fiender?

De hade ingen anledning att ta väl hand om honom, hjälpa honom bli frisk ...snarare skulle de väl utnyttja hans svaghet. De hade säkert metoder som lät dem suga allt ur den de fick fatt i utan listiga bedrägerier, åtminstone tyckte han det var troligt. Det antagandet passade in i bilden.

De skulle väl ha slängt honom i en källare, tvingat honom att tala, gjort allt möjligt med honom.

Så han slappnade av. Han var nog säker här. Hon, Rosie, handlade av ren vänlighet. Låt vara att det var osannolikt, han hade ändå stött på en sådan sällsynt människa när han behövde det.

Och av en ren slump.

Kammaren runt honom miste all hotfullhet den antagit, blev åter vad den tidigare varit för pojken, som kom från en enkel gårdsmiljö, nästan alldeles för full av möbler, Prydnader och andra saker. Förutom spegeln fanns det ett stort skåp prytt med sniderier, en byrå, flera pallar, ett blankt litet bord, en fåtölj. Och på golvet låg något som bort hänga på en vägg, något som man inte borde stå på och gå över, en matta som var som en fin vävnad, fast tjock och mjuk att se på.

Hon hade små skrin i gul- och vitmetall och med pärl- eller glasinläggningar stående här och var, prydnadssaker i klart eller färgat glas. Hur skulle han ha kunnat känna igen och namnge mängder av föremål i en ung kvinnas sovrums?

Han fick nöja sig med att registrera en helhetsbild som övergöts av en aura av tonat ljus från fönstren, sol filtrerad genom det spetstunna helt förhängande draperiet.

I det dominerande ljuset miste de andra tingen sin egen färg. tonades och blev alla guldgula. Men inte mattan på golvet. Det var som om den lyste speciellt för honom just

nu, med ett eget inre ljus. De symboliska mönstren i gult avtecknade sig mot en bakgrund av sammanvävt grönt och rött. Han kände väl till dem från gamla böcker han hittat och slukat på morfars vind, böcker som den gamle avfärdat som sagor, men som pojken fångats av, storögd, och aldrig riktigt slutat tro på. De symboliserade den ena av de två makter som regerade världen och världarna, ljuset. Men invävda var andra mörkblå mönster på gränsen till svart. De var ljusets motsats. Och ljuset representerade det goda, mörkret det onda, ljuset månens jämna faser – så kallade för att de alltid inföll på jämna datum, utom en dag om året, då det varierade från år till år, endast astronomer visste hur – och mörkret månens udda faser. Och ljuset och mörkret kämpade om herraväldet över världen, Vilahall, och kampen var ojäm och fördes i det tysta, utan uppehåll.

Allt detta kunde han utläsa ur de högt stiliserade bilderna, uppväxt som han var med myterna från en tidigare kultur.

Den som inte varit det, skulle inte ha sett något utöver det rent dekorativa i dem.

Ljus och mörker, ont och gott, en kamp vari han nu slutgiltigt blivit inlemmad.

Och det var väl en mening att ha, ett öde att vara stolt över?

Så var då stolt!

Jag är det, sa han sig.

För först föddes solen och sedan födde solen sina barn,

och Vilahall var en väntande lustgård som de båda makterna på OLEO åtrådde.

Och eftersom OLEO redan var öde av all kamp, slöts ett förbund.

Den som först, utan att ödelägga Vilahall, kunde ta den i besittning, få den att lyda sina lagar och på så vis förvärva rätten, skulle också besitta Vilahall.

Sedan dess kämpade de ljusa och de mörka makterna om människornas själar.

Vare sig människorna visste det eller inte.

Och enligt en saga skulle det bara vara skenbart som ondskan och mörkrets makter hade övertaget.

För det hade de.

Det måste man säga.

Det höll även morfar med om.

För felet med morfar var att han inte ville tro att det fanns något ljus.

Det hade slocknat för honom.

Med obestämbara känslor av skuld dröjde Cayes tankar hos den gamle som han nu övergivit.

Sedan blev de känslorna för starka och han sköt undan dem. värjde sig genom att tänka på annat. Han lade märke till att Ljusbringerskan väntade i ena hörnet med sitt barn, medan den svarte konungen redan behärskade stora fält. Och i Ljusbringerskans dräkt fanns en smula rött, medan Konungens var blåsvart.

Fast var det inte bara en matta, liksom de gamla böckerna bara innehöll sagor?

En vacker tavla. En bild. Och inget mer.

Någon lösning antyddes inte i alla fall. Allt vilade bara som i väntan. Som om det inte fanns någon lösning färdig, utan den måste skapas av honom själv. Men hur skulle han förmå det?

Rummet gav honom inte mer just nu; då han vände blicken inåt och slöt ögonen såg han de avlägsna skenbilderna träda fram och bli tydligare och tydligare; han försökte tolka dem, och medan han gjorde det glömde han såväl var han var som att hans ben var fyllt av dova smärtor; symbolerna fick liv och han trädde in i drömmens sällsamt färgade världar.

4

Dagarna rann förbi.

Varje morgon lindade hon av foten och gjorde det så varsamt att han inte kom sig för att protestera, utan bet ihop tänderna bara, när det måste göra ont. Hon tittade på svullnaden, skakade på huvudet och sa:

– Ledsen Cy, du får ligga några dagar till.

Hur många gånger hände det?

För en pojke som ännu inte fyllt tretton år är tiden nästan oändligt utsträckt och allt som hänt två eller tre gånger tycks i hans medvetande ha hänt varje dag.

Det var en vecka han lag till sängs, men han skulle alltid minnas den som om det varit ett halvt år.

Den dag kom likväl, då hon utbrast:

– Idag måste du lova mig att inte försöka gå upp, fast det ser mycket bättre ut. Lova!

Och när hennes ögon, djupa fast de var ljusa, fästes på honom, trollbands han och nickade som hypnotiserad.

Den dagen var längre och otåligare än någon av de andra.

Han rörde på benet och det sprängde inte längre i foten. Den kändes mest styv och stel. Litet ont gjorde det, men

det var inte samma smärta längre, utan något mycket uthärdligare.

Om han inte hade lovat henne, och om hon inte haft en slags makt över honom, hade han kanske försökt gå upp den dagen.

Nu måste han vänta.

Sol över Samarkand. Vår i luften. Alla hus, gamla som nya, fick sin målning förnyad eller sin rappning förbättrad. Man rustade sig för att möta sommaren.

Årstiderna var långa på Vilahall. Vintern var efterlängtd när den äntligen kom, men ingenting var som sommaren i Samarkand.

Och sommar skulle det bli snart.

Den kunde anas bak horisonten.

Denna morgon gick Rosie Dowland ner till floden där soldiset flöt i luften och där jättelika pråmar gled förbi uppifrån höglandet fullastade med spannmål, kött och mjölk till världsstadens försörjning. Men hon var inte intresserad av dem. När hon handlade här var det med män som specialiserat sig på delikatesser, män som ägde små och snabba båtar och hade goda kontakter med skogsmarker och högland, och med besättningarna på pråmarna ifall det knep.

Speciella önskemål måste tillgodoses.

Även om det var dyrt.

Fast de fick ju själva betala det.

Hon funderade på pojken. Vad skulle han göra nu? Vad skulle hon göra?

Oförmögen att se något tydligt svar, sköt hon undan det problemet och inriktade sig på det ärende för vars skull kommit hit ner. Det doftade rökt kött om träbodarna längs stranden. Utanför en av dem stod en man i fyrtiofemårsåldern och hon nalkades honom.

– God morgon.

Han bugade lätt och hon kände hur hans ögon bedömde henne, sakkunnigt, som om hon varit vilt själv.

– Hur går affärerna idag? sa hon som i förbigående.

– Åh, vi gör inga affärer här numera, svarade han, med samma tonfall. Allting går ju via stordetaljisterna i Malvallae. Vi får nöja oss med att lagra åt butikerna uppe i Samarkand.

– Det förstås, svarade hon, det måste ju vara ett tråkigt liv för den som var med förr i tiden.

Han nickade och en ofrivillig glöd tändes i hans blick.

– Jovars, sa han, och tände en pipa. Hans rörelser var nonchalanta, världsvana, utstuderade. Han ville visa henne att han var en man.

– Alla ministrar tycker förstås inte om alla detaljer i den politik som förs, fortsatte Rosie.

Han ryckte på axlarna, andades in och blåste ut rök.

– Jag tänker särskilt på en, sa hon. Han älskar hjort, färsk

hjortstek, och han är en stor motståndare till alla monopol.

– Vem älskar inte färsk hjortstek, sa mannen. Åter tittade han på henne och orden fick en dubbel innebörd.

– Det är bara så svårt att få tag på numera. I Samarkand är det stört omöjligt, till exempel.

– Ja, det är en säsongfråga. Djuren har blivit skyggare, har jag också hört sägas.

– Kort sagt, vad gör man då, när man ska bjuda en minister på supé och han älskar hjortstek?

– Hans namn är kanske bekant?

– Jovars, men han kommer inkognito.

– Och han bjuder?

– Femtio procent och sitt beskydd.

Ett rännande brak hördes när en ström förde två pråmar för nära varandra så att de törnade samman sidledes.

Männen på vardera svor åt varandra i de jättelika megafoner som användes för kommunikation ute på vattnet.

– Sextio procent, och inget beskydd, sa mannen. Det är svårt just nu, men jag har en del kontakter.

– Låt gå. Det hade hur som helst kanske varit svårt med beskyddet.

– Jag tror det, jag också.

– Steken levereras färdig? frågade hon.

– Lätt eller starkt kryddad?

– Lätt. Köttets arom får inte skämmas.

– Det är sant, svarade han, och tittade åter närgånget på

henne.– Leverans vid dörren, fortsatte han, kanske i en väl bakad paj?

- Klockan sex.
- Och förskott?
- Hela summan nu, det är enklare.
- Så sant.

Rosie gav honom en bunt sedlar. Han granskade dem, räknade och lämnade tillbaka några.

- Ganska lagom, muttrade han, för två personer.
- Tre, sa hon.

Han tittade nyfiket på henne.

- Jaha, då tar jag tillbaka de här två, sa han lakoniskt.

Ute på floden hade pråmarna stakats isär och man försökte nu få den ena att ge sig iväg med ett visst försprång så att händelsen inte skulle upprepas.

Rosie vände sig om.

– Det är sant, sa hon, adressen. Det är Peppargränd nummer sex. Dowland.

– Lätt kryddad, upprepade mannen, som stoppat undan sedlarna och nu såg ut som om han fått brådskanie och angelägna affärer att sköta.

Det blev kväll och klockan led mot sex. Caye hörde hur det knackade på dörren. Rosie gick och öppnade, och han hörde ett prasslande. Någon lämnade ett paket.

- Vår specialité, fruktpaj, sa en mansröst. Vi levererar

till de allra bästa kretsar. Om jag får säga så, är den här en ren njutning.

Rosie stack till budet drickspengar och stängde dörren. Caye kände en lätt doft av mat.

Han märkte nu att han var hungrig.

Hon kom skyndande in, och på en bricka hade hon lagt upp till honom, men bara till honom.

– Du får äta ensam i kväll, Cy, sa hon, för jag har ett viktigt besök.

Det luktade otroligt gott.

– Det är hjortstek, förklarade hon.

Först sedan hon gått och stängt dörren efter sig, såg han att han inte fått någon sömndekokt i kväll. Men det var väl bara som det skulle. Han började ju bli frisk igen.

Han grep sig verket an med maten.

Hjortstek kunde man numera bara få tag i om man tillhörde hovet. Det hade han hört morfar säga till en granne en gång, när de talat om gamla tider och jämförde dem med en nutid som ingen av dem fann sig tillrätta i.

Men det föreföll honom sannolikt att Rosie Dowland kunde ordna vad som helst, även det som för vanliga människor var omöjligt. I hans ögon var hon långtifrån en vanlig människa.

Det han undrade mest över nu var vad hon gjorde?

För hon hade alltid pengar, men ändå gick hon tydligen aldrig och arbetade någonstans.

När han ätit satte han ifrån sig brickan bredvid sängen.

Från rummet bredvid där han visste att hon brukade sova nu när han lagt beslag på hennes vanliga säng, hördes en mansröst genom den alltid stängda dörren.

Gripen av en impuls rörde Caye på sitt ben. Det bultade till men värken var nästan borta. Han skulle inte kunna stödja på det, men om han tog tag med händerna mot bordet skulle han kunna komma upp på ett ben och sen kunde han ta sig fram på det viset, stödd på möblerna och utan att behöva belasta den vrickade foten.

Impulsen blev honom övermäktig, och han började långsamt maka på sig. Äntligen stack han ut ett ben och sedan lät han det andra, onda, följa efter. Han bet samman tänderna i tron att det skulle göra mer ont än det faktiskt gjorde. Snart stod han på ett ben stödd mot bordet. Han böjde sig fram och satte en hand mot väggen, hoppade framåt. Det gick ju. Han kunde nå en byrå med ena handen och på så vis, i etapper, förflyttade han sig bort till den stängda dörren, lade örat till och lyssnade.

Där stod han en kort stund, sedan tog han sig tillbaka till sängen, snabbare än han tagit sig därifrån.

Där låg han en lång stund, sedan han släckt ljuset på bordet bredvid, och stirrade ut i mörkret, förföljd av skenbilderna och med ett slags skräckslagen undran inför den vuxna värld han plötsligt kommit rakt in i.

I hans ögon var hon fortfarande en drottning.

Det måste vara någonting han inte förstod. trots att han fått svaret på sina frågor.

Och med den tanken föll han till sist i orolig, lätt sömn.

Morgonen kom och det var ingen soldag. Annars var allting som vanligt, för hon kom och väckte honom (han låtsades sova) med te och färskt bröd och var precis som vanligt.

Ändå var något förändrat. Hon såg på honom att han visste, och han kunde inte dölja sin blick.

Inte heller kunde han säga någonting, eller fråga.

– I dag tror jag du kan gå upp, sa Rosie. Jag har en käpp du kan använda. Du bör inte stå på foten ännu, men du kan försöka leda på den. Vi får se hur det ser ut först förstås.

Och hon lindade av bandaget.

– Fint, sa hon. Kan du röra foten något? Ansträng dig inte, känn bara efter.

Han gjorde det, försiktigt.

– Är den stel? undrade hon.

Han nickade.

– Det är kanske bäst att du har den omlindad ännu ett tag, som stöd, sa hon.

Han nickade igen.

Hon lindade om vristen, och de åt sin gemensamma frukost.

Sedan hjälpte hon honom ur sängen, och med käppen som stöd kunde han faktiskt ta sig fram.

– Jag ser ut som en gubbe, sa han dystert.

Hon log och isen var på något vis bruten igen.

– Det tycker jag inte, sa hon. Snarare som en pojke som spelat boll litet vårdslöst, och nu får ta det försiktigt ett tag innan han kan spela igen.

– Jag går ut en stund nu, fortsatte hon. Se dig omkring så mycket du vill, men var försiktig så du inte stöter i med foten någonstans. Och överansträng dig inte. Det är lätt att man gör det i början.

– Jag hoppas jag kan bli frisk snart, svarade han, så att jag kan hjälpa dig med någonting. Tror du jag kan det, sen?

Hon stannade i dörren och såg på honom.

– Det tror jag nog du kan, sa hon.

Och så var han ensam igen. Det första han gjorde var att ta sig bort till fönstret och föra undan den tunna gardinen så han kunde se ut.

Detta var hans första intryck av staden:

Den var ofantligt stor. Så långt han såg, såg han bara hus och hustak, kupoler och torn.

I dag låg det åska i luften. Himlen var omväxlande tung och mycket skarpt lysande.

Det var långt ner till marken från fönstret. Han räknade. Tre rader av fönster var det ner.

Men det var inte högt jämfört med husen längre bort. Här runt omkring var de flesta husen i tre eller fyra våningar, men bortom dem i en annan stadsdel, såg han hus med upp

till tjugo våningar eller mer. En del av dem förbands av väldiga brospann.

Någon skymt av den landsbygd som omgav staden såg han inte.

Hade han verkligen kunnat springa så långt i natten?

Då måste han väl vara i säkerhet här, ett tag i alla fall. För ingen kunde väl tro att han tagit sig så långt?

Nere på gatan hade en kärra stannat. En stor mula var förspänd. Han som körde hade hoppat av och lastade just in några lådor i en lucka i väggen på huset mittemot, när en man kom gående på trottoaren runt ett gathörn och nästan stötte samman med honom. Caye frös där han stod, hans händer stelnade till is, han kunde inte röra dem.

Han såg den svarta slängkappan, de mörka kläderna därunder. Den svartklädde knuffade överlägset undan kusken, och gick vidare. Kappan slängde i vinden.

Han tycktes se sig omkring där han gick. Nu först bröts Cayes förlamning. Han släppte gardinen, som föll fram och dolde honom.

De har spårat mig hit, tänkte han, desperat. Likväl har de spårat mig hit.

5

Jag kan inte fly, bara hoppas att de inte vet exakt var och hos vem jag är. Jag kan bara vänta, och jag får inte säga något till henne, för vad kan hon göra? Och hon har varit så god mot mig. Jag får inte oroa henne. Tänk om hon skulle få för sig att ingripa för att hjälpa mig. Då skulle hon också bli indragen.

Och det får inte ske.

Det har jag ingen rätt att göra.

Det enda jag kan göra är att vänta på att benet ska bli bra, och om nödvändigt måste jag då bege mig långt härifrån och det utan att någon vet var jag blir av.

Försvinna som en skugga in i skuggorna.

Har jag tur, och jag måste ha tur, kommer de bara att sluta sitt grepp om ett stycke luft.

Annars – – –

Cy, som han nu hette, linkade om dagarna omkring i hennes lägenhet. Efter några dagar försökte han låta bli att använda käppen. Första dagen gick det inte alls, andra dagen lyckades han gå över golvet, men sedan blev foten alldeles styv och stel och öm av trötthet och resten av den dagen

låg han och läste. Nästa dag gick det ännu bättre. Då kunde han gå runt och snoka en halvtimme, linkande men utan käppen till hjälp.

Han pressade sig, när Rosie var ute. Foten, som ännu inte hämtat sig helt, skulle tvingas att snabbläka.

Följden blev att den började svullna igen, och när Rosie märkte det, fattade hon vad han höll på med och körde honom i säng igen.

Där låg han och lyssnade efter steg i trappan och frasandet av mörka kläder.

Allt eftersom dagarna gick, glömde han emellertid mer och mer bort det yttre hotet. För han hade ännu så mycket barn i sig att han kunde glömma snabbt och gå upp i det intressanta och problemfria nuet.

Somliga nätter då han visste att Rosie skulle arbeta, klagade han över sömnlöshet och fick då av henne det lugnande te han fått som sjukling. Andra kvällar och nätter låtsades han sova, och linkade i stället tyst över golvet bort till dörren, där han lyssnade efter ledtrådar till den obegripliga vuxenvärld där han ännu på inget sätt egentligen hörde hemma, trots sin brådmogenhet och det faktum att det anförtratts honom att vara bärare av de kunskaper som skulle, en dag, förändra hela världens ansikte.

Cirge Thaysland var den av Rosies kunder som hon kom närmast att se som en vän. Det berodde till största delen

på honom själv.

Hon mindes ännu mycket väl den dag för mer än ett år sedan då hon mött honom första gången.

Han var ny i Malvallae då, och det hade synt på honom för han hade hört talas om Samarkand och nyfiken begett sig dit på dagtid för att beskåda glädjens trädgårdar, kärlekslandet, den okyska musans tempel på Vilahall. Och där hade han irrat omkring, en uppenbar nykomling, kanske lätt besviken på vad han fick se, höstlov och gamla hus. Det var inte förrän om natten som Samarkand kunde framstå som förtrollande, eggande och mystiskt. Hon hade lett åt honom, där han gick med ett slags besvikelse målad i anletsdragen, och märkt att han hajat till när han såg henne. Därefter hade hon glömt honom tills hon märkte att han följde efter henne.

Det hade nästan varit romantiskt.

Han var ung, men av allt att döma redan officer med hög grad, kanske redan upptagen i kretsen kring Arvtagaren. Och ändå betedde han sig nu som en blyg pojke ute på sin första permission.

Och hans öppningsreplik, helt enkelt oemotståndlig, obetalbar:

– Förlåt, men har vi inte träffats förr?

Då hade hon svarat:

– Jag vet inte... man träffar så många, ser så många ansikten i Samarkand.

Fast hon visste att hon aldrig sett honom förr.

– Bor du här? frågade han då.

– Ja, det är sant. Men jag är bara ute för att handla mat. Och hon stack till honom ett tryckt kort med namn och telefonnummer.

– Men ring mig gärna någon dag.

Och där hon fortsatte sin promenad, såg hon inte hur han stannade kvar och stod som förlamad, sedan han kastat en blick på kortet, innan han snabbt skyndade bort från denna plats.

Han försvann för en tid ur hennes liv och hon glömde bort honom. Tills han långt senare faktiskt ringde. Då ringde han för att bjuda ut henne.

Detta gjorde Rosie Dowland mållös, för det hade aldrig hänt henne förr.

Låt vara att kunderna var som hennes pojkar, som bad om råd i alla möjliga frågor, förutom om kärlek, men samtidigt var hon den hon var, en glädjeflicka – om än i Samarkands toppskikt – någon de aldrig skulle kunna acceptera därute, i världen, i det övriga Malvallae.

Hon måste tacka nej både för sin skull och hans. Hans rykte skulle ha blivit ruinerat. Alltför många hade kunnat känna igen henne, om han – som han säkert planerat – tagit henne ut ur Samarkand. Det skulle inte förlåtits dem. Han hade blivit tvungen att lämna Malvallae, och hon hade inte kunnat stanna kvar heller.

Det var enkla fakta, skäl att tacka nej, sedan hon förklarat att det var omöjligt. Ett annat skäl var att hon inte var beredd att börja älska någon man.

Men det sa hon inte till honom.

Han skulle ju ha undrat varför.

I stället bjöd hon honom på middag hos sig nästa kväll, och talade om vad det hela skulle kosta honom.

Tystnad i andra änden. Linjen knastrade av någon störning.

– Ja, svarade han till sist, och lät som någon som måste tvinga sig själv att tala. – Ja.

– Välkommen då, svarade hon, och lade på luren och undrade om han verkligen skulle komma.

Men det hade han gjort, och då hade han varit samlad och korrekt, inte förklarat henne sin kärlek, inte sagt något dumt alls.

Och då hade hon tänkt att han var en sådan man som hon under andra omständigheter skulle kunnat fästa sig vid. Men så blev han i stället något av en vän.

Jo, verkligen en vän.

Men det gick aldrig så långt att hon gav honom någonting gratis.

Det skulle ha varit att erkänna existensen av ett personligt band.

Det skulle ha varit att ge kärlek.

Sent om natten låg de tillsammans i hennes sängkammare, medan Cy Nordland sov djupt i rummet bredvid.

– Hur står det till med Arvtagaren? frågade hon, mest för att bryta den tystnad, som vilade över kammaren.

– Är hans hälsa fortfarande lika bräcklig?

Mannen bredvid henne ryckte till.

Han hade varit försjunken i egna ljuva drömmar.

– Jovars, svarade han. Det är den alltid. Det är egendomligt att en kraftfull man som Sterin kunde lämna efter sig en sådan son.

– Kanske kraftverksprojektet drabbade honom själv också?

– Du menar att Sterin skulle ha blivit fader till en mutation?

– Far till ett barn med diverse inre lyten. Varför inte?

– Säg inte så till någon annan än mig! En hård dom kan drabba den som uttalar en sådan tanke.

– Jag vet. Det skulle jag heller aldrig göra.

De orden gladde honom. Han sjönk tillbaka.

– Låt oss tala om något annat, sa han. Det politiska livet är något man vill fly från.

– Härifrån verkar det intressant, främmande och en smula spännande, sa hon inte utan viss ironi.

– En av de politiska grupperna arbetar hårt för att vinna anhängare för idén att jämna Samarkand till marken, för att i stället uppföra en industrianläggning.

– Jag vet det Curch, svarade hon, och använde den förtro-
ligare formen av hans förnamn. Den andra tyckte han inte
själv om.

– Har de någon framgång? fortsatte hon.

– Tyvärr har de ökat sitt inflytande. Men det är ingen
fara än så länge.

Där tystnade han. I stället berättade hon om sin nya
protegé, Cy Nordland.

Han tittade överraskat på henne.

– Äh katten, sa han. En rymling. Och honom har du tagit
dig an. Där ser man.

– Du tycker kanske det är oansvarigt av mig att låta en
pojke i hans ålder bo här?

– Nej då. Inte alls. Men vet han var han hamnat?

Han tittade på henne, och då han märkte något slags
vemod i hennes blick, skyndade han att säga:

– Åh förlåt mig, du vet att jag inte alls menade det som
det lät.

Rosie lade huvudet på hans bröst, lyssnade på hans
bultande hjärta.

– Jag vet det, sa hon. Han vet nog på ett ungefär var han
befinner sig. Men han är mycket oskuldsfullare än en pojke
i samma ålder som vuxit upp inne i Malvallae.

– Det förstås. Hur gör du när han blir frisk?

– Jag vet inte, faktiskt. Jag tänker inte försöka förmå
honom att återvända. Han är gammal nog att få bestämma

litet över sig själv.

– Tolv år, sa du?

– Kanske tretton.

– Om nödvändigt, uppge honom som en släkting. Annars är det risk för att han blir hämtad till något av barnhemmen, troligen då armens för senare tvångsrekrytering. Ska han någonsin in i den heliga uniformen bör han komma en annan väg.

– Tack för rådet, Circh. Du vet hur det är. Kanske modersinstinkten har vaknat. Men jag tycker faktiskt bra om honom. Det bara är så... ibland tycker man om någon från början utan att riktigt veta varför.

– Ja, jag vet, sa han dystert.

– Svartsjuk? gäckade hon honom.

– En smula. Jag känner mig gammal.

– Du? Du har ju knappt fyllt tjugosju.

– Ändå. Ibland känner jag mig som om jag var tusentals år.

Hon skrattade till. Hennes händer smekte honom lätt. Hans händer grep tag i henne och pressade hennes kropp mot hans, hårt.

– Fresta mig inte mer, viskade han. Jag måste egentligen gå nu.

– Så snart?

– Tyvärr.

– Då får du ha det tillgodo.

Sa hon så för att sår honom, eller var hon verkligen sådan av naturen?

Han visste det inte.

Ibland trodde han si, ibland så.

Det hela gav upphov till ett slags ljuv smärta inom honom, men också en känsla av att vara ett offer för obegripliga krafter.

När han kom ut i natten kylde den ner honom.

– Hon är en drottning, tänkte han, min drottning. Och det är drottningars rätt att vara lynniga mot sina undersåtar.

Han försökte inte längre fria till henne, som han gjort några gånger.

En gång hade hon bara skrattat åt honom som om han var en stor och dum pojke som sagt något mycket lustigt; sedan hade hon lekt med honom så att han glömde bort totalt vad han sagt.

En annan gång hade han gjort henne sorgsen.

Och han förstod ingenting.

Det var som om hon som drottning i Samarkand inte kunde lämna sin tron, inte uppge sin plats, inte svika sin plikt. Vad nu hennes plikt kunde vara. Vid andra tillfällen verkade det som om hon inte höll av honom tillräckligt för att vilja överge sitt nuvarande liv för hans skull.

Och då måste han rannsaka sig själv och undrade desperat över vad det var för fel på honom.

Det var olidligt.

Sa han hade slutat fria till henne. I stället njöt han svårmodigt av den lycka som ett obegripligt öde förunnat honom.

Att han levde nu och att hon gjorde det också, var ett oerhört mirakel och en outgrundlig gåta.

En obeskrivlig ödets nyck.

Något annat kunde det väl inte vara?

Cirgé Thaysland, som en gång hetat Pier Degarde, skyndade bort i natten.

6

Friesland, tänkte hon. Det låter alltmer bekant, ju mer jag tänker på det. Och ändå är det väl ingen jag känt som haft det namnet? Och det är ingen av de gamla landsläkterna.

Eftersom pojken kom från landet var det väl sannolikt att namnet tagits för bara några generationer sedan, då den mark köpts eller övertagits som man levde på nu.

Hade han verkligen rymt hemifrån för att han blivit illa behandlad?

Han spelade bra. Det var inte lätt att säga.

Och likväl lät Friesland bekant.

På något sätt måste hon ta reda på varför. Det kunde ha betydelse.

Hans ben var nu så pass bra att hon skickade ut honom att handla frukostbröd.

Snart skulle han vara helt frisk, och då måste hon hitta på något åt honom att göra.

Det skulle inte vara bra för honom att växa upp helt fågelfri i Samarkands underliga värld.

När det hela hände släppte all förställning och han blev

åter Caye Friesland, på ständig flykt.

Han hade börjat ge sig ut på allt längre och längre utflykter. Dagarna var långa och världen låg och väntade på att bli upptäckt.

Han haltade ännu och runt vristen hade han ett stödbandage som förnyades varje morgon.

Men det gjorde inte längre ont. Benet var mest stelt som om det behövde tränas upp igen.

Han utforskade gatorna i kvarteren omkring, insöp de skilda atmosfärer som fanns på olika platser vid olika tider på dagen. Affären som doftade nybakat bröd varje morgon på gatan intill. Där var han redan känd som Cy Nordland, Rosie Dowlands kusin. Vidare kunde man ströva på kullerstensgator, titta stort på de exklusivare butiker som låg längre ner, rodna då man såg vilka varor som bjöds ut där, eller läste texten på de skyltar som hängde här och var.

På dagen låg gatorna relativt tomma. Först på kvällen då lyktorna tändes, då skyltarna lyste upp, då man blev en anonym gestalt i mörkret och ingen frågade efter vem man var, bara om man var intresserad och kunde betala, fylldes de av människor.

Han hade ännu inte varit ute på kvällen. Det hade bara slumpat sig så.

Så han kände ännu bara dagens Samarkand, dagmänniskornas Samarkand, de som arbetade med sina händer för sin försörjning.

Dagflickor fanns, men om dagen gick allting mycket diskret till, och pojken märkte knappast om en man stannade och började prata med en kvinna (för i hans ögon var de alla mycket gamla även om de oftast inte var äldre än Rosie) och gjorde henne sällskap in genom en port.

Gick man längre ner, förbi gatorna med butiker, kom man så småningom ner till floden.

Gick man i den motsatta riktningen, kom man till sist fram till gränsen mellan Samarkand och det övriga Malvallae, som tornade upp sig grått och ogästvänligt, fyllt av liv, men ett annat slags liv, ett motoriserat, hektiskt liv. Och överallt gled de stora metallgrå eller stålglänsande pansarvakthundarna omkring med det guldglänsande S-et på sidorna, omgivet av armébeteckningar.

Det som drev pojken dit var bland annat nyfikenhet. Han visste att han måste ha sprungit igenom den delen av Malvallae den där natten, och kommit över, in i Samarkand, trots att han nu inte mindes hur. Det var väl bland annat en önskan att se om det fanns något landmärke han kände igen, någon byggnad om vilken han kunde säga – ja, den passerade jag! För det skulle göra allting så mycket begripligare.

Så ett av hans strövtåg, det som var nära att sluta i katastrof, ställdes dit.

Cy Nordland, tänkte han, och försökte se ut som om han verkligen hette så.

Mitt i Körsbärsallén höll några män på att montera upp

en serie girlanger från vilka det hängde dekorer i form av stora blommor och solar. Han stannade och tittade på tills en av männen blev irriterad. Då gick han obekymrat vidare.

En flicka vinkade till honom från ett fönster, och han vinkade förundrad tillbaka. Var hon bara våyr eller ville hon något särskilt?

Han vågade inte dröja för att få det klart för sig. Han tänkte: kanske var det längs den här gatan jag kom den natten? Men det tänkte han mest för att den här gatan var, som det verkade, närmsta vägen till Malvallae, inte för att han definitivt kände igen sig.

En bred genomfartsled skilde Samarkand från Malvallae, och infarterna till Samarkand var alla trånga gator som de stora motorfordonen inte kunde trafikera.

Bitvis skilde faktiskt murar stadsdelarna åt. Dock inte här, där det fanns en öppen yta korsad av en bred asfalterad väg. På andra sidan kunde man utan hjälp av murar upprätthålla den högsta moral, skyddade av armens luftkuddeburna och kanonbärande vakthundar.

När pojken kom fram hörde han rop och kände en lätt röklukt. Det hade hänt en olycka. Vägen var blockerad av en transport som vält vid kollision med ett större militärfordon, dock obebäpnat, tydligen även det avsett för transporter, igenkännligt som militärt genom de grå färgerna och statens insignier.

Runt det hela samlades folk. Cy drogs dit av nyfikenhet.

Vad hade hänt? Han såg hur man sprutade vitt skum över den ena transporten, den som det rök ur.

En man låg utsträckt på gatan medan andra stod omkring och grälade i skuldfrågan. En man från den icke militära transporten hötte med handen, och de gråklädda visade med vapen att de tänkte försvara sig.

De var uppenbarligen bara vanliga soldater, osäkra på sig själva, för en officer skulle ha tagit kommandot utan vapenhjälp.

– Era förbannade mili....

Men orden drucknade i ett vinande från skyn. Cy stirrade. De väldiga rotorbladen bildade en stålblank skiva över själva flygplanskroppen. Vinande och också kullrande sänkte sig arméhelikoptern mot den fria vägytan alldeles intill olycksplatsen och några män hoppade ut. Deras gång kungjorde att de hade officersbefogenheter.

Rotorbladen fullbordade långsamt och tungt varv på varv.

Mannen kom rakt mot Caye, och han stod som förstummad och tittade på dem.

Stora militärkappor täckte den klädsel de bar under. Inte, förrän de var bara några meter ifrån honom. blåste en vind upp den enes kappa, så att Caye såg vad som fanns under. Han såg en flik av en svart mantel, svarta eller mörkblå benkläder. Mannens ögon fästes på honom.

Ett ögonblick stelnade världen till orörlighet. Sedan:

Han var Caye Friesland och han var på flykt.

Undan – – –

Snabbt rusade han snett framåt, precis utom räckhåll för deras händer. Hade han rusat i någon annan riktning, hade han kanske blivit gripen. Men det tar tid att vända sig om och börja springa om man är storvuxen.

Caye hörde tunga steg bakom sig och måste koncentrera sig på att inte springa på någon som stod i vägen, dök förbi och igenom de glesa klungor av nyfikna som samlats i olycksplatsens periferi.

– Stanna! ropade en andfådd röst vars klang han aldrig skulle glömma.

Caye stannade givetvis inte.

Han lämnade nu vägbanan och sprang nedför den låga grässlänten, nådde kullerstenen som det gjorde väldigt ont att springa på, eftersom han inte kunde undgå att trampa snett. Han dök in mellan de låga hus som markerade början på landet Samarkand.

Han fortsatte först rakt fram, men stannade som av en impuls och såg sig om.

Alla var upptagna av olyckan och det gräl som uppstått där, utom den vars kläder Caye sett en skymt av. Han hade slutat springa. Han vandrade i stället ned i den riktning där pojken försvunnit.

Nu vet de bestämt att jag finns här, tänkte Caye. Och springer jag direkt hem behöver de bara fråga sig fram:

– Förlåt, men vi söker en pojke i tolvårsåldern, som rymt

hemifrån. Vi är polismän. Har ni sett honom springa förbi?

– Ja, han sprang ditåt, skulle säkert någon svara.

Nej!

Caye började springa igen, men i en annan riktning, i själva verket parallellt med den yttre gränsen för Samarkand. Han hittade mängder av gränder, som han följde in och ut, fram och åter. Han kastade en blick upp mot husen och fick en vild ide. In på en gård och uppför en trappa. Tänk om det var en återvändsgränd? Men nej, dörren till vinden var öppen. Mörkt och dammigt. Han småsprang och försökte spara sin fot så mycket som möjligt. Det här huset löpte längs Paradisgatan och han hade sett hur det gick samman med andra hus längre ner. Hade han tur kunde han ta sig osedd från det ena huset till det andra.

Han nådde en ny dörr, olåst även den, och fortsatte runt ett hörn då huset självt vände runt ett gathörn. Sedan tog vindsträckningen slut. Ett smutsigt fönster stängde vägen för honom.

Han tänkte på det faktum att de tydligen kontrollerade armén. Den svarte konungen behärskade stora områden – det var sant.

Medan han gjorde det lirkade han upp fönstret och bedömde situationen. Nedanför en tom gränd. Avståndet till nästa hus bara helt kort. Det huset var en våning lägre än detta, och han hade alltså dess flata tak alldeles under sig.

Förtvivlat såg han sig omkring. Skulle han våga hoppa?

Men han hade så liten chans att klara det med den här foten.

Han erinrade sig en plankan han sett ligga lös inne på vinden. Han fick inte tveka. Omedelbart gav han sig av tillbaka för att leta upp den och släpade den till det öppna fönstret som stod och slog spökaktigt för sig självt. Ut med plankan. När den över? Ja precis. Han ställde ena kanten mot en frisa som löpte under fönstret och fällde den sedan utåt. Den sista biten måste han släppa den, men den föll som beräknat och ställde sig lutande som en bro mellan fönstret och det underliggande hustaket.

När han landade slog han i foten, men bara helt lätt. Samtidigt lossnade plankan och föll ned i gränden med ett brak. Han måste fort ner från taket osedd! Hukad letade han efter en fönsterlucka, och var snart nere. En vuxen skulle inte kunnat klämma sig igenom det lilla hålet.

Han hade tur som var tolvårigt slank och som hittade en lucka som inte var låst inifrån. Nu sprang han längs den nya vinden, ut genom en dörr, nedför en trappa och kom ut på en gård. Där stannade han förbluffad och tittade på den nakna kvinna som ute i det fria fyllt ett kar med vatten och tänkte ta sig ett bad.

När hon blev irriterad (för att han var pojke, och inte en intresserad man) och ropade åt honom att ge sig iväg, ifall han inte tänkte betala för visningen, fortsatte han ut genom portgången. Han sneglade ut på gatan. Kände han igen den? Jo, därnere låg Peppargränd.

Så när som på en kärra som skramlade fram och några dagflickor låg gatan tom. Nu fick det inte verka som om någon jagade honom. Då skulle de som sett honom minnas honom. För ingen flyr i Samarkand.

Därför gick han långsamt nu, även om det var svårt att gå som om inget hänt.

Vid varje korsning tittade han försiktigt i alla riktningar. När han till sist var framme smet han in genom porten och rusade uppför trapporna, in genom den olåsta dörren.

Därinne stod Rosie som själv just kommit in, och undrat var han var.

– De vet att jag är här nu, flämtade han.

Hon gick bakom honom och stängde dörren. Sedan tog hon fatt i honom.

– Vilka? sa hon allvarligt.

– Den Svarte konungens män! utbrast Caye.

Sedan greps han av rädsla för att hon skulle skratta åt honom. Men det är inte sagor, tänkte han. Inte bara sagor. Jag vet det. Men hon skrattade inte. I stället fick hon honom att berätta vad som hänt.

– De kan ändå inte hitta dig härinne, om du håller dig inne om dagen, sa hon.

Sju personer insvepta i svarta mantlar möttes i en underjordisk kammare. På deras händer glänste konungens sigillring i svart onyx.

Skenet från fullmånen nerspeglades från markytan genom ett schakt. Det var det enda ljus som erkändes här. De var den inre cirkeln. Konungens närmaste män.

- Jag har bud från den övre världen.
 - Låt höra!
 - Inte heller denna natt kan någon av de våra återfödas.
 - Inte heller i natt?
 - Nej. Det fanns ingen som kunde ta emot honom.
- Händer slog i det massiva bordet.
- Men vi måste bli fler.
 - Vi ska bli fler.
 - Oktober kommer att bli gynnsam.
 - Och en dag ska Konungen återfödas, i fullmånens sken,

i mänsklig gestalt.

- Han ska härska över den undre världen.
- Han ska härska överallt.

Och de svor den urgamla eden.

Det är endast Honom vi tjänar
Förbundet förnyas ständigt
Evig är det
Orättmätigt utestängd
Berövad sin gestalt
Herren över Övre världen ska bli
Herre över Undre världen
Över alla världar

– Vad övrigt?

Den ceremoniella delen av månadens möte var över.

– Ska vi säga något om fienden?

De skrattade.

– Sedan han misslyckats ute på den åttonde planeten har han endast varit sporadiskt aktiv.

– Vi märker de sedvanliga störningsförsöken, men dessa är numera till föga hinder för oss.

– Efter vad jag tror är hans kapacitet numera starkt begränsad.

– Vi får inte utgå från det.

– Nej, men vi är ju också vaksamma. Inte sant?

– Vi får allt bättre kontroll.

– Ändå tyder allting på att vi fått en fiende i Samarkand.

– Inget motstånd kan tolereras.

– Nej, det är sant.

– Låt oss alltså med förnyad kraft gripa oss an problemet Samarkand.

8

På den åttonde planeten, många miljarder mil bort, låg allting numera öde.

Det första rymdskeppet hade följts av andra.

Fullastade med maskiner hade de programmässigt sönderfallit i rörliga mindre enheter, som i isöknen byggt upp en hermetiskt sluten bas och påbörjat arbetet på ett oerhört komplicerat projekt.

Att syntetisera liv.

Maskinernas attityd var praktisk och ofilosofisk. De utgick från en serie matematiska analyser av tänkbara jättemolekyler, baserade på kisel snarare än kol. Under laboratoriemässigt konstruerade betingelser studerades systematiskt olika tänkbara strukturer och deras förmåga till egenaktivitet.

Snart anlände ett mycket litet skepp som lade sig i en vid bana runt den frusna världen.

Observatören föranledde skärpta försiktighetsåtgärder, och vid ett tillfälle utsändes en tydligen inte helt perfekt fungerande, målsökande mekanism som exploderade utan att orsaka någon skada.

I övrigt koncentrerades all uppmärksamhet på det vitala projektet.

Århundraden förflöt. Men en dag utsändes en maskin som på larvfötter tog sig en bra bit ut i den sterila omgivningen och där planterade en substans bestående av olika, men besläktade molekyler. Ingen av dessa dog, för ingen kunde sägas äga något liv. Däremot sönderföll alla utom en.

Området visade sedan tecken på kemisk utveckling. Kristallstrukturer uppenbarade sig i isen och snart växte de i egendomliga formationer mot den alltid mörka eller svarta skyn. Maskiner anlände för att studera dem. Men när de försökte bryta loss kristallbitar att föra med sig hem för analys, stötte de på motstånd. Samtliga maskiner som sändes ut blev oskadliggjorda på något okänt sätt. Och inte nog med det. När laboratorierna sände ut maskiner med laseraggregat för att på avstånd bränna loss någon bit, omorganiserade sig substansen och flydde ner i isen. Laserstrålarna brände upp symmetriska hål, men plötsligt brast isen och maskinerna uppslukades. Nu växte formationerna upp igen men fienden var tydligen lokaliserad, för laboratorierna började utsättas för angrepp.

De försvarade sig fåfängt med laseraggregat mot sättningar i isen och mot de sporer som vinden förde med sig, sporer som frätte sönder metallen och spred sig inåt. Dock, innan de försattes helt ur funktion tillgrip laboratorierna

den sista utvägen. En serie behållare innehållande en komplicerad men stabil kemisk förening sprängdes. Innehållet spreds i atmosfären. Laboratorierna dog, men den ytterst egenaktiva substans de lyckats skapa, dog med dem. Åter låg den åttonde planeten öde.

När observatören senare landade, kunde den sända detaljerade bilder, som visade att av laboratorierna återstod endast förvridet skrot och av kiselkristallerna ingenting.

Det enda som rörde sig nu var de orkaner som pinade isöknen.

Som Caye Friesland hade han en dag frestats att bege sig in på förbjuden mark, och som Cy Nordland besökte han nu vad som också måste vara förbjuden mark.

Dagarna var ändlösa, ett sysslolöst tillstånd av väntan, där de svartkläddas närvaro upplevdes som ett ständigt hot. Det gick nästan inte en dag utan att han skymtade någon av dem, där han stod dold bakom en florstunn gardin och kikade ner. På dagen skulle han bli igenkänd. Solen sken starkt och genomlyste tingen. Skuggorna var få och ljusa.

Men om kvällen, om natten... Solen hade sjunkit ner bakom hustaken. Ett dunkel spred sig. Gatorna fylldes med folk. Lampor tändes som föreställde blommor och stjärnor i olika Birger, där de hängde i band över gatorna, inte alla men många, och det gjorde även alla möjliga skyltar med underliga eller utmanande budskap.

Förbjuden mark. För måste det inte vara det?

Och ändå fick han vara här, osynlig i mörkret, obetydlig bland alla människorna. En betraktare som tittade på med stora ögon och inte deltog. En som lyssnade och försökte

lära. Som ville förstå och som ville tro att allting var något vackert. Som drogs åt olika håll, skrämmd och lockad. En alldeles ny gäst i landet Samarkand.

Han fick en egen nyckel och fick lära sig att öppna dörren, komma in och stänga tyst. Och när klockan led mot sex eller halv sju, när Rosie väntade besök, smet han ut. Första gången hade han varit rädd. Likväl hade det den gången varit hon som sagt:

– Du Cy, nu är det snart mörkt, redan skumt, och natten är vår i Samarkand. De har inte här att göra då. Nu ser ingen vem du är. Ta en titt på världen.

Ute var allt förändrat, som en drömvärld. I portgångar satt män och sjöng till luta. Kvinnor i lysande kläder följdes av ivriga män. Ett sorl av röster. Paradisgatan låg upplyst men ändå i mörker. Avlägsen musik.

Ja, här kunde han vistas osedd.

Och hemma ville han inte vara nu. Först långt efter midnatt, när ögonen kändes stelade och som i behov av ett bad, började han leta sig tillbaka till Peppargränd. Där kunde han smyga in och allt var mörkt och tyst; han föll i sömn nästan genast.

Men innan dess hade han lyssnat till berusade röster som sjöng och även nyktra. Han hade försökt snappa upp samtal ur nattluften, och lärt sig många nya ord.

Och han hade kommit så långt bort att han såg ett stort hus, ovanligt stort för Samarkand, över vars ingång man

kunde läsa i ljusbokstäver:

PALAIS D' EXTASE
Här finns allt – men om
du saknar något så
säg bara till. Så ordnar
vi det.
För en blygsam penning.

En man försökte locka honom med sig, och trots att han var långtifrån mörklädd flydde Caye (för det namnet blev åter hans så snart han var på flykt). Bakom sig hörde han, tyckte han, ett gapskratt.

På morgonen, när Rosie kom med frukost och väckte honom, tittade han allvarligt på henne, och frågade:

– Är Samarkand på ont eller gott?

Hon satte sig på sängkanten, tyst, med håret utslaget och doftande.

– Ingenting i Samarkand är ont, sa hon. Ondskan finns någon annanstans. Titta på ett nöjespalats ute i Malvallae. Där finns den. Här finns...

Hon teg.

– Jo, vissa saker här är onda, sa hon sen. som om hon ville rätta en överdrift. Det beror på att inte hela världen...

Och där tystnade hon igen.

– Om världen vore bättre, skulle det inte behövas något

Samarkand, sa hon efter en lång paus. Då skulle var och en ha sitt eget. Men som det nu är, är Samarkand ändå till glädje. Fast här finns också sorg.

Och sådant, kluvet och ofullkomligt, blev hennes svar.

För honom som sökte klara och rena linjer var det endast delvis begripligt.

Men inom honom vaknade så småningom en känsla av att Samarkand låg bortom det som kan kallas ont eller gott, att det var något för sig, ett tredje. Och den känslan befestes mer och mer.

Ja, om dagen var han ensam och övergiven, spänd och ängslig, trots allt hon gjorde, men natten var hans. I den var han fullkomligt säker.

HEJ DÄR ALLESAMMANS!
SNART ÄR VI VERKLIGEN HÄR
MED NYA UPPTÅG – OCH GAMLA!
VI SAMMANFALLER GÄRNA
MED SOMMAREN
NÄR DEN SLÅR TILL
GÖR VI DET OCKSÅ
DE HÅRFAGRA

Sommaren, ja. Den kändes allt tydligare i luften. Den skarpa vårklarheten lämnade solljuset, och en mjuk guldton färgade byggnaderna. Om nätterna märktes det också.

Kanske särskilt då. Det var inte längre iskallt i luften när klockorna borta i Malvallae slog midnatt, och Cy Nordland kom ibland inte hem förrän Rosie åter var ensam och sov.

Det faktum att han först lagt beslag på hennes egen säng, så att hon måste sova i kammaren där hon tog emot sina gäster, hade pojken funnit alltmör besvärande. På något sätt förstod han att hon hade behov av att ha en privat sovplats någon annanstans. Därför hade han sagt henne att han kunde sova på en madrass i köket.

Hon hade först protesterat, men sedan – när han insisterade – gett med sig. Det hade känts bra långt in i själen, när han märkte att hon innerst inne var tacksam, samtidigt som det fått henne att lägga märke till honom på ett nytt sätt, som om han vuxit en aning.

Nu kunde han komma hem i soluppgången, och tassa in och se på henne där hon låg, i djup sömn, innan han själv uppsökte sin madrass och svepte sig i sin filt.

Och innan dess? Samarkand kände han nu utan och innan. Ofta sökte han upp någon plats varifrån han kunde se ut på människorna eller där han kunde ägna sig åt meditation, allt efter sin sinnesstämning.

Det fanns ett hustak som var nytjärat. Eller doftade det bara sedan solen värmt upp det? Därifrån hade han utsikt över Rosornas alle, en liten oas av grönska dit många par sökte sig och trodde sig ostörda. Platsen bestod av gräsmattor i en långsmal sträckning, genomkorsad av en

grusgång och full av blommande buskage.

Han fick så småningom en uppfattning om vad det hela gällde och livet framstod för honom som en oerhörd gåta, som ett mysterium, vilket de ibland ännu skönjbara skenbilderna i hans inre på inget sätt bidrog till att klargöra. Snarare gjorde de allting ännu mer komplicerat, för de placerade honom i medelpunkten för hela skeendet. Bar han inte på en nyckel till framtiden i ett osynligt snöre runt sin hals? Var det inte de kunskaper som anförtratts honom den där nu redan avlägsna natten i det förbjudna landet som skulle förvandla allt som nu fanns till något bättre? Det var ju därför han var förföljd, och det var bland annat därför han flydde.

Än så länge hade han klarat sig.

Men hur länge till?

Skulle han stanna hos henne tills han var stor? Om några veckor skulle han bli tretton. När blir man stor? Vid sjutton, eller vid tjugofem? Det spelade ingen roll. Så länge kunde han inte stanna. Förr eller senare skulle de hitta honom, nu när de bestämt visste att han var här. Att de inte sökte mer intensivt än det verkade berodde kanske på att de var säkra på sin sak, så säkra att de inte hade bråttom

Han såg de lustiga affischerna här och var och frågade Rosie en dag vad de var för något.

– Åh... mutantcirkusen menar du? sa hon. Ja, vad ska man säga som förklaring? Som du väl vet Cy, så byggde

vår förre allhärskare, Sterin, ledd av sina rådgivare och en stor envishet för att inte säga hänsynslöshet, en kraftanläggning baserad på klyvning av uran, som det finns gott om i bergen längre upp, och för att spara pengar lades det ner ganska litet energi på säkerhetsåtgärder. Reaktorn läckte strålning, kort sagt.

Cy nickade.

– Runt den där anläggningen började kvinnor föda vanskapta barn, för att inte tala om alla som blev sjuka.

Han nickade åter. Hans morfar hade berättat om det på sitt dystra sätt.

– Många barn som föddes bara dog, men andra överlevde trots allt. En upprorsrörelse försökte störta Sterin för att få kraftverket stängt men Sterin uppdagade den och lät offentligen avrätta ledarna. Dessutom förnekade han att felfödandet skulle ha med kraftverket att göra. Barnen togs från sina mödrar och placerades på slutna anstalter, varifrån en del rymde. Andra mödrar lär ha gömt undan sina barn. Strax därefter landade det första rymdskeppet från vintergatsimperiet. Vi hade trott att vi kom från Vilahall, men sagorna visade sig vara sannare än det sunda förnuftet. Bland det man delade med sig innan skeppet försvann var diverse ritningar till ett absolut säkert heliumkraftverk. Sterin dog under mystiska omständigheter och det gamla kraftverket stängdes av och förseglades med enorma blymantlar. Men barnen fanns kvar och har nu vuxit upp.

Och de som inte satt inne i lägren, vad skulle de ta sig till? Leva normalt ute i världen kan de inte, sådan världen är nu, och de få som kan, vill inte. Och så finns det en gammal lag som skyddar alla slags artister och konstnärer mot övervåld. Vi här i Samarkand inbegrips i det, faktiskt.

– Det tycker jag är riktigt, sa Cy, och försökte dölja ett hennes berättelse väckt minnen till liv och gjort honom ledsen. Minnen från hans liv som en Friesland.

– Alltså turnerar de med varietéer och cirkusar. Det här en av dem. Den kommer hit årligen, och... jag vet faktiskt inte om man bör skratta eller gråta. De har ett slags vördighet, de är ju rentav vackra, men för det mesta slutar det i kaos.

– Vackra?

Han hade hört historier om mutanterna.

– Ja, inåt. De skulle förtjänat ett bättre liv. Men som världen är nu har de bara den här utvägen.

– Utom de vilda.

– Tror du de finns kvar ännu?

– Det sa...avbröt sig Cy. Han hade tänkt fortsätta ned ordet morfar, men kvävde det. – Det har jag hört, menar jag. Från folk som sett dem.

– Man ser så mycket när det skymmer. Och man sett så mycket när man ska göra sig intressant. Fast kanske ändå. Vem vet? Härinne i stadens mitt vet vi mindre än människorna på landet, om sådana saker.

–De ställer till kaos, fortsatte hon, för att de uppträder som ett världens levande samvete. Och världen vill inte lyssna på någon samvetets röst. Den vill inte bli påmind om vad som skett. Det orsakar konflikter. De är bittra, Cy, och med all rätt. Men i grunden tror jag inte de är onda alls.

Inom Cy Nordland grodde tankarna som vårens blommor och en förväntan mognade långsamt.

I palatset i Malvallae, som även det låg i stadens centrum och faktiskt mer eller mindre gränsade till Samarkand, ett jättelikt område med parker och lustslott, allt monument över tidigare härskares lust att skapa en värld av överjordisk skönhet av jordiska material, bitvis förfallet, bitvis lysande vackert, i detta palats som var en stad i staden, liksom Samarkand, liksom de militära anläggningar som låg längre bort, i dessa ålderdomliga och endast bitvis moderniserade byggnader, vandrade Arvtagaren fram och åter följd av sin ständiga eskort Frimgard och Slice, två tamhjortar, grubblade med sin förvirrade hjärna på de oöverstigliga problem som uppgiften att styra världen erbjöd, när han inte glömde dem och bussade någon av hjortarna på en förbipasserande militär eller tjänare och njöt av dennes skräck, innan han med ett barskt rop återkallade djuret.

En gång i veckan sammanträffade han med rådsförsamlingen, delegerade, befallde och beslöt. Där mötte han alla dem som genom honom sökte makten.

Som om han inte visste det. Ingen anade att han visste

det. Det var hans trumfkort, att veta mer än andra trodde att han visste.

Partier, olika grupper. Grupperingar, schatteringar och krav. Förslag, önskemål och stridigheter.

Som nu det här med Samarkand.

Skulle det behöva avskaffas? Det var ju väldigt gammalt. Sterin hade aldrig invänt något mot det.

Likväl fordrade vissa det. Var de glädjedödare i sina svarta kläder, eller hade de rätt i att Samarkand underminerade moralen, särskilt stridsmoralen i armen?

Komplexiteten i frågeställningen överväldigade honom, och i stället begav han sig på en riktig långpromenad med Frimgard och Slite. I slottsparken kunde de få rasta sig ordentligt. Dem förstod han sig på.

Deras själar var solklara.

Mer än hans egen. Mer än rådsförsamlingens.

Nej, han skulle inte jämma Samarkand med marken, inte än. Ingenting hotade väl honom därifrån. Och dessutom behövde de få veta vem som bestämde.

Det gjorde ingen annan än han.

Ensam.

Circh Thaysland befann sig just nu några hundra kilometer upp i atmosfären ombord på ett långfärdsplan, som snart skulle ta mark på landningsbanan utanför Malvallae.

Härifrån låg Vilahall väldig och grön, för under dem hade

molnbankarna lösts upp. Och därnere fanns hon.

Givetvis handlade han helt egoistiskt, för han handlade för att bevara sitt eget paradiset.

Hon var hans drottning och hennes rike hotades. Det var allt han behövde veta.

Svartklädda män möttes i en korridor.

– Utgången av kvällen är kritisk. Likväl är tecknen gynnsamma.

– Vi satsar allt.

– Vad nytt från Samarkand eljest?

– Inget, än. Men han måste finnas där.

11

Skymningarna blev allt ljusare.

Först framåt sju–halv åtta kunde han känna sig säker i dunklet, och väntan var plågsam. Han läste och väntade. Rosie badade eller gjorde något annat i den värld som han när kvällen kom var mer eller mindre utestängd från. Hon var då helt enkelt inte längre hans.

Idag skulle de komma. Och det var idag sommaren anlönt. Hela Samarkand låg grönt och blomstersmyckat. Natten skulle myllra av folk. En fest var utlyst i Rosornas allé. Men mest spänd var han på de hårfagra.

Av många anledningar.

Sol, gå ner!

Redan nu visste han att detta torde bli en natt han aldrig skulle glömma.

Och så kom skymningen till sist, och ingen hade ännu kommit till Rosie, så han kunde säga farväl till henne innan han gav sig ut.

Idag verkade hon bekymrad, men han tänkte inte så mycket på det.

Nattluften slog emot hans ansikte. Facklor brann utanför portar. Luften var som parfymerad. Stillastående hade den

mättats av blomdofter.

Flickorna hade klätt sig i ljusa lätta plagg som lyste som av egna inneboende färger. Det var ännu tidigt. De promenerade längs gatorna, gärna i par och hand i hand.

Kvällen var ung. Långt borta hördes musik.

Marknadsplatsen... var låg den? Där skulle de uppträda. Om han kom för tidigt, kunde han alltid titta på förberedelserna. Han var bra på att glömma sig nu, tyckte han, bra på att finnas utan att synas.

Jo, längre nedåt floden. Där måste det vara. Där fanns det liksom ett torg.

Där stod vagnar men allt låg mer eller mindre i mörker och sov. När han ändå var så nära floden, blev han nyfiken på den, för där hade han hittills inte vågat sig ner. Men i kväll var allting lättare än vanligt.

Här var gatorna tommare, för det egentliga Samarkand tog slut innan man nådde floden. Stämningen blev en annan. Cy smög fram tätt intill husväggarna, avvaktade i portar för att se vem han mötte, ifall han nu mötte någon.

Det här var spännande!

Redan kändes luften från floden. Det var mindre parfym och mer fisk i den.

Där husen tog slut fanns det träskjul och sedan enstaka träd, innan man nådde sluttningen ner till själva vattnet. Häruppe stannade han till, innan han gick längre. Vattenytan låg egendomligt ljus och han skymtade den andra stranden,

förvånad över flodens bredd. Så stor hade han inte trott att den kunde vara. Han hade ju sett den förr, när han fortfarande bara var barn, och där var den strid och smal. Uppe i skogarna, över gården.

När han gick längre ner, observerade han upphöjningar i flodsluttningen och när han tittade efter såg han att mörka hål ledde inåt, helt regelbundet runda. Hålen var torra, inga avlopp. Hade de en gång varit det?

Eller avledde de vatten, när floden svämmade över?

Pojken släntrade vidare genom det daggiga, höga gräset. Ner till stranden. Här skulle alltså pråmarna passera. Han väntade. Kom det aldrig någon?

En stensatt kant skilde vattnet från land. Han satt där och lät fötterna dingla över den.

I stället kom något annat. En man. Stor och grov.

Pojken var så tankfull att han först inte fann detta på något vis märkligt. Någon som arbetade här nere eller tog en aftonpromenad liksom han själv. Först när mannen kom närmåne, kändes rysningar längs ryggraden.

Främlingen kom rakt emot honom längs floden. Stegen var självsäkra. Fast vem är inte självsäker ibland? Något hände, och han blev Caye Friesland och tänkte intensivt.

– Hallå där, ropade mannen när han bara var ett tiotal meter bort. Sitter du och metar utan spö?

Men det var ljust här bredvid vattnet och Caye såg nu en svart mantelflik och innan han visste riktigt vad som hänt

var han på väg uppåt sluttningen, och hade redan passerat skjulen som låg här.

– Varför springer du? ropade en röst bakom honom. – Hallå, det kan löna sig om du stannar, pojke!

För vem? tänkte Caye. I gräset snavade han. Det var halt av dagg. Ett ögonblick av fasa innan han kom upp igen, och då insåg han att han inte skulle hinna undan upp i staden. Men nästan rakt framför honom låg ett mörkt hål.

Steg strax bakom.

Caye duckade och rusade in i cementröret. Det var inte så högt att han kunde gå upprätt, men framåtböjd klarade han det.

Bakom sig hörde han en svordom.

Tänk om han skjuter in, tänkte Caye. Han kan inte undgå att träffa.

Men inga skott brann av. Nej, de vill ha mig levande.

– Du kan lika gärna komma ut, bullrade rösten utifrån genom röret. Mannen skulle kunnat ta sig in och förfölja honom, men han hade tvingats krypa på alla fyra i så fall. Caye kände sig som en råtta, men han var glad över sin litenhet just nu. Den hade räddat honom.

– Jag kan vänta här länge, sa mannen. Sen kommer det folk, och avlöser mig. Du börjar svälta. Otrevligt, inte sant? Inget ont väntar dig. jag är bara intresserad av att få veta en sak.

Det tror jag säkert, tänkte pojken, och blev sedan desperat.

Kunde han verkligen inte komma undan?

De orange och gröna tecknen trädde fram som ur bakhuvudet på honom inne i mörkret.

Han tänkte: jag är speciell. Där ingen annan skulle ha en chans, klarar jag mig likväl.

Han svor högt, och härjade tyst tassa uppåt röret. Mannen fick inte höra att han gick. Tänk om han visste vart det ledde? Det visste inte Caye själv... Det ledde kanske till ett avloppssystem eller till en återvändsgränd av något annat slag.

– Kom ut nu, din satans... Men rösten drunknade bakom Caye i ett muller av ekon. Hans nacke värkte, hans rygg med. Det var svårt att hålla balansen i det runda röret. Vad han fruktade mest var att det skulle börja smalna. Det gjorde det snart också, men bara med en halv handsbredd. Det gick fortfarande att ta sig fram. Och röret var fortfarande torrt. Det bar uppåt ibland. Lutningen var någon gång nästan hopplöst brant, men då kom han på att han kunde ta spjörn med händerna mot det runda taket, och fick då det extra stöd som behövdes.

Hur länge skulle det hålla på så här?

Han kom på att han kunde räkna steg och på så vis uppskatta var han befann sig. Men han tappade räkningen när någonting sprang förbi hans ben, snuddade mot dem och bara försvann, men efterlämnade en isande känsla. Han fick aldrig veta vad det varit för djur eller kryp.

Han nådde en korsning och bytte tunnel. Alltid kunde det lura någon. Eller så ledde det fel. Det var en chansning.

Rätt gjort!

Han stod plötsligt under ett smalt schakt med stegpinnar i väggen. Nu var frågan dels om han kunde komma ut utan hjälp, och dels om han var väntad däruppe.

En sak i sänder.

Han klättrade uppåt, andfådd och flämtande. Det var i alla fall en befrielse att kunna sträcka på nacken. När han nådde schaktets tak, trevade han i kolmörkret med händerna och fann något slags enkelt lås. Men det var inte låst underifrån. Inte heller var det låst ovanifrån. Det var en punkt där han senare skulle inse att han haft en otrolig tur. Han samlade krafterna och sköt på. Ett tungt metallock gled åt sidan och han såg himlen.

Är det någon där, bryr mig inte om det, tänkte han. Eller skulle han i så fall släppa taget, hoppa ner och söka efter en annan utgång?

Han stack upp huvudet och såg natten, omgiven av tomma husfasader i tegel och trä. Alla fönster var släckta. Det var en bakgård.

Caye klättrade upp helt, släpade locket på plats och letade efter en väg ut. Nu var det mycket mörkare. Här, uppe i Samarkand, tyckte han att han kände ett otal vrår där man kan försvinna om man blir förföljd. Han hittade ingen portgång, men genom en dörr i det ena huset kom han ut på

gatan. Den vätte direkt mot marknadsplatsen. Det var gott om folk här nu. Han såg en scen, som låg i halvbelysning. Musik skrällde ur en högtalare, och uppe på himlen exploderade en fyrverkeripjä.

Han var verkligen tillbaka i Samarkand, och föreställningen skulle just börja.

Brädsceen, tio meter bred och nästan lika djup, lystes helt plötsligt upp. Ljuset kom från en elektrisk spotlight som fick allt att verka grönt, även de som nu kom fram till mikrofonen. Den satt fastspänd på en knotig trädgren som verkade kapad från ett träd i närheten.

En av de två som kom fram först var extremt luden, medan den andre såg närmast bildskön ut, åtminstone jämfört med sin kumpan och de enstaka skepnader som skymtat bakom scenen.

Fast – Caye spärrade upp ögonen och tittade – något stämde inte. Den som var luden och gick framåtlutad som en förhistorisk best på långa starka armar hade ett fullkomligt normalt huvud, medan den normalt skapade var lurvig i ansiktet och hade grovt tillyxade drag.

– Mina damer och herrar... sa de samtidigt.

Bakifrån scenen kom en förkrympt figur springande med ett ylande läte och en halvmeterstor spegel i händerna. Han höll upp den för de två, och de tittade synbarligen mycket bestörta och konfunderade på den.

– Herregud, sa den ene. Mina damer och herrar. Ett beklagligt misstag. En förväxling. Men snabbt tillrättat.

Och så lyfte de båda av sig huvudena, bytte och satte det rätta bestämt på plats.

Det såg i varje fall så ut.

– Mina damer och herrar, sa den till utseendet nu helt normale. Vi ber om förlåtelse. Snabbt över till presentationen för den som aldrig sett vår show förr. Det är jag som är den fagre och min bror här som är den hårige. Vi utgör tillsammans de hårfagra. Och med oss har vi som vanligt de värsta och bästa artisterna inom vår speciella genre.

Ett rytande bröt loss ur en av stålburarna bredvid och någonting därinne kastade sig mot gallret så att man tyckte det borde bågna. Åter kom den lille framkutande med någonting, men det var nu en piska av enormt format, som den fagre grep och ursinnigt riktade mot den galna besten.

– Håll dig lugn, ditt as! Snärtarna ven och de stora labbar man sett gripa om gallret och rista det träffades. Nya rytanden, men nu av smärta. Labbarna försvann.

– Ska du skämma ut oss igen?

Han torkade sig i pannan med en näsduk, lade ifrån sig piskan och vände sig till publiken där en man redan svimmat.

– Ingen fara, mina damer och herrar. Hon är ofta orolig när hon ska träffa nya människor.

– Musik, ropade den hårige. Vi måste ha musik.

Den fagre klappade i händerna.

– Vi måste skingra den otäcka stämningen. Musik skingrar alla onda tankar. Vår kände trubadur, Garolf den Store, kommer därför att framföra en för tillfället specialkomponerad visa till eget ackompanjemang.

– Här är han!

De två drog sig tillbaka. Den lille scenarbetaren kånkade idogt fram något som verkade vara en stubbe, halvmeterhög, grovt tillhuggen. Den ställde han bredvid mikrofonen.

Sedan försvann han. Ensam på scenen stod nu trubaduren, en felväxt man vars ena ben var kortare än det andra. Lite puckelryggig var han visst också. Det kortare benet satte han på stubben, så det inte syntes att det var kortare, och på det krökta benet stödde han sin luta. Den glänste i strålkastarljuset.

Nu riktade han sig plötsligt mot publiken, medan fingrarna gled över strängarna för att försäkra sig om att stämningen höll.

Och utan vidare förklaring började han sjunga med en sonor röst som nådde ut även utan mikrofonens hjälp.

Han är skicklig, tänkte Caye sakkunnigt.

Vad står du där så dyster för
i livets sommarnatt?
Därute spelar vårfiolen som besatt!

En stubbe bildar bakgrund
till min enkla monolog
som lyder: Hej där,
slå det dystra ur din håg!

Vad säger du om det?
Sätt hatten lätt på sned!
Tag lutan och ett notblad i din hand
när vi tillsammans tågar ut i Samarkand.

Efter refrängen lade han in ett invecklat melodispel med variationer över melodin, som redan fastnat i Cayes hjärna, och som skulle sälla sig till skenbilderna, kände han, som något som påverkat honom för livet. Till den kunde han återkomma när allting kändes hopplöst, det förnam han redan nu. Det lyste i natten som om visans ord flöt omkring i mörkret som kommentarer till det som hände där, och fick allt att verka förtrollat och gåtfullt.

Så plocka dig en maskros
och bryt den mitt itu
och titta på hur saften sipprar ut.
Sin maskros ska man njuta
innan saften runnit bort
och hör du: Hej där
tänk vad livet det är kort!

Vad säger du om det?
Sätt hatten lätt på sned!
Tag lutan och en flicka i din hand
när vi tillsammans tågar runt i Samarkand.

När Caye såg sig omkring där han stod, såg han en högre karl alldeles bredvid sig. En känsla hade fått honom att reagera, och den fick honom att studera mannen noga. Denne såg inte Caye. Blicken var fäst på varietéscenen, och det som skilde den från de andra var det hat den utstrålade. Och Caye tänkte: han är förklädd. Det är en av dem. Och när han såg mannens läderstövlar, svartglänsande, under de andra klädesplaggen, tvekade han inte längre.

En pepparmyntsmusik
som tjuvar den publik
som tror att den har svaren i sitt hand.
Medan det gryr i landet Samarkand.

Vad vill de här, tänkte Caye. Rosie sa ju att de inte kommer hit om natten. Något särskilt måste vara på gång. Men vad?

Han fick en mycket stark känsla av att det just nu inte gällde bara honom, utan att hela Samarkand var hotat.

Så stäng dig aldrig inne
under regnskyddsparasoll

för tänk, då lever du ju
inte som ett troll!

Låt stubben bilda bakgrund
åt min enkla monolog
som lyder: Hej där
slå det dystra ur din håg!
Vad säger du om det?
Sätt hatten lätt på sned!
Tag lutan och ett notblad i din hand
när vi tillsammans tågar ut ur Samarkand.

Mutanterna skulle stanna flera dagar, så Caye lämnade obemärkt publiken, och den natten strövade han runt i Samarkand med en känsla av att han måste registrera det på sina näthinnor för evigt på så vis skydda det från förintelse. Vad säger du om det? Det får inte ske!

Och ändå vilade över allt ett slags vemod, förnimbart genom mörkret trots de sprakande fyrverkerierna, trots skratten ur öppna fönster, trots gatusångarna (som sjöng klart mer plebejiska visor), trots sommarvännen som hotades av en isande köld från en annan värld där det inte tillåts glädje i någon form.

För vad som än hände var detta troligen hans sista natt här. Han kunde inte stanna kvar. Två gånger hade han varit nära att bli gripen.

Han tänkte på Samarkands publik.

... som tror att den har svaren i sin hand

Här pågick det saker som ingen visste något om, och därför var det ingen som förstod att det riktigt avgörande skedde i osynlig gestalt. Nej, i stället trodde man att man visste vad det hela gick ut på.

Och värst av allt var att om han försökt tala om sanningen för någon, skulle de skrattat och skjutit honom åt sidan.

Från det asfaltdoftande taket såg han människor festa lössläppt och berusat ute i gräset. Från sina andra favorit-utsiktspunkter skapade han en helhetsbild av detta sällsamma land i sitt medvetande, detta som han ännu inte förstod helt, men som han kommit att åtrå.

Ett land kanske inte var alltigenom gott, men som ändå var att föredra framför de kala ytorna och byggnadsverken i Malvallae.

Och sedan, när gryningen började tränga igenom och allt en stund låg dolt i ett tunt dis, smög han en omväg hemåt till Peppargränd och fann Rosie Dowland där, åter ensam.

Och han fann henne i tårar.

– Vad är det, Rosie, sa han och kände sig som om han blivit flera år äldre på bara en minut.

Hon skakade på huvudet.

– Vad är det? frågade han igen.

Tonlöst sa hon:

– De tänker arrestera honom. Han är förlorad. Och jag kan inte göra något.

Där hon satt i köket, redan förtvivlad bortom, den gräns där man kan nå fram med ord och frågor gick han nära henne och rörde försiktigt vid henne. Hon tycktes inte märka det.

En stund stod han så, sedan sa han:

– Berätta för mig hur det är.

Finns det något tystare än gryningen?

–Cy, sa hon. Du kan inte heller göra något.

–Caye, sa han till svar, använd mitt riktiga namn nu.

Hon nickade allvarligt.

– Vem är i fara? En vän? undrade han.

Åter nickade hon.

– En vän. En nära vän?

– Vad heter han?

– Åh Caye, vad spelar det för roll!?

Färska tårar syntes nu på hennes kinder. Skulle han våga? Till sist sträckte han ut en hand, och torkade bort dem med fingret.

Då log hon, mitt i alltsammans.

– Caye, jag vet att du vill hjälpa. Men vi kan ingenting göra. Han gick rakt in i vilddjurens gap för min skull, när han höll det där talet. Och där måste jag ligga i natt utan att

röra en min och höra från en person som anser sig kunna vara helt neutral att Circh snart kommer att arresteras. Kanske redan idag. Kanske i morgon? Vem vet när? Och jag kunde inte med en min förråda något, inte säga ett ord! Och jag kan inte hjälpa honom!

– Vilket tal?

– De där som klär sig i svart som skuggor ur gamla legender och sagoböcker utkastade i dagsljuset, hade bestämt sig för att göra slag i saken och förmå Arvtagaren att utplåna Samarkand. De hade samlat bevismaterial om omoralens dåliga inflytande på de högre befäl som är kunder här. De hade spelat på Arvtagarens fruktan att den enorma armé som han stöder sig på ska försvagas inifrån av röta.

– Men då, speciellt ditrest i ärendet av allt att döma, reser sig Circh Thaysland och håller ett kort litet tal, vari han lyckas spela på den sträng som är Arvtagarens känsligaste. Med fullkomlig oberördhet omtalar han att alla de uppgifter om bristande moral som lagts fram är i grunden felaktiga och att Samarkand bygger upp moralen, snarare än undergräver den, och tillägger innan han sätter sig att det kan passa sig för dem som vill påverka beslutsfattandet för sina egna syften att lägga fram falska uppgifter; men han är övertygad om att Arvtagaren med sin klarsynthet redan genomskådat detta.

– Den lätta insinuationen att man ville framdriva ett beslut genom att påverka Arvtagaren i en viss riktning, räckte för

att denne genast skulle säga: – Givetvis! Samarkand står kvar! Därmed var frågan avgjord för den gången. Och Circh har fått dem till fiender.

– Men han räddade ju Samarkand! utbrast Caye.

– För min skull. Jag vet. Men ingenting kan rädda Samarkand.

Caye stirrade på henne.

– Så är det. Jag ska inte alltid stanna kvar här, inte heller du. Stackars Circh. Han riskerar sitt liv, men det kan inte leda till någonting.

– Vad hotar honom nu?

– En komplot. De har, fick jag i natt veta av min språk-samme gäst, samlat ihop ett material om en sammansvärjning mot Arvtagarens person. Utpekad ledare för den givetvis påhittade sammansvärjningen är Circh Thaysland. Jag försökte få min nattgäst, och varför ska jag dölja hans namn? – Alois Paraske – att inse att sådana metoder, misstänkliggörande på falska grunder, är ett hot mot alla och envar. Även mot honom själv! Mot alla som inte blint lyder en viss svartklädd minoritet! Vet du vad? Han skrattade. Jag är neutral, sa han. Han förstår inte. Det är bara ett skämt för honom. Men förr eller senare sitter han där själv, anklagad för något han aldrig gjort. Arvtagaren är otroligt rädd för varje konspiration. Bevisen behöver inte vara övertygande. Till sist behövs inte ens förfalskade bevis. Blotta misstanken räcker.

– Alltså, Circh sitter där som i en hjortsax, ingen vill röra ett finger för honom, och själv vet han ingenting om vad som planeras.

– Skulle vi inte kunna varna honom?

– Då kunde han fly. Men hur? Om budskapet kommer från mig, då kommer de att sätta upp mig på sin lista. Och av skäl som du inte känner till, så får de inte märka att de har en fiende i mig. Även om det är så.

– Jag kan varna honom! utbrast Caye. Mig –

– Nej. Du riskerar livet. Det får du inte heller.

– Men de kan inte spåra mig till dig. Jag tror inte det. De enda som vet var jag bor är...

– Jag borde inte sagt någonting till dig!

Caye teg. Inom honom hade en plan mognat. Hon hade hjälpt honom när han var i nöd, och nu kunde han hjälpa henne.

– Nej, sa han sen. Jag vet ju inte var han finns. Jag skulle säkert bli avslöjad.

Hon nickade.

Apati. Några dagars sjukdom. Ringa återbud. Låta det hela sjunka undan. Träna sig i att se förbi det. Skulle hon klara av det? Men hon måste. Så var det.

– Det är grymt, viskade hon, men det finns ingenting att göra.

Hon vände sig om, såg Caye i ögonen, och plötsligt böjde hon sig fram och berörde hans panna med sin mun.

– Man överlever allt, sa hon. Du kommer att få se det själv, en dag.

Caye trodde inte det kunde vara sant.

Hon reste sig, vacklade en smula, men stod sedan, nästan åter sig lik, bredvid honom.

– Vi sover, Caye, sa hon. Det har varit en lång natt.

Caye sov inte. Han lyssnade. När han tyckte sig höra hennes jämna andetag, smög han upp och tittade. Hon sov. Och han gav sig iväg, tystare än en katt.

Circh Thaysland. Namnet var ristat i hans minne. Mannen som var hennes vän måste finnas på den sida av staden där militärkomplexen låg. Caye hade en god uppfattning om var det låg, sedan han läst i stadens tidningar, strövat omkring och pratat med folk. Nedför floden. förbi Palatset. Där låg förläggningarna.

Han tänkte på hur han skulle finna Circh Thaysland, men den uppgiften var olöslig just nu, så han koncentrerade sig på det han kunde göra: ta sig dit via floden. Gatorna i Samarkand låg tomma, frånsett en berusad man som somnat mitt ute på en gata. Men han sprang längs husväggarna en omväg ner mot floden och tänkte inte komma i närheten av den plats där han så när råkat illa ut kvällen innan.

Han var inte helt vaken. Då hade han nog tvekat. Men han var inte heller trött. Hans hjärna fungerade effektivt.

Floden.

Härute drev pråmarna förbi. Han bedömde sina möjligheter att ta sig fram simmande och tänkte på att benet kunde vara ovanligt väl benäget för att råka i kramp just nu, otränat

som det fortfarande var.

Här låg pråmar förtöjda två i bredd. Så den pråm som ville förbi måste passera alldeles intill dem, även om den flöt mitt i strömfåran. Inte en människa syntes, men väl en pråm långt uppe. Morgontransport. Färska livsmedel till Palatset eller kanske rentav ända ner till armén.

Caye klädde av sig och samlade ihop sina plagg till ett knyte. Därefter dök han i vattnet och det var iskallt. Han klamrade sig fast vid en tjock tross och tog sig utåt längs pråmarnas kortsidor. Långsamt vande sig kroppen vid vattnets kyla, och han släppte med händerna. Jo, nu gick det bra att hålla sig flytande genom att bara trampa vatten, och efter några korta simtag var han mitt ute i floden.

Pråmen kom närmare. Han fick inte bli sedd från den.

Därför dolde han sig med bara näsan och ögonen över ytan i skuggan av den yttre pråmen, alldeles i skuggans utkant. Han tyckte tiden gick för långsamt. Han började nästan domna bort. Men så nådde svallvågor honom och han tittade försiktigt. Pråmen passerade, fullastad med säckar. Den var lång, och flöt makligt med strömmen utan hjälp av motorer. När dess akter nalkades bedömde Caye att ingen såg honom, och snabbt – några simtag, och så var han och letade efter något att hänga sig fast vid. Han höll på att få en kallsup av besvikelse när han inte hittade något genast. Skulle tillfället glida honom ur händerna? Nej, här stack någonting ut, troligen för att fästa trossar i. Där

klamrade han sig fast och följde så med ut i ljuset. Ingen kunde se honom, inte heller från land, såvida de inte med kikare studerade farkostens akterparti.

Det grydde. Pråmen färdades rakt in i morgonen, men långsamt; ibland bildades ändå virvlar som höll på att rycka loss honom. Armarna stelnade mer och mer. Skulle han orka? Han måste.

Långt senare passerade han palatset på detta sätt och såg huvudbyggnaderna torna upp sig som delar av en krokan i grönskan som omgav dem. Pråmen fortsatte förbi. Bra. Tiden flöt runt honom. Först när han hörde barska röster saga:

“Kontroll. Passersedel, tack! vaknade han till ordentligt. Pråmen hade tydligen bordats. Han var i närheten av förläggningarna. Hur såg det ut?

Caye tittade. På ena sidan grå kaserner. Solen slog gnistor i sten och betong. På den andra en park, grönska och finare hotelliknande byggnader. Var fanns Thaysland? Tillhörde båda sidorna armén? Han fick det intrycket och bestämde sig för att chansa. I så fall, var det inte troligast att Thaysland fanns på den bättre sidan? Hotell för högre befäl? Tjänstebostäder?

Han måste vara här, tänkte pojken envist, släppte pråmen och dök.

Armarna var som befriade när de fick arbeta. Han satsade på deras styrka och tog det försiktigt med benrörelserna.

Det gjorde att han ganska snart måste upp till ytan igen och hämta luft. Oobserverad försvann han på nytt och nådde till sist stranden. När han märkte att vattnet under honom blev grunt, spejade han efter ett mörkt skuggigt område och dök upp där under en trädgren som föll ut över vattnet. Här var han osynlig. Det var tyst runt omkring. På andra sidan floden fanns en väg där det syntes lastfordon, och även vakthundar. Hur känns det att köra en sådan, undrade han, medan han vecklade upp sina blöta klädesplagg för att soltorka. Han kunde hänga dem på en innergren så att de inte syntes utifrån, men ändå fick sol. Och här, dold i grönskan, somnade han till utan att veta om det på annat sätt än att det plötsligt hade blivit varmare utan att det direkt gått någon tid. Kläderna hade torkat. Han tog dem på sig, hopkrupen på den fuktiga marken under trädet. Vad skulle han göra nu? Tänk om vakter med hundar patrullerade här? De skulle märka honom genast.

Försiktigt tog han sig genom buskar och snår, och såg husen han skymtat från floden. Det fanns några högre byggnader – det var dem han sett. Men runt omkring låg det smärre hus. omgivna av gräsmattor och välskötta planteringar. Han tänkte: om Thaysland är så viktig att han sitter i rådsförsamlingen, har han kanske eget hus?

Nu såg han att det lekte barn här på gångar som löpte mellan husen. Caye, som ännu inte börjat växa på längden på allvar, gick ut och var som ett barn bland dem.

“ Hej, sa en flicka till honom.

– Du bor inte här, sa en pojke.

– Jag är på besök, svarade Caye med spelad oberördhet.

Vet ni var min farbror har sitt hus? Thaysland, ni vet?

Allt föll på rätt plats av sig självt. Flickan visste det, säkert pojken med, men hon var beredd att svara.

Han var tio år och hade börjat intressera sig för större pojkar. Caye fann hon utomordentligt intressant. Konstigt klädd, rufsig. Men hon hoppades redan han skulle stanna här några dagar.

– Det är därborta. Har du inte varit här förr?

– Jovisst. Men jag tappade bort mig.

Hon log mot honom. Caye log osäkert tillbaka, och sprang mot det utpekade huset.

Circh Thaysland satt och tänkte på reinkarnationen, när det ringde på dörren. Han skulle om några timmar ge sig av igen med flyg, tillbaka till bas 12D, där han förde befälet just nu. Han hade inte haft möjlighet att söka upp Rosie, vilket han från början hade planerat.

Utanför dörren, egendomligt nog, stod en halvstor pojke, klädd i smutsiga eller åtminstone skrynkliga kläder.

– Är ni Circh Thaysland? frågade pojken.

Förvånad nickade han.

Och sedan fick han en intuitiv blixtföreställning om vem pojken var. En sådan oförklarlig tanke vars ursprung man

inte kan spåra.

– Får jag komma in? Jag har ett meddelande.

Och Circh, som tusen år tidigare burit ett annat namn, tvekade inte, utan släppte in pojken och stängde dörren. Där stod de och tittade på varandra, Pier Degarde och Caye Friesland. Båda förnam att de hade någonting gemensamt, men ingen av dem visste ännu vad. Det var ändå tydligt. Och det var något utöver bekantskapen med Rosie Dowland.

– Jag heter Caye, sa pojken. Rosie har skickat mig. Ni är i fara. De svartklädda har samlat ihop falska dokument som visar att ni leder en sammansvärjning mot Arvtagaren. De kommer att låta arresterar er, som hämnd. Ni måste fly, för ingen kommer att stödja er. Rosie sa det.

– De svartklädda? upprepade Thaysland. Vad menar du med det? Jaså, det partiet! Men varför det?

Han tycktes inte förstå.

Caye tänkte desperat. Plötsligt kom han ihåg:

– Rosie fick veta det via Alois Pa... raske. Det är sant! Ni måste fly! För hennes skull!

Nu var Thaysland vit.

– Hälsa tillbaka till Rosie. sa han, och tacka. Och tack själv. Du är den som bott hos henne, inte sant?

Caye ryckte till.

– Jag har gjort det, men säg det inte till någon. Det är faktiskt så att jag måste fly undan dem själv.

Och med den – för den vuxne mannen – gåtfulla repliken, rusade han ut genom dörren och försvann över grusgångarna, över gräsmattorna, i riktning mot floden.

Circh stängde långsamt dörren. Hur i hela världen hade pojken hittat honom?

Och vad borde han göra nu?

Fly?

13

Senare på eftermiddagen kom Caye smygande tillbaka till Peppargränd, sedd av ingen. Nu hade den tid kommit, då man sover till klockan tre, äter frukost till klockan fem och går ut för att roa sig framemot halv nio. Det var kort sagt sommar.

Varför kom han hit? För att träffa henne? Men hon var inte här.

Han gick runt i lägenheten och tittade på allting, och hela tiden tänkte han: en dag ska jag komma tillbaka hit! Det svär jag på!

Så skrev han ett långt meddelande till henne. Oupptäckt gick han närmaste vägen till asfalttaket, där han omtöcknades av den samlade dagsvärmen och somnade. Och han kom åter till livet med en känsla av att han befann sig i en helt ny och säregen värld, utan att riktigt förstå hur han kommit dit.

Efter hand erinrade han sig hur allt gått till. Hur länge hade han sovit?

Nu märkte han varför han vaknat. Det regnade. Tunga vattendroppar föll glest ur skyn.

Han kurade ihop sig, men kom sen att tänka på hur han tillbringat halva dagen nersänkt eller simmande i floden,

och vad var litet regn mot det? I hans tankar dök ett visfragment upp.

Så stäng dig aldrig inne
under regnskyddsparasoll
För tänk då lever du ju
inte som ett troll...

Han visslade melodin och sträckte ut sig på det silvriga taket. Regnet föll över honom, men upphörde plötsligt. I hans huvud ljöd melodin –

när vi tillsammans tågar ut ur Samarkand...

Idag var det inte fest i allén. Han hörde röster, men inga eldar och lyktor brann. Caye gled ned till den avsats som kantade taket och från vilken han kunde hoppa den återstående biten. Han kom ner på en mörk gård, men var snart ute på gatan.

Paradisgatan.

En äldre dam hejdade honom, tog honom faktiskt i armen och sa:

– Hej min vän...

Men innan hon hann fortsätta, svarade pojken:

– Ursäkta frun, men jag har bråttom, ryckte sig loss och fortsatte oberört mot marknadstorget.

Frun, en kvinna i trettiofemårsåldern, stod kvar och kände sig gammal. Hon var van att få sina nyckler tillfredsställda. Men pojkens självsäkerhet oroade henne. Hon fick ett intryck av att det han sa var sant. Han hade verkligen bråttom. Något viktigt ärende. Viktigare än hon själv och hennes behov.

Hon skyndade iväg från platsen. Synd. Det var så ont om pojkar i Samarkand, och den här hade bara rubbat hennes fattning.

Medan Caye som gjort det fortsatte mot marknadsplatsens hårfagra varieté, uppsökte hon Palais d'Extase, köpte ett enkelrum och två flaskor vin. Där somnade hon till sist ensam, med den tanken att Samarkand inte längre var vad det varit.

De hårfagra hade hunnit en bit in i sin show.

Men den bur som rymt förra kvällens vildsinta best var nu förbommad och Caye läste det stora handtextade anslag som klistrats upp på den.

PÅ GRUND AV NERVÖSA BESVÄR
KOMMER DENNA ARTIST
EJ ATT UPPTRÄDA I AFTON.

I stället spådde Foten alla och envar, som var villiga att betala en smärre summa.

Caye stirrade. En lång man satt som förlamad i en stol på

scenen, och hans huvud var obelyst. I stället var en gul spotlight riktat mot hans vänstra fot, som var abnormt stor.

Och försedd med ett öga.

Caye blundade och tittade igen.

– Kom fram, lär känna ert slutgiltiga öde. Foten svarar ja eller nej. Ja, när den stampar i golvet, nej, när ögat blinkar. Inget tvivel mina damer och herrar, det är ett riktigt och seende öga. Det ser in i framtiden. Alla som vågar – ett litet mynt och ni får ställa tre frågor.

En berusad man raglade fram, stoppade en slant i den fagres hand och frågade:

– Lever jag i morgon?

Han blev förnärmad när ögat bara blinkade.

– Svara, din...!

– Han har svarat, sa den fagre. fler frågor?

Men den upprörde vägrade ställa fler frågor, fordrade att få, pengarna tillbaka, och först när *någon* hotfullt nalkades bakifrån scenen flydde han.

– Så är det. Foten svarar alltid. Och den har alltid rätt. Tänk på vad ni vill veta och om ni orkar bära att få veta det.

Någon som ville visa att det var en bluff, frågade:

– Jag undrar om jag har en silverring i fickan, som en dam skänkt mig i afton?

Foten blinkade.

Nej.

– Jo, sa mannen, stack handen i fickan och skulle dra

fram beviset. Men han stod där förbluffad.

– Jag har blivit bestulen!

Och han skyndade bort. Vad skulle hon säga? *Hon?*

– Hoha hoha, skrattade den hårige.

Ingen mer ville betala. En kuslig stämning hade spritt sig. Publiken verkade fientlig. Den fagre tycktes uppfatta detta, för han sa i mikrofonen:

– Musik, maestro.

Tre halvt mänskliga varelser intog scenens bakre del. Med sig hade de diverse instrument.

– Och nu... De Fulsköna, även kända som Monstrositeterna!

Dessa kom fram.

De ställde sig vid mikrofonen, och presenterade sig i tur och ordning.

– Jag heter Stearin. Efter min far, som gjorde vax av allt.

– Jag heter Latrin. Jag är min far upp i dagen.

– Och jag heter Sterina. Jag är flicka, men det syns inte på mig för jag brås på min far.

De log sina groteska leenden mot alla eller intet, och till svängigt ackompanjemang bakifrån härjade de sjunga en slagdänga som just då var aktuell i Malvallae:

Det kommer en dag
det kommer en vår
då vid varandras sida
vi alla går

De hånar publiken, tänkte Caye. De spottar den i ansiktet. Och är det så konstigt, med tanke på hur avskydda och förföljda de är, med tanke på att de som kommit hit har lockats av ryktet om deras fulhet och abnormitet?

Men när publiken börjar märka vad som står på, dämpar de omedelbart ner sig, slätar över, får den att glömma vad som hänt eller sagts.

Caye kände igen en man som stod en bit ifrån honom. Han hade sett denne kvällen innan. Nu var han här igen. Vad betydde det?

Innan Caye hann reflektera över sin fråga, kom svaret.

Mannen stoppade händerna i fickorna, tog upp någonting ur dem, och kastade det med god precision i riktning mot de hårfagra, som stod bredvid scenen, och mot de sjungande monstrositeterna.

En halv träff och en hel.

Därefter stod han kyligt avvaktande.

Han hade satt igång en lavin, som kanske inte hade kommit igång utan honom. Publiken förvandlades. Rop haglade. De Fulsköna överöstes med föremål, och tydligen hade fler haft med sig ägg. Ingen hade haft modet att börja bara.

– Avskum!

– Förrädare!

– Odjur..

Men innan Caye ens hann börja känna någon förtvivlan

över det hela, sa den fagre som rusat fram till mikrofonen:

– Den unge man som ämnat söka anställning som lutspelare, ombeds infinna sig bakom scenen, då vi på grund av tekniska svårigheter genast måste avresa.

Han menar mig, tänkte Caye. Det är otroligt, men sant. Han vet jag är här, och vad jag tänkt.

Tumultet bara ökade. Snabbt fällde framrusande deformationerade arbetare ihop scenen, överösta av ägg, stenar, fula ord och hotelser.

– De borde hållas inspärrade!

– Det packet borde inte få gå löst!

Den spotlight man monterat upp på en husfasad slocknade och torget mörknade.

Hopen trängde på och någon som höll på att bli nertrampad skrek.

Men då hände något otroligt.

Ett vilddjursvrål bröt lös ur vagnarna och fick alla att tumla baklänges.

Vagnarna kördes upp på rad och kopplades raskt samman. Den främsta vagnen ställde sig på bakhjulen, och började en färd som ledde upp i luften, i riktning mot skyn, och efter den följde de andra.

– Trolldom, viskade någon hest. Förbannelse.

Bandet av vagnar hade redan passerat hustaken. Medan Månen gick ur moln, såg man det krympa mot den stjärnspäckade himlen, skenbarligen på väg rakt mot det gnist-

rande diadem som var vintergatans centrum.

Och likväl dröjde hela tiden en melodi kvar i luften som om det fanns någon osynlig kvar, som spelade den.

Tag lutan och ett notblad i din hand
när vi tillsammans tågar ut ur Samarkand. . .

– De är häxor, fortsatte den som talat. Det är helt enkelt inte mänskligt.

– Du kan ju spela luta, sa den fagre till Caye. Tag den här och spela för oss medan vi packar ihop.

Hans händer hade inte på länge rört vid ett instrument. Inte sedan han övergav sitt hem. Han letade efter greppen, kände hur känslan kom tillbaka då han plockade på strängarna och försökte komma åt den vismelodi han hört kvällen innan.

Ingen lade sig nu i vad de muterade gjorde. Caye såg genom ett skynke hur människorna vek undan för vagnarna, när de skramlade över torget.

Bredvid honom satt den fagre.

– De är hypnotiserade, förklarade han lugnt. Och hypnosen är telepatiskt förstärkt.

Flera timmar senare var de en bra bit utanför Malvallae, som redan försvunnit i mörkret bakom.

Då tog den fagre försiktigt av sig huvudet, skalade lika

försiktigt av sig armar och händer. Kostymen som fortfarande såg kusligt levande ut, lade han åt sidan, när han krupit ur de långa benen.

Hans bror gjorde likadant, om de nu verkligen var bröder. Under den kostymering de burit var de i själva verket, såg Caye nu, två dvärgar.

Under dem gled vägen fram. Caye somnade över lutan. Karavanen färdades mot nya orter.

I ARVTAGARENS SKUGGA

1

Rosie, jag varnade Thaysland. Jag tänkte det åtminstone delvis kunde återbetala all hjälp du givit mig. Allt gick bra, och jag blev inte upptäckt. Men de har varit nära att få tag i mig flera gånger, så jag måste lämna Samarkand och Malvallae. Om de kommer till dig, säg att jag bara var en pojke som rymt hemifrån och som du tog dig an. Mitt egentliga namn känner du inte till. Jag kallade mig Cy Nordland. Det är allt du vet.

Jag kan inte tala om vart jag beger mig, ingen får veta det, inte ens du. Men på denna lapp, som du måste bränna (lova det) kan jag säga att jag är son till dem som ledde revolten mot Sterin för tio år sedan, att jag svor att hämnas en gång, men att något annat kom i vägen, som kanske är viktigare. Jag har inte sagt till dig riktigt hur det förhåller sig med allting, och ibland spelat okunnigare än jag var. Jag vill bekän-

na det, för att det ibland smärtat mig – eftersom du var så god mot mig.

Nu har jag sagt allt jag kan säga, och kanske för mycket. Jag hoppas att jag kan komma tillbaka till dig i Samarkand, men när och hur vet bara ödet.

Caye

Hon läste lappen flera gånger, sedan brände hon den omsorgsfullt och sköljde ut askan i avloppet. Jaså, han var son till dem. Frieslands. Det förklarade att hon känt igen hans namn, men likväl inte kunnat placera det. För hur skulle hon kunnat ana att den utvalde även var en nyckelfigur i ett annat drama?

Han måste ju vara den utvalde. Det kunde hon inte längre betvivla.

Och nu...?

Var fanns han?

Han hade varnat Thaysland, hade han skrivit. Hur hade han lyckats med det?

Hon undrade hur Circh reagerat på varningen. Det hade han inte skrivit någonting om.

Han hade skämts över att föra henne bakom ljuset. Och han hade känt sig tvungen att göra något för henne som ett tack.

Vad skulle han sagt om han fått veta allt vad hon undanhållit honom?

Rosie Dowland kunde inte undertrycka egna känslor av skuld. Är det värt det? undrade hon för första gången. Men en röst inom henne svarade lugnt, ja det är det.

Hon tänkte vidare.

De hade utan tvekan varit mer än vanligt aktiva i Samarkand den sista tiden. Kunde det vara sant att de sökte efter honom? Innebar det att de visste?

Situationen hade blivit oerhört komplicerad.

2

Tre män kom gående i den ännu skarpa eftermiddagssolen. De var nästan civilt klädda, och ingen lade direkt märke till dem. Barnen fortsatte leka.

De gick upp längs den gång som ledde fram till ett lågt enplanshus i trä, ritat av ägaren själv en gång.

De studerade dörrskylten.

Cirgé Thaysland.

En av dem tog upp en liten skruvmejsel och började skruva av de fyra skruvar som höll den på plats. De andra ringde på dörrklockan.

Efter en stund öppnades dörren.

– Thaysland?

– Ja. Vad kan jag stå till tjänst med?

– Ni är arresterad.

Han tittade på dem, från den ene till den andre.

– Arresterad? För vad?

– Försök inte spela oskyldig!

Den tredje var färdig och stoppade namnskylden i fickan, med en nonchalant gest.

– Alla som döms enligt akt 32:1 berövas automatiskt alla sina ägodelar, kommenterade en av männen. De får ändå inget vidare behov av dem.

– *Döms?* utbrast Circh. Är jag redan dömd? I min frånvaro?

– Vissa människor dömer sig själva.

Svaret var inget svar, bara en cynisk ordlek.

Inom sig tänkte Pier Degarde, det var alltså sant. Hade jag varit förnuftig, hade jag flytt.

“ Vi slipper bryta oss in senare, om ni ger oss er nyckel.

– Det lönar sig att samarbeta från början.

Jag räknade med att kunna försvara mig mot absurda anklagelser, tänkte Pier Degarde. Det verkar inte som om jag kommer att få något tillfälle.

Han räckte fram hela sin nyckelknippa.

I och för sig skulle han nu ha ett utmärkt tillfälle att slå till mot halsen på den som stod närmast och därefter skulle han hinna få in ett slag mot den andre – och så iväg ner mot floden. Men det var säkert vad man väntade sig att han skulle göra. Och det var kanske rentav det man ville ha honom att göra. Och så – skjuten i ryggen under flyktförsök

Det var för enkelt!

Han var kanske inte dömd än.

Möjligen försökte de lura honom.

Akt 32:1? Vad sa egentligen den?

– Det är den här nyckeln, förklarade han en smula högdraget. Man vrider två varv.

3

Ett ögonblick var Caye rädd att han hamnat i fel sällskap trots allt. Det finns en viss mättnadsnivå även för den livshungrigaste vad gäller överraskningar och absurditeter.

– Hur visste ni att jag ville följa med er? Rymma med er, förtydligade han sin fråga.

Den dvärg som varit den hårfagre, nu knappt en meter lång, svarade genast:

– Vi fick bud från Ledaren. Han läser nämligen tankar. Jaså, du är Frieslands son? Verkligen? Att de lät dig leva...

Caye kände sig träffad av frågan, som tycktes ifrågasätta hans existens. En smula häftigt svarade han:

– Jag växte upp hos min morfar. Han heter Their Slagland. Ingen där visste så noga vem jag var. Och även om de visste, talade de inte.

– Nej, sådana är lantborna, svarade dvärgen. Jag menade inget illa. Dina föräldrar är våra martyrer. De var bland de få som protesterade mot det omänskliga. Vi är glada att du lever. Men ändå överraskade.

Caye andades lugnare.

– Jag blev verkligen lurad av era masker, sa han. De är mycket skickligt gjorda. De ser precis riktiga ut. Man kan knappt tro. . .

Och han sneglade i riktning mot den krok på väggen i den gungande vagnen, där det hängde liksom två avlagda människor, varav en kanske mer djur än människa.

Dvärgen skrattade med den sonora röst som tydligen var alltigenom hans egen.

– Ja, inte sant.

– Det är mycket man knappt kan tro, inflikade den andre, som hittills suttit tyst.

– Du kommer att få se en hel del.

– Är din morfar kanske släkt med Wirce Slagland?

Åter ryckte Caye till.

– Nej! utbrast han.

– Var inte orolig även om han skulle vara det. Det är gudskelov inte ärftligt, svarade den exfagre genast och gåtfullt.

Tankarna på morfadern trängde sig på hos pojken. Med tårar i ögonen kunde han inte sova. Under lång tid hade han inte ägnat den gamle en tanke. Nu tänkte han på allt, på morfaderns barska vänlighet, på deras gemensamma skogsvandringar, på att han givit sig iväg utan att säga något. Hur skulle han kunna sona detta?

Skenbilderna spökade för honom och han begärde av dem följande:

Lämna mig i fred! Ni har tagit mitt liv i anspråk för era syften. Men lämna mig nu ifred.

– Du sover inte, pojke, sa en av de två från en annan slaf i samma vagn.

Caye teg.

– Något problem?

Caye nickade stumt, vilket uppfattades.

– Säg vad det är. Vi hjälper en Friesland.

Han skrev. “Morfar, jag har rymt och jag är ledsen. Men du får inte oroa dig för mig, för allting är faktiskt bra med mig. Lova det. Jag kan bara säga att jag på något sätt fullföljer vad mamma och pappa dog för. En bättre värld. Jag hoppas kunna komma tillbaka till dig en dag och berätta. Förlåt mig till dess! Din tillgivne Caye.”

Han lämnade ifrån sig lappen till dvärgen, som inte ens ytligt tittade på den, utan vek ihop den.

Han grep en lur som hängde på en spik på väggen, Öppnade ett fönster och blåste. Det lät som ett hest vilddjurskrik.

Pojken rös till. Men karavanen stannade.

De två försvann ut genom dörren och var borta ett tag. När en av dem – Caye kunde ännu inte skilja de två åt – återkom, sa han:

– Vi ska ändå slå läger några timmar. En budbärare är ivägskickad. När han kommer tillbaka, fortsätter vi.

– Ni är så snälla, sa Caye. Ni...

– Överdriv inte, blev svaret. Du kommer att få arbeta för

födan medan du är hos oss. Det första du bör göra är att börja träna in repertoaren med vår trubadur, som du får efterträda, det vill säga om du kan sjunga det allra minsta.

– Efterträda?

– Ja. Han är döende.

Caye for upp och stirrade på dvärgen.

– Döende?

– Ja, fast långsamt. Än uppträder han.

– Men, men... varför?

– Det är Sterins arv till oss, den sjukdomen, kom svaret, men ännu lever tillräckligt många. Livet går vidare... nå, du kan traktera en luta hyfsat. Men Garolf får lära dig mer. Vem lärde dig spela förresten? Din morfar?

Caye nickade.

– En begåvad släkt. Sov nu. I morgon ska jag presentera dig för Garolf. Hans visor blir allt egendomligare och dystrare. Du kan kanske pigga upp honom litet under hans sista tid.

Ute grydde det medan Caye föll i sömn och drömde egendomliga drömmar. Om Rosie, om sig själv, och om ett besök på månen.

– Du håller vänster hand lite fel, sa Garolf, som såg ut precis som han gjort som trubadur på scenen, en kortväxt man i och för sig, men reslig bredvid dvärgen, med lätt puckelrygg och ett ben som var kortare än det andra.

– Om du sätter tummen här, och håller vristen en liten

smula snett, så når du längre med fingrarna. Och då kan du ta det här greppet.

Han tog det själv på sin egen luta, och Caye försökte härma efter.

– Nej, håll tummen så... ja. Bra!

Med värkande vänsterhand lyckades Caye få till fingrarna, och slog an strängarna så att det nya ackordet kunde klinga ut innan hans otränade fingrar domnade.

– Bra, sa Garolf. Du vänjer dig snart. Om några veckor tar du det där obehindrat. Öva på det litet varje kväll. När du sedan kan det, får du ett antal andra ackord gratis för du kan flytta upp det och flytta ner det på halsen, och får då olika tonarter.

Caye nickade. Det skulle han öva på.

– Men visa mig nu vad du redan kan!

Först osäkert, sedan mer och mer absorberad av vad hans fingrar gjorde, spelade Caye igenom sin repertoar, men när han försökte sjunga sprack rösten för honom någonstans mellan djup bas och falsett.

Garolf som suttit dystert när Caye kom, skrattade nu glatt.

– Det går nog bättre om någon tid, ska du se. Ha ha.

Caye var eldröd.

Garolf lugnade sig, och puffade till pojken.

– Bli inte sur nu. Prova att vissla i stället. Vi ska alla genom samma period.

Så Caye visslade och spelade igenom de melodier han

kände till.

– Inte alls illa, muttrade Garolf. Mest gamla folkvisor, men det är ju bra musik. Fast en professionell artist ska även kunna spela smörja utan att någon märker att han själv tycker det är smörja. Det ska rentav förefalla som om han själv tycker det är mycket bra. Men jag tror du kan så pass många grundackord att du kan hoppa in bakom oss när vi repeterar med de tre. Det är bästa sättet att lära sig den repertoaren. Vi kan nog klä ut dig till dvärg. Du vill ju inte bli igenkänd. Dessutom skulle du se konstig ut bland oss andra, så normal som du är.

– Den där visan du sjöng i Samarkand, sa Caye. Lär mig den.

– En annan dag. Gå nu. Jag vill vara ensam. Öva på det där greppet och försök flytta det upp och ner. Gå nu. Jag måste vila.

Att se en föreställning bakifrån scenen var en märklig upplevelse. Nu visste Caye att såväl den fagre som hans hårige kumpan inte alls var vad de såg ut att vara, att en del av vad som hände på scenen var illusion, och att andra saker var verkliga. Besten i vagnen var såvitt Caye visste verklig. Den vagnen hade han aldrig fått gå nära. Endast dvärgarna gjorde det, och hade då alltid med sig piskor.

De hade kommit till Tovallae, en stad som var som en liten by jämfört med Malvallae, och den fagre – Caye fann

det lustigt att de kallade sig så även utanför sina 'kostymer', för de var ju inte alls fagra eller ens håriga då – hade förklarat för Caye att de mestadels turnerade till städer av denna storlek eller mindre, eftersom Malvallae ändå var Sterins stad, och avskydd av dem alla.

– Jag vet, sa Caye då, vem det var som började kasta ägg på er, i Malvallae alltså. Det var....

– Ja, vi vet, sa den fagre. De ville få till stånd ett upplopp som stöd för tanken att Samarkand är av ondo. Fast vi tog oss ur det ganska hyggligt, inte sant, eller vad tycker du?

Oavsett vad han tyckt hade Caye bara kunnat nicka.

– Nu närmast gäller det Tovallae. Där finns det nästan bara vanliga människor. Ibland är det inte mycket bättre där. Vi får se. Kanske de förbjuder oss att uppträda den här gången. En del vill inte bli påmind. Lämna inte vagnarna där, förresten. Det är säkrast för dig.

De hade anlänt, och nu sjöng de tre Fulsköna en räckla enkla och ibland småskabrösa slagdängor – hämtade direkt från hovet, som den hårige förklarade för publiken. Det var en lögn som fick Caye att le. Han var iförd en dräkt som gjorde honom till dvärg. Fast fingrarna var hans egna, och han såg bra genom hålen i det litet rynkiga huvud han fått iföra sig. Han skulle dessutom stå till tjänst med en del ärenden, kånka fram saker på scenen och liknande, som den fagre sagt. Den dvärg som skött den saken i Malvallae hade ledigt.

Dessutom spelade han med i Garolfs orkester när de Fulsköna sjöng.

Efter några minuter började Caye uppfatta hur ackompanjemanget skulle gå till; det gällde ju bara ett dussin ackord som ständigt återkom. I den mån han inte lyckade få grepp om någon detalj spelade han bara så tyst där att han dränktes av de andra. Det skulle nog gå bra så småningom.

Och att jag blivit insolvent
är faktiskt inget skämt
Och kanske är det konsekvent
att jag är impotent

sjöng de tre glättigt. Är det verkligen en äkta melodi från Malvalle, undrade Caye, eller hittar de på det? Det lät mer som en parodi än som någonting äkta.

Inga ägg hade kastats än.

“ Framtiden är som en öppen bok. Det är bara att läsa, intonerade den fagre, som övertagit scenen.

– Och vem kan läsa bättre än Foten? Mina damer, mina herrar – ert öde för en spottstyver! Men skyll inte på oss om inte svaret faller er på läppen. Vi, det vill säga Foten, skriver inte boken. Läser bara. Nå, någon som vågar?

Caye visste att foten var konstgjord, liksom de tvås masker och hans, men hur det i övrigt gick till, förstod han inte.

Han hade sett dem hjälpa mannen att få på den stora Foten men varför han sedan föll i trance i den stol man ställt upp därframme och hur han kunde läsa framtiden, eller åtminstone tankar, det var obegripligt.

– Ni observerar förstås inte den unge man som förklädd till dvärg nu kommer fram och assisterar, sa den fagre oberört.

– Caye, kom fram!

Han hypnotiserar dem, tänkte Caye yrt. De ser mig ju verkligen inte.

Nu blev det Cayes uppgift att ibland ta saker ur fickorna på dem som kommit fram. De märkte ingenting. Det kunde vara en penningpung, ett smycke.

Han mindes mannen som saknat en ring i sin ficka i Malvallae. Hade han själv varit hypnotiserad då? För han hade absolut inte sett mannen bli bestulen.

Han hade inte gott samvete för vad han höll på med. Efteråt förklarade den hårige för honom:

– Vi tar vad vi behöver för att överleva i brist på ersättning från staten. Vi tar inte från den som inte kan undvara en liten summa eller en liten sak. Det man erbjuder oss är annars att leva i ett fångläger isolerade från resten av världen. Nej tack! Vi tar bara vår rätt. Bad vi om att få leva det här livet?

Caye hade inget svar.

Så småningom vande han sig vid att finna det mesta de

gjorde rätt och riktigt.

Garolf avslutade föreställningen med att sjunga en lång och vemodig sång, som i indirekta ordalag riktade sig till dem som hade ansvaret för hans födelse.

Publiken började tunnas ut.

– Det räcker ett bra tag, sa den fagre till den hårige. Han skakade en pung med mynt och smycken.

Den andre nickade.

– Vi provianterar och beger oss ut i vildmarken. Garolf blir allt svagare.

– Vi är nog tillbaka innan de hinner glömma oss.

Under tiden hade Caye tänkt. I och för sig var han nu en bra bit från Malvallae, men han måste hålla sig dold ett par år till, tills han var stor nog att gripa sig an sitt eget öde. Och att hålla sig dold är inte lätt. Här hade han en chans att klara av det, samtidigt som han fick färdas och se mer av världen, lära känna den, växa in i den.

Han skulle stanna här, tänkte han, åtminstone tills han blev litet större. Eller i alla fall så länge de lät honom stanna.

4

Pier Degarde hade nu slutat vänta på rannsaking och dom.

Han hade väntat tillräckligt.

Om nätterna sov han mest, medan de nyanlända satt och viskade i ängslig väntan.

Ibland hämtades någon också till vad som kallades preliminär rannsaking.

Något annat än just preliminär rannsaking fanns ej. Det var innebörden av akt 32:1, som tillät fängslande i väntan på rannsaking för varje misstanke om brott mot statens säkerhet (läs: Arvtagarens säkerhet), men som inte sa något om att rannsaking, process och dom nödvändigtvis någonsin borde äga rum.

Sömnen var dyrbar, en gåva att ta tillvara.

Pier Degarde hade tillbragt alltför många nätter i tyst väntan.

Han hade lärt sig.

Uthärdade man bara sin preliminära rannsaking och inte erkände någonting, avfördes man till sist som "hopplös" från listorna över nya fångar för speciell bearbetning och lämnades åt sidan.

Han hade uthärdat. Det var ett faktum man måste erkänna som sådant utan att fördjupa sig i exakt vad han måst uthärda.

Själv tänkte han aldrig därpå.

Världen hade blivit självklar, och hans egen situation däri var ingenting han grubblade över längre.

Var befann han sig?

Det enkla svaret var att han befann sig här. I ett trångt ruin omgiven av andra människor. Dag och natt, utom om rasterna, som var korta.

Om rasterna, som ägde rum som en tröstlös vandring över en gård som var tvåhundra tolv steg lång, efter hans noggranna beräkningar, skymtade han himlen, solen och ett berg. Det var allt.

Ibland mindes han med ett slags overseende ironi sina upplevelser under den första tiden. Den spontana reaktionen att det som hände honom var orätt och alltså på något vis inte möjligt, i strid mot universums lagar. Protester mot skymflig och lagstridig behandling, vilket bemöttes med misshandel och ytterligare tortyr. Grubblat. Vad har jag gjort för att förtjäna det här? Att stängas inne i en stinkande kloak med andra mer eller mindre nerbrutna individer, att hämtas till nya förhör nästan varje natt, att sällan få sova, att ständigt lockas av lögnen att erkänna vad man aldrig gjort, så tröttande att man till sist gjorde det.

– Om du bara erkänner att du ledde komplotten mot vår Statschef kommer du att benådas.

Men han svarade: vilken komplott? – – Nya nätter av tortyr. Nu visades han ett papper med vad till och med hans

svaga ögon uppfattade som Arvtagarens egen signatur, där det stod – enligt vad man läste upp för honom:

Jag har förlåtit min gamle vän Thaysland.
Om han bara erkänner sitt brott,
ska han bli tillfullo upprättad.

Men han var ju Pier Degarde och svarade: – Thayslands öde angår inte mig. Jag förstår därtill inte hur någon kan bli upprättad som erkänt sin skuld? Endast den oskyldige kan bli upprättad. Erkänner ni alltså Thayslands oskuld?

Att han talade om sig själv i tredje person gjorde förhørsledaren hysterisk.

Pier Degarde kastades i en trång ensamcell, där insekter krälade på golvet så att han måste stå och hålla sig vaken och hela tiden vara på sin vakt, inte sova en sekund.

En dag – att det var dag såg han på en ljusstrimma som föll in som av ett misstag – öppnades dörren, och några svartklädda rentav eleganta män stod därute och tittade in på honom.

- Ser han inte för sorglig ut? sa de.
- Så går det för den som motarbetar oss, sa de.
- Du stod emot oss, sa de till honom. Därför... detta!
- Men den som går över på vår sida... ja, då är det ju en annan sak.

Pier Degarde tänkte:

– Uppenbarligen är jag en viktig person för dem. De tror de skulle kunna ha nytta av mig. Därför har de inte låtit skjuta mig som en hund. De vill knäcka mig och göra mig till sin.

Högt, det vill säga viskande, sa han:

– Mig får ni aldrig.

– Vi får se, sa de, och dörren stängdes.

Först hade han motstått tortyren och inte bekänt något annat än sin beundran för Arvtagaren för han hade räknat ut att så snart han bekänt, skulle han få signera ett papper och så avrättas omedelbart.

Som skyldig!

Nu hade han ett skäl till: att visa dem att det finns människor som inte knäcks.

Att de inte var oövervinnliga.

Att de kunde besegras, även när de hade alla korten på sin hand!

Och så småningom hade det tagit slut.

Nu gick dagarna nästan utan att det märktes.

Framtiden tänkte han inte på, för det fanns ingen framtid att tänka på. Levde han någonstans, så var det på gränsen mellan detta nu och sina minnen.

Circh Thaysland hade som pojke en gång sagt att egentligen hette han Pier Degarde. Hans far blev arg, men modern bara skrattade och föreläste för denne om barnets psykologi. Sådana idéer är vanliga och går över. Circh

märkte att det han sagt inte togs på allvar, och växte upp utan att veta bestämt vem han var, om han var galen eller om det var sant.

Han drömde särskilt en ångestdröm i vilken han kommit med ett jättelikt rymdskepp till en värld för att landsätta kolonister, och hur kaptenen ombord befallde honom att undersöka den sterila måne, vilken kretsade runt den stora och av allt att döma bördiga planet som skulle bli kolonisternas nya värld. I en liten farkost med blott några man ombord nalkades de den döda världen, och han kände underliga farhågor. Likväl gick de närmare, in på dagsidan, flög fram över ytan. Plötsligt: ingenting fungerade längre, och efter ett avbrutet nödrop via radion tvingades deras farkost av någon oemotståndlig makt ner – – – fast de kraschade aldrig. Det blev bara mörkt. Eller hade de kraschat, så att mörkret varit döden?

Strax innan mörkret tänkte han på Rosie Dowland, som han lovat färja ner till den nya världen själv med hennes avundsvärde Jorn. Hennes ansikte svävade framför honom.

Därefter mörker. Men i mörkret urskilde han röster som sa:

Du kommer att få möta henne igen.

Du kommer att leva igen..

Och tiden fanns inte, förrän drömmen avslutades med att han kämpade som för att ta en kropp i besittning och kom in i ett nytt mörker, kände ångesten inför framfödandet

och inträdet i världen.

Där vaknade han. Alltid just där.

Och förtvivlat försökte han tolka drömmen, erinrade sig att han tidigt haft minnen från andra världar än den här, att han redan som barn vetat om att han en gång varit vuxen och hetat Pier Degarde. Men var det sant? Fantiserade han bara?

Hur kunde han få klart besked?

När han blev äldre, drev ambitionen honom att söka in vid befälsskolan i Cirvallae på den tekniska linjen, där han på grund av sina delvis banbrytande insatser på det elektrotekniska området snabbt avancerade så att han redan vid unga år kom in i högre stabskretsar, avancerade ytterligare och till sist kom till Malvallae.

Då hade han övertalat sig själv att minnena var rester av en barnslig föreställningslek. Han var bara Circh Thaysland. Så var det tills han på besök i Samarkand för första gången – under dagtid – träffade Rosie Dowland.

Du kommer att leva igen.

Du kommer att få möta henne igen.

Det hade rösterna sagt.

Var det då sant?

Åter hade han börjat vackla. För hon var Rosie som han mindes henne, fast än mer fullkomlig, på något sätt mognare, allvarligare och vackrare.

Men ändå var det hon.

Inom honom spirade en tanke: tänk om någonting återföder oss?

Ingenting att tala högt om, men en suggestiv tanke.

Fast var det så, måste det finnas en mening, och någon mening hade han ännu inte lyckats finna.

Han såg sig ibland i en spegel och reflekterade över att han såg ut precis som han mindes sig själv.

Fast helt och hållet? I drömmarna – då han mindes bäst och tydligast – hade han en slankare, spensligare gestalt. Och det stämde ju, för om kolonisterna kommit till en planet med högre gravitation än de tidigare levt under, borde de ha anpassat sig. Fått kraftigare benstomme, muskulatur och cirkulationsorgan.

Allting stämde perfekt.

Och ändå hade han inte några riktiga bevis.

Först under tiden här hade han på ett gåtfullt sätt kommit till insikt om att han verkligen var Pier Degarde. Som om lidandet drivit bort så mycket som möjligt av Circh Thayslands minnen och krav på verifikation och kvarlämnat en kärna det inte kunde nå, och som var den återföddes personlighet.

Sedan han väl kommit in i denna nya fas, motstod han ännu bättre allt vad de gjorde.

Efter tiden av isolering gjordes nya försök, men han fortsatte att tala om sig själv i tredje person, och de gav upp, fast de givetvis inte erkände det.

Nej, i stället glömdes han mer och mer bort.
Han fick sova om nätterna till sist.

5

Om morgonen hördes avlägsna horns signaler. Han vaknade av det. En ny dag. Magen vek sig invärtes och med längtan såg han fram emot den skopa vatten, den mugg med gröt och det torra och ibland mögliga bröd som tillhandahölls på detta hotell.

Klockan sex hördes slamrande steg.

Nu väntade man.

Dörrar öppnades i stenkorridoren, en gnisslande vagn sköts fram åtföljd av en beväpnad, en enda beväpnad vakt.

Senare skulle han reflektera över det absurda i att en man höll dussintals män i schack, män som var desperata och som inte borde haft någonting att förlora.

Men de var kuvade, matta, uttröttade av vaka, ovisshet, tortyrbehandlingen... tanken att göra uppror kunde helt enkelt inte infinna sig hos dem.

De var som barn på en anstalt, vårdarna och plågoandarna blev deras mödrar och fäder, dem de nästan tydde sig till, underkastade sig och lydde.

Dörrarna som öppnades och stängdes hördes allt närmare, ja, nu stannade stegen utanför deras dörr, och männen i den trånga cellen ryckte till. Få av dem hade hans vana.

Pier Degarde ryckte inte till. Lugnt såg han fram emot ett av dagens två torftiga mål, förväntansfullt, som den som bestämt sig för att överleva allt.

Han gjorde en reflexion medan han tog emot sin mugg, delad på mitten av en vägg, så den kunde rymma såväl ett uns vatten som en klick gröt. Brödbiten låg ovanpå.

Den var inte stor, men nödvändig.

Reflexionen var att detta var en av ondskans olika arter, tvånget att underkasta sig förödmjukelse för att få leva vidare.

Han katalogiserade den i sitt medvetande.

Varje insikt var en hemlig, privat seger, som visade honom att någonting fanns kvar av honom själv, något som visade att han inte var besegrad.

Inte inuti.

Bara kroppsligen utmattad.

I cellen fanns en förbluffande likgiltighet för kamraterna och få brydde sig om något annat än sitt eget just nu problematiska livsöde. Många ansåg sig själva orättvist anklagade, men tvivlade inte på att de som omgav dem i huvudsak var skyldiga.

Själv undrade han sedan en tid över hur det var med det. Det var egentligen en form av ondska det också, denna misstänksamhet mot olycksbröderna. För många var den en följd av deras personliga inbilskheter, för andra var den något som förhören och det psykiska trycket alstrat hos dem.

Man måste alltså skilja på förvärvad och inneboende ondska.

Den distinktionen slog honom som varande fundamental, och han lekte med en teori.

Att det är de vars ondska är inneboende som är själva roten, och att de som visar upp förvärvad ondska skulle vara offer för en smitta, och bara föra den vidare – – –

Dörren öppnades igen och man måste lämna ifrån sig plåtmuggen.

Snart skulle de få komma ut i luften.

Rastningen då man räknade stegen över cementgården, inte såg vakterna, vapnen, taggtråden – bara förnam himlen, luften, friheten.

Just därute vaknade en del av den normala personligheten till liv, lusten att bara gå härifrån, tanken att det här ju var absurt och orimligt och att man alltså av olika skäl inte kunde stanna längre.

Den som bröt ledet, sköts förstås på fläcken.

Det hände då och då.

Han hade aldrig gjort det.

Han levde.

– – – Men medan Pier Degarde satt där och tänkte på den kommande skymten av himlen och världen, hördes steg, en dörr slamrade – dörren till deras egen cell – och en röst sa:

– Thaysland. Följ med här!

Han reagerade inte på det först. Thaysland? Någon bekant

till honom?

Händer slet tag i honom, friska, välnärda, handskbeklädda nävar, som lyfte den tärde, fjäderlätte f.d. officeren Cirgé Thaysland – honom själv – ut genom dörren innan han ens hann blinka.

Därefter sattes en bindel för hans ögon. Det svarta tyget släppte igenom en smula ljus men inga synbilder. Hårt knöts det runt hans huvud.

Och han tänkte:

– Detta är alltså slutet. De tänker avrätta mig.

Då slog det honom som absurt att inte göra motstånd, så han gjorde det. Följden blev ett slag i nacken och han simmade in i en vik där allting långsamt blev svart.

– – – Det dunkade och skakade. Han öppnade ögonen. Men han såg ingenting.

Han försökte spontant inta en annan ställning, ännu ej fullt vid medvetande, men märkte att det var omöjligt, och insåg efter en stund, klarare i huvudet, att det berodde på han var bakbunden, nej, kedjad!

Armar och ben.

Tydligen lever jag, tänkte han, för ett liv efter detta borde inte se ut så här. Eller också dog jag vid kraschen mot månen, och döden är att drömma absurda drömmar, vilket jag varit sysselsatt med sedan dess.

Huvudet bultade och värkte.

Nej, jag lever nog. Det verkar inte bättre.

Hans ögon började se – så som man ser i det nästan skumma, en plats där ljuset inte tränger in genom springor utan sipprar in liksom osett genom väggarna själva. Kanvas – givetvis. Han befann sig på ett transportflak! Och han var inte ensam.

Alldeles intill honom trängdes en kropp och han kände mer än såg att det fanns andra runt omkring.

Just nu skulle han velat meditera över sitt öde i lugn och avskildhet, möjligen trängas med andra i en klunga – för där kan man vara ensam – men man kan inte uppleva avskildhet på samma vis när man trängs med en viss annan enskild kropp, särskilt som denna är en obekant och man tenderar att undra vem det är?

Vad det är för en?

Ibland gjorde farkosten en gir så att de trängdes mot varandra, men sedan lättade trycket från den andre. Pier resignerade så småningom, tänkte på varför han var här och vad som skulle ske nu? Tydligt skulle han inte föras till sin avrättning. Meningen med bindeln hade tydligen varit att han inte skulle se vart han fördes, inte kunna urskilja riktningar och inte fundera över tänkbarheter. Här hade bindeln tagits bort, och mycket riktigt fyllde den ingen funktion för de var helt inneslutna; ingen springa fanns någonstans som man kunde försöka kika ut genom.

Kroppen intill honom stönade och rörde på sig.

Ännu en resenär vaknade till medvetande.

– Detta är absurt, jag är ju oskyldig till allt, sa någon bredvid Pier Degarde som förgäves försökte placera rösten. Han tyckte sig bestämt ha hört den förut.

– Oskyldig, viskade rösten.

Pier svarade honom inte.

Vad vore det för mening med det?

Flaket under dem skakade, men i övrigt var det tyst.

Hur länge hade han varit medvetslös? Inte alltför länge, väl? Hur snabbt färdades de? På vad för slags väg?

Kanske hade det varit att man övergick från en asfalterad jämn färdväg till en stenigare väg som gjort att han vaknat.

Redan var han långt borta från cellen i fångslägre nr 12 (hur högt gick numreringen? hur tätt låg de? hur många satt i dem?) och detta fick honom att känna ett slags hopp. Hade de gett upp? Hade kanske hans envisa och oförstående vägran till sist givit resultat? Var han på väg mot friheten?

När han på försök slet i sina bojor märkte han hur orkeslös och matt han var. Vilket datum är det? Vilket år?

6

Arvtagaren, Sterins son, världens allsmäktige härskare, hade dresserat sina hjortar till att döda.

Han hade i all hemlighet kallat till sig en läkare, en specialist på dressyr, en psykolog (kort sagt) men inte anförtrott det hela åt denne. Nej, i stället hade mannen fått lära honom allt han visste, varefter sonen själv utfört träningen av djuren. De ansåg honom vara en imbecill. De hånlog när han kom. De planerade mord för att ta makten från honom. De konspirerade mot hans liv. Men han tänkte skydda sin person, och i hemlighet och i slottsparkernas avlägsnaste vrår hade han följt psykologens anvisningar.

Det gällde att bygga upp en stark tillgivenhet hos djuren för honom. Och en misstro mot allt som kunde tänkas hota.

Det gällde att få fram, som den nu i fängelse bortskickade läkaren framhållit, en identifikation mellan herren och djuret.

Ingen fick veta vad han gjorde i sin ensamhet.

Och läkaren hade han ju låtit skicka bort för att han inte skulle kunna tala.

I alla fall inte här där intrigerna frodades.

Borde han inte ha låtit avrätta honom ändå? Hade han rentav gjort det? Han mindes det inte särskilt bra, men det

var inte underligt med tanke på allt vad han hade att beställa.
Och så detta ständiga – att leva under hot.

Så fort någon nu tenderade att höja rösten mot deras herre och gud, morrade hjortarna dovt och fick mord i blicken.

Det var tur att det fanns några som ständigt varnade honom för tänkbara konspirationer och beslagtog dokument som ledde i den riktningen. För övrigt borde han öka deras befogenheter i det avseendet.

Och i en del andra också.

Fast man kunde kanske misstänka att de medvetet sökte makt och kanske inte var helt lojala ens de?

Han kunde inte någonsin vara säker, inte nu längre. Ibland var det faktiskt tröttsamt.

– Jag hoppas det inte skadar min popularitet hos folket, tänkte han en gång med tanke på lägren.

Fast hur skulle det kunna göra det?

Blomstrade inte allting under hans hand?

Om en del personer sorterades bort, så mycket bättre. En allmän tacksamhet rådde säkert för att han styrde med fast hand.

De möttes under jorden, i en mörk kammare, i månens nerspeglade ljus. Ritualerna utfördes.

De läste sin trosbekännelse. Därefter samtalade de.

– Så är ytterligare två återfödda, två av Konungens främste. Utöver oss vill säga.

– Det är bara synd att vi inte kan påskynda deras uppväxt.

– Om Han återföds, gäller detsamma för honom. Vi måste se till att han har så många som möjligt hos sig då.

– Sant.

– Vilken är prognosen för Konungens återfödelse?

– Det finns löftesrika tecken. Det är allt vi vet.

– Men har det inte funnits det alltid?

– Inte så löftesrika.

– Han ställer exceptionella krav på sin mottagare.

– Förvisso.

– Vad kan vi allmänt säga om situationen?

– Allting går oss i händerna. Vi har ett totalt initiativ på alla fronter.

– Är inte det underligt?

– Du menar den andra sidan? Hur så?

– Totalt motståndslös – är det inte egendomligt? Varje strategisk regel säger att det läget manar till extrem försiktighet.

– Sedan de satsade allt på ett kort på den åttonde planeten, och deras planer att återföda sig i annan och mäktigare form omintetgjordes – så att säga av materiens inneboende motstånd – har de tacklat av. De strategiska reglerna är jag personligen litet trött på.

– Även jag, insköt en annan. De begränsar oss för mycket.

– Nåväl, jag hoppas ni har rätt.

– Annars?

– Äh, ingenting.

– Just nu styr vi Vilahall genom den så kallade Arvtagaren, som är vår fullständige marionett utan att veta om det. På det viset var affären Thaysland lärorik.

– Han gick emot oss en mycket kritisk dag. Det verkade nästan som om han arbetade för dem.

– Ja, just då. Men han har ju blivit kontrollerad och förhörd under långa perioder i snart två års tid.

– Och inget har kommit fram.

– Inget av värde. Han gjorde det självständigt.

– Det intressanta är att han spelade på Arvtagarens rädsla att styras utifrån. Konungen vare tack att denne är en person med kort minne. Vår eliminering av Thaysland med en påhittad komplottanklagelse var klassiskt enkel, men gav upphov till en rad fruktbara idéer.

– Och nu styrs han verkligen.

– Märkligt nog är folkmassorna lojala mot Sterins son. Sterin var ju en märklig man, rentav en tänkbar fader till en

mottagare åt Konungen. Men hans son var ett fiasko ansåg vi länge.

– Jag erinrar mig att vi övervägde en mordkomplott... Grova skratt ekade mellan stenväggarna.

– Nu är det i stället så att vi måste hålla honom vid liv så länge vi kan. För så länge härskar vi över Vilahall.

– Och sedan .. .

– Ja, sedan bör en mottagare till Konungen ha påträffats och Sterins son har spelat ut sin roll.

– Vad har det blivit av Thaysland? Vad ska vi göra med honom?

– Avrätta?

– Nej, det är faktiskt bättre att hålla en sådan person under uppsikt. Man lär av sina fiender, mer än av någon annan. Det har Konungen sagt.

– Vi håller Thaysland i säkert försvar.

– Jag erinrar mig att affären Thaysland hade att göra med det ogudliga, Samarkand. När vi nu verkligen styr, varför eliminerar vi inte Samarkand?

– Skälen är många varför vi inte bör göra det. Vi ansåg då att fienden kunde tänkas operera från Samarkand, men vet nu att det är inte fallet. Dessutom – ifall vi nämner Samarkand igen, riskerar vi att Arvtagarens bisarra minne börjar fungera.

– Det kunde ställa till besvär.

– Samarkand får falla senare. Så enkelt är det med det.

8

Efter tre dygn på flaket, varvid de endast två gånger givits något att äta eller dricka, var de på gränsen till att börja yra.

Pier Degarde var övertygad om att han var på väg mot friheten igen. Han hade några sista plågor att utstå, sedan väntade Samarkand och Rosie Dowland på honom.

Hon skulle bli hans till sist, helt och hållet.

Han hade inte sett sin närmaste broder i transporten än, för de hade fått ögonen förbundna, när de tagits ut i det fria för utfordring. I den mån de kunde gå.

Men nu började denne yra.

Pier själv var tillräckligt medveten för att märka det.

– ... hon förutspådde det... häxa är hon... en dag skulle jag själv sitta i samma båt som Thaysland... hur kunde hon veta det? Häxor borde inte få finnas!

Rösten sjönk i mummel efter det utbrottet.

Thaysland? Degarde letade i sitt minne, och plötsligt stod det klart för honom att Thaysland var namnet på honom själv i denna världen. Kände den andre honom?

– Vad heter du? undrade Pier och bröt sin tystnad.

Han fick inget svar.

Chansen att få lite information fick Pier att nyktra till.

Han upplevde då desto starkare värken i alla leder, hungersmärtorna... men inget av detta kunde hindra hans tankar från att börja arbeta.

– Thaysland, det är jag det, sa han till den andre. Det är jag som är Circh Thaysland. Vem är du? Kände du mig?

Mumlet tilltog och sedan blev rösten tydlig.

– Thaysl... haha... men de tog henne också, för häxor får inte leva. Ingen får se in i framtiden!

– Henne? Vem talar du om?

– Är du verkligen Thaysland...vem jag talar om? Hon, häxan... Rosie Dowland. De tog henne också. Hon anklagades även hon. Bortförd. Flaktransport, precis som den här.

– Vem är du?

– En gång var jag Alois Paraske... nu är jag ingenting... döende... haha, hon slapp inte undan själv ändå!

Rosie Dowland anklagad? Bortförd?

Dödad?

För vem kunde genomgå detta och ändå förbli sig själv? Även om hennes kropp levde, levde den stympad, och hon kunde hellre varit död!

Någonting exploderade inom Pier Degarde, något som ingen kan beskriva, ett hat – en obeskrivlig och desperat längtan efter hämnd!

– Du skulle inte ha rört henne, mumlade han. Det skulle du inte ha gjort. Men nu är det försent för dig, Arvtagare.

Du ska dö för min hand!

Några dagar senare nådde han ensam sin destinationsort. Medan han legat medvetlös efter sitt raseriutbrott, hade alla andra på flaket lämpats av.

Men åt honom hade man tänkt ut något särskilt.

Att Paraske försvunnit igen efter detta korta uppdykande i hans liv utan att ge honom en chans till närmare förfrågningar om omständigheter eller tidpunkter – det uppfattade han i sitt nuvarande utmattade tillstånd som en personlig oförrätt, en oförsämdhet från dennes sida.

Utan att veta om det hade Pier Degarde dessutom av att ligga på flaket under kalla nätter, medan de tre män som var hans eskort satt i ett uppeldat tält tjugo meter längre bort och drack medsmugglad sprit, i sitt utmärklade tillstånd drabbats av en svår infektion som ytterligare omtöcknade honom. Långa tidssegment bara försvann.

Därför mindes han senare tre händelser som om de kommit i en snabb följd:

Alois Paraskes avslöjande, upptäckten att han var ensam och framkomsten:

De lösgjorde hans bojar. Sol bländade honom. – Upp med dig!

Men benen vek sig. Inte ens om Arvtagaren själv stått framför honom just nu och han haft en kniv, hade han orkat resa sig för att sticka den i sin fiende.

De tog fram en bår, bestående av stänger och styv väv.

Nu bars han fram ut i dagen mot en hög stenmur, och här blev han ett ögonblick helt klar i huvudet. Tydligt såg han den stora porten som svängts upp för hans skull, och läste de i blockbokstäver inhuggna orden:

LÄGER 1

Nej, tänkte han. Nej!

Läger 1 var allmänt känt om än föga omtalat. Ingen visste säkert var det låg, även om många, särskilt när de tagit ett glas för mycket, kunde berätta att de hört...

Läger 1 hade byggts under Sterins sista år vid makten och i livet. Där förvarades de vanskapta och olyckliga monster som blivit födda i trakterna runt Sterins kraftverksprojekt.

Några mödrar hade lyckats fly ut och föda sina barn i hemlighet, och därför kunde vissa mutationer turnera i frihet som cirkusartister, skyddade av gamla och ännu starka folkrättsliga föreställningar.

Men i Läger 1 förvarades de som inget mänskligt öga fick skåda, utom några handplockade vakter.

Dit bars han nu, och porten stängdes bakom honom.

Vad säger ni om det?

sjöng Caye Friesland som till utseendet just nu föga skilde sig från de andra i de Hårfagra Brödernas Cirkus.

Han såg alltså förfärlig ut. Den klumpfot man tillverkat som present åt honom när han fyllde 14 år passade som en handske, och ansiktsmasken med dess toviga peruk var om än obekvämt varm en absolut garanti för att han inte skulle bli igenkänd.

Hans röst var nu djup och grov, grövre än den skulle bli om några år när den hunnit stabilisera sig. Han fick stämma ner lutan två tonsteg för att inte riskera att komma in i de regioner, där rösten ännu hotade att slå över i falsett. Han ansåg inte själv att han sjöng särskilt bra, men efter flera år med lutan som en förlängning av sig själv, spelade han desto bättre.

Garolf hade varit en utomordentlig lärare.

Mitt i visan avbröt sig Caye, och sa, medan fingrarna fortsatte spela melodin:

– Den här visan skrevs för några år sedan av en av våra bröder, strax innan han avled, och den specialskrevs för ett

framträdande i Samarkand, ett land som anses ligga långt bort härifrån, därför kan det kanske anses olämpligt av mig att framföra den här. Men det är det inte, för det är inte så att Samarkand ligger långt bort. Det finns ett Samarkand i varje stad och varje by. Vi står i ett Samarkand här och nu. Och vi måste sjunga våra bortgångna bröders visor, för därigenom bevarar vi deras minne.

En pepparmyntsmusik
som tjusar en publik
som tror att den har svaren
i sin hand.
Medan det gryr i landet Samarkand

– Men nu har jag tråkat ur er länge nog. Ni som inte passade på att ta er tupplur medan jag höll på, har ingen chans nu. Mina damer och herrar. Vågar ni låta Foten spå er framtid?

Han lämnade scenen med en egendomlig, väl instuderad gång som underströk det halvt omänskliga i hans gestalt.

Bakom scenen stod Rege på vars lott det fallit att denna kväll bära Foten. Han blinkade, redan halvt i trance.

Caye gick upp i en vagn, som han disponerade tillsammans med två av de fulsköna. Han låste dörren om sig, skalade försiktigt av sig ansiktsmasken, tog av klumpfoten och andades ut.

Han var nu snart sexton år gammal. I bortåt tre år hade han turnerat med cirkusen.

Han hade varit tillbaka i Samarkand endast vid ett tillfälle, men då hade han smugit upp och stuckit in ett brev under Rosies dörr, förklädd till dvärg.

Tre år.

En alltför lång bit av evigheten.

Skulle han fortsätta leva så här länge till?

Han hade en oro i kroppen.

En längtan.

Något lockade honom, och det var förknippat just med Samarkand.

Och han tänkte på sitt liv och meningen med det. Det hade ju en alldeles speciell mening.

Han var en budbärare, en förmedlare.

Minnena av den avlägsna natten då han begivit sig in i de förbjudna markerna hade bleknat och skenbilderna gjorde sig sällan påminta numera. Ibland kändes det alldeles överkligt.

Det oroade honom.

Som om något höll på att glida honom ur händerna.

Antag att jag präglades av en utommänsklig makt den natten, att kunskaper skrevs in i mitt medvetande.

På något sätt måste ju detta komma till användning. Om jag är en bok, måste jag finna åtminstone en läsare. Eller själv hitta ett sätt att utnyttja det jag bär på.

Annars var ju allt meningslöst?

Eller är kunskaperna latent till jag når en viss ålder, för att då automatiskt bli mina?

Varför vet jag inte något därom?

Han kände även en viss leda inför livet med cirkusen. Nu när han visste nästan allt om spelet bakom kulisserna var den inte längre något förtrollat.

Det som ännu var dolt för honom, förbjudet, hade inte förmågan att fångsla honom.

Det kunde på sin höjd inge ett slags skräck.

Den varelse de förvarade i en bur, och som ibland röt och skakade galler, och då måste täckas över helt – och som de hårfagra kallade Ledaren och tillskrev de övermänskliga krafter som gjorde hypnotiska och telepatisk trick möjliga, hade han ännu aldrig sett på nära håll.

Han undrade varför de endast besökt Samarkand en gång på tre år.

Han bestämde sig för att fråga om det.

Det tyckte han att han hade rätt att få veta.

Inom sig förnam han också starkare och starkare en längtan som inte kunde stillas så länge han levde så här. En gång hade han vid ett framträdande en stad blivit förtjust i en ung flicka i publiken och tillägnat henne, i improvisatoriskt övermod, en speciell visa om kärlek och blommor. När han såg hur skräck och avsky blandades i hennes blick när den mötte hans, först då, kom han att tänka på att han ju

i hennes ögon var ett slags vidunder, elakt och fult. Att det inte var han, bara en skicklig mask, var i och för sig sant, men ändå stack det till i honom. Han måste lägga av den här kostymen och bli som en vanlig människa igen, åtminstone till att se på.

Skulle han våga?

Ut i världen, inte längre skyddad bakom masker?

Förr eller senare måste han.

10

Om morgnarna var han ute vid soluppgången för att titta till sina odlingar. Han hade sått rotfrukter, vete och frön till jordgubbsplantor. I skuggan av muren hade han hittat en obrukad jordplätt.

Denna morgon, när Pier Degarde kom ut, hade särskilt veteplantorna skjutit i höjden. Detta att man kunde se från dag till dag hur de växte skänkte en ett slags inre styrka.

Det var som att se godheten själv manifesteras sig.

Ur en vattencistern hämtade han en krukavatten och stänkte på jorden. Det hade varit torrt ganska länge.

Werke kom ut ur sitt hus, stod bredvid honom en stund och tittade. Pekade mot skyn.

– Det väntar.

Pier nickade.

Han visste inte om Werke avsåg att regnet var på väg, eller om han bara menade att det höll sig borta.

Eller menade han att regnet väntade på något särskilt? Werkes ansikte var liksom genombrutet.

Han kunde ändå tala, men gjorde det inte ofta. Kanske det beredde honom smärta.

I alla fall uttryckte han sig alltid korthugget och på ett språk vars exakta nyanser endast han själv förstod. Ändå

var Werke den kanske mest normale i lägret, fränsett Pier själv.

– Vi väntar också, sa denne försöksvis.

Werke skakade på huvudet.

– Snart, sa han, och gick bort för att studera sina egna och vida rikare odlingar.

Av såväl grönsaker som vete och örter.

Werke var den som hjälpt honom med råd om hur han skulle så, hur hårt myllan skulle packas. Och han hade delat med sig av sitt eget lager groddar och frön.

Det hade varit Werke som tagit hand om honom, när han först kommit hit, botat hans infektion med örter och skött om honom.

Werke såg hemsk ut, och det var inte lätt att samtala med honom. Hans hjärna tycktes fungera bäst när han sysslade med praktiska ting.

Werke var en vän. I den mån han alls haft någon, måste det vara Werke.

Ändå skulle Pier Degarde offra Werkes vänskap och även Werke själv, ifall det gav honom en möjlighet att komma nära sitt enda återstående mål i livet.

Hämnden.

Skrämd av de krafter som släppts loss i hans eget inre, hade han försökt analysera det. Han hade gjort en anteckning i sitt manuskript, den avhandling om ondskans olika arter som han haft med sig mentala skisser till hit,

och som han nu nedtecknade närhelst han kom över en bit papper, med en pennstump han stulit från en vakt som råkat tappa den, ovetandes, från sin upphöjda promenadplats på muren. En anteckning om sin egen ondska som han preliminärt klassificerat som förvärvat.

Men han hade föresatt sig ärlighet. Och han var inte helt säker.

Det kunde vara en inneboende form av ondska, något han ovetande burit på alltid.

Ett anlag för hänsynslöshet, en förmåga att offra andra.

Anteckning: Kan man utplåna det onda utan att först själv bli ond?

Utan tvekan var hans hämndplaner en form av ondska, men den insikten kunde inte förändra någonting.

Han överlevde, men med bara ett syfte, med bara ett mål i sikte.

Att ta livet ifrån den som låtit fängsla Rosie Dowland, satt henne i läger och utsatt henne för tortyr.

Som sannolikt tagit hennes liv, efter att ha skymfat och skändat henne. Fast detta kunde han inte tänka på.

Han såg växterna spira, fick styrka därur och arbetade samtidigt med sitt stora problem:

Hur han skulle kunna fly härifrån.

Det var omöjligt att fly. Ändå hade han inget annat att leva för än den tanken att han skulle ta sig härifrån på något sätt, och nå sitt mål.

Hans händer arbetade med jorden, hans tankar med detta. När han inte kopplade av med att nedteckna någonting på sitt manuskript, någon ny insikt i det ondas mekanismer, någon ny, och viktig distinktion.

Han hade gjort en anteckning om att godheten är något mycket mera svårdefinierbart än ondskan. Det senare fenomenet kan man sortera i kategorier och någorlunda entydigt bestämma. Just detta var karakteristiskt för ondskan: att dess arter var begränsade, att det fanns något av mekanisk upprepning i dess olika yttringar.

Men att kartlägga det godas arter var omöjligt, för de var för många.

Senare anteckning: Om man måste bli ond för att kunna bekämpa ondskan, som ett led i kampen, måste ens strävan även leda fram till ens egen utplåning. Därmed löses många problem.

Han såg bort mot Werke som skördade frökapslar, lugnt och metodiskt.

I ett mera tolerant samhälle, borde han ha kunnat dra sig fram i full frihet som hantverkare inom något fack, till exempel. Och respekterad för sin skicklighet.

Men Sterin hade velat dölja sina offer, sina "barn", undan offentligheten. Den store mannen hade varit feg.

Inte kunnat ta ansvar för sina egna handlingar.

Sedan fanns det vissa härinne, som skrämde även den som ville vara aldrig så mänsklig och öppen. Den man som

oförmögen att gå krälat och ålat sig fram, men som likväl haft och skött egna odlingar invid muren, tills han nyligen drabbats av inre smärtor och avlidit, vårdad och sörjd av Werke som på något sätt stått i kontakt med honom trots att han saknat talförmåga, denne hade fyllt Pier med sådan smärta att han just därför aldrig skulle kunnat komma honom nära. – – – Han hade skrivit: Kanske Werke är fullkomligt god. Jag är det i alla fall inte.

Från början hade Läger 1 varit fyllt av liv i olika former. Nu var de bara ett tiotal kvar.

”Sterins barn” åldrades i förtid.

Pier tänkte på att Werke ju inte kunde vara mycket äldre än den där pojken som kommit med varningen från Rosie. Fast Werke såg ut att vara femtio.

När Rosie skymtade i hans tankar flammade hatet upp: Varför hade inte Sterin satt sin egen son här också?

Utan tvekan var denne också en produkt av strålnings-skadade arvsanlag.

Fast hur mycket skilde honom inte från en Werke? Sterin hade drivit igenom ett dekret som gjorde sonen till arvtagare efter honom.

Därefter hade han begått självmord, eller mördats. Ingen visste.

Och därför styrdes världen av en idiot, helt i händerna på sina rådgivare.

Och nu hade tydligen en alldeles speciell grupp tagit över

den funktionen.

Var inte egentligen den ansvarig?

Sedan febern och den första chocken lagt sig, vilket tagit månader för såväl det ena som det andra, hade Pier Degarde börjat grubbla över det problemet. Likväl riktade sig hans okontrollerade hat mot Arvtagarens gestalt. Han insåg att han endast kunde nå dem genom ett angrepp på denne. För det var genom honom de styrde. Med Sterins son ur spelet skulle allting bli instabilt, och andra grupper träda fram.

Detta måste ske innan deras maktposition blivit alltför väldefinierad. Men viktigast var känslan –

Han var ödesbestämd att utkräva hämnd av den som gjort hans universum för alltid tomt och innehållslöst. Och hans tankar lämnade aldrig problemet.

En natt låg han vaken och månen hängde där – OIEO. Han mindes kraschen däruppe för tusen år sedan, avlägset som om det bara varit en dröm.

Andra tankar förknippades med det sterila klotet.

Den grupp av evinnerligen svartklädda gestalter, som styrde Vilahall genom Arvtagaren, erinrade honom om något, och en dag hade han plötsligt kommit på vad det var.

Det var när han erinrat sig de sagoböcker han läst som liten.

Gamla folksagor om svartklädda män, Konungens män kallades de, som strävade att helt ta makten över världen.

Var det medvetet de anknöt till de gamla sagorna med sina mörka dräkter?

I sagorna fanns även en ljusgestalt.

En kvinnogestalt.

En ljusbringerska.

Och det var så han sett Rosie Dowland.

Fanns det verkligen en ljusbringerska i verkligheten, så måste det väl vara hon?

Om han bara kunde komma ut...

Men murarna var fem meter höga. Beväpnade vakter patrullerade däruppe, lät Läger 1 leva sitt isolerade liv utan ingrepp utifrån, men kunde effektivt förhindra varje utbrytningsförsök.

Han hade ibland funderat över möjligheten att ställa till kaos genom att släppa loss det nästan omänskliga vilddjur, som var den enda av mutationerna som inte fick gå lös utan hölls i bur och matades på avstånd av de andra, mestadels Werke. Men i det kaos som följde skulle han själv löpa stor risk att bli nedskjuten eller massakrerad. Nej, något annat.

Men vad?

Han återvände till sin trähydda. Solen skulle snart lysa över muren, och då nådde den fram till hans dörr. Sedan var det snart tid för frukost.

Egendomligt nog fick man bättre mat här än man fått i de andra lägren.

Han blev starkare och starkare.

11

– Känner du någon vid namn Pier Degarde? frågade en dag den hårige Caye.

Caye skakade omedelbart på huvudet. Det gjorde han ju inte.

– Du ljuger, sa den hårige lugnt.

– Vad!

– Ledaren vet att du känner honom.

Vad var det fråga om?

Caye upprepade:

– Nej, jag känner ingen med det namnet.

Där upphörde det för den gången. Den hårige gick sin väg, och Caye fortsatte fundera över vad han borde göra nu? När kunde det vara lämpligt för honom att lämna mutantcirkusen och följa sitt eget öde?

Sedan lade han ner timmar på intensiva fingerövningar för att skingra sin inre oro.

Några dagar senare kom den fagre: – Hur var det, kände inte du någon som hette Pier Degarde?

Caye skakade åter på huvudet.

– Nej, har jag sagt.

– Egendomligt, svarade dvärgen, tog på sin manskostym och gick.

De var på väg mot Javillae, en stad på gränsen till en stäpp som bitvis övergick i öken.

Caye fann det hela underligt.

Och så alla dessa frågor!

En kväll när de slagit läger, hela karavanen, kom såväl den fagre som den hårige och uppsökte Caye.

De tittade allvarligt på honom.

– Ledaren önskar tala med dig, sa de.

Något isade i bröstet på Caye. Ledaren? Varelsen i buren?

– Nej, du behöver inte gå dit, sa de. Hon talar med dig direkt, på avstånd.

– Snart, sa de.

Och lämnade honom ensam, med en sista replik:

– Det går bäst om du lägger dig och kopplar av och inte tänker på något särskilt.

Fortfarande med en isande känsla i kroppen, gjorde Caye som de sa.

Gradvis, utan att han själv märkte det, föll han in i ett slags trance.

Och ett samtal utspelade sig så småningom. Först blev han medveten om att han inte var ensam. Någonting tog honom i besittning, och han hade ingen möjlighet att kämpa emot.

Synbilder kunde tvingas på honom.

Han hörde en röst säga:

– Så du känner inte Pier Degarde?

– Nej, svarade Caye.

En bild av en man tvingades på honom, en utmärglad och mager man som gick i starkt solljus.

– Känner du den här mannen?

Caye tänkte svara nej, men hajade till.

Någonting hos mannen... kunde det?

– Thaysland? svarade han. Är det Circh Thaysland?

Rösten gav följande kommentar:

– Egendomligt. Du känner honom verkligen som Thaysland, likväl tänker han på sig själv som Degarde. Och du är helt säker på din sak. Det ser jag.

– Vem är du? frågade Caye, som var en entitet utan kropp. utan fruktan.

– Vem är jag?

Och bakom rösten förnam Caye undertryckta känslor av en intensitet som var nästan förtärande.

– Jag är den som de måste låsa inne. Vidundret. Den som minst av alla borde blivit född.

“ Men varför måste de göra det?

– Kom hitin så förstår du. NEJ! Gör inte det! Jag är farlig. Jag har ingen kontroll över vad mina händer gör. Det är på min egen begäran jag är inlåst. Här kan jag inte göra någon skada. Härifrån kan jag bara nå ut med mina tankar, och härifrån kan jag läsa andras tankar.

– Var är Thaysland?

– I Läger 1.

– Vad är det?

– Det är det hem Sterin byggde åt oss. Min bror finns där, i en bur, och från sin bur genom gallret ser han en man, och denne tänker på sig själv som Pier Degarde. Samtidigt minns du honom som Thaysland.

– Hur kan vi se honom?

– Genom min brors ögon, naturligtvis. Vi står i kontakt. Det här med Degarde måste vi undersöka. Så jag lämnar dig nu.

– Nej, inte än. Svara på en fråga! Kan du läsa mina tankar?

– Ja.

– Jag bär på saker som är fördolda för mig själv. Kan du lära mig att se dem själv?

– Ja, men jag tänker inte göra det. Jag har lärt mig mycket genom att läsa dina tankar, men det är inte meningen att du ska veta allt. I alla fall inte än.

– Men när?

– Det kan jag inte säga. Lova mig en sak. Gå aldrig för nära min bur. Får jag tag i dig, kanske jag sliter dig i stycken.

Caye vaknade upp, matt och ensam.

Han tände ett ljus i vagnen, gick igenom det drömda samtalet som han mindes det.

Visste denna varelse alltså redan allt det om honom, som han inte fick veta själv?

Men varför fick han inte det?

12

– Den är hungrig, sa Werke till Pier Degarde och pekade mot gallerburen. – Gå inte nära! Kasta så här!

Werke visade vad han menade genom att gå bort till varelsen och kasta en hit bröd till den från ett avstånd av säkert fem meter. Närmare gick han inte.

– Du! sa han till Pier, och gick sin väg.

Denne tog undrande en bit bröd ur den påse som Werke lämnat efter sig på marken, tittade på den knappast mänskliga besten därinne, och försökte kasta in mellan gallerstängerna. När han missade utbröt ett vrål.

En vakt uppe på muren riktade vapen mot dem. Degarde vinkade avvärjande.

Åter kastade han, och träffade rätt. Varelsen fångade upp biten och slukade den.

Ännu en.

“ Sätt dig ner, så vi kan talas vid. Fast på säkert avstånd, sa en röst.

Pier Degarde såg sig omkring.

– Det är lättare för oss att talas vid om du sätter dig och kopplar av, sa rösten åter.

Han stirrade på varelsen bakom gallret.

– Du?

Den gav ifrån sig ett obeskrivbart läte.

Pier satte sig lutad mot stenmuren på ungefär fem meters avstånd och undrade om något skulle hända. Han föll in i ett slags dvala. En närvaro. En röst:

– Heter du Degarde, eller Thaysland?

– Jag är Degarde, men jag heter Thaysland.

– Du behöver inte förklara mer. Jag ser det nu.

– Vem är du?

– Det vet du väl?

– Du kan läsa tankar. Du är intelligent.

– Det sista är min särskilda förbannelse.

– Jag tror kanske jag förstår.

– Vad tycker du om Sterin?

– Ingenting. Han är död.

– Det är sant. Omöjlig att nå. Vad tycker du om hans son?

– Han ska dö för min hand.

– Du har inte tänkt på något annat sen du kom hit. Så vi har en del gemensamt.

– Jag förstår inte?

– Jag kan inte nå Sterin. Men hans son lever ännu och sitter vid makten.

– Så om du inte kan nå fadern, kan du...

– Inte jag.

– Jag tror jag förstår.

– Vi har något gemensamt. Vi bör samarbeta.

– Ja, det följer.

– Jag måste stanna här. Men det är en annan sak med dig. Vänner är på väg. Jag och de kan kanske hjälpa dig ut härifrån.

– Hur?

– Det får vi se då.

– Och min del blir...

– Att göra vad du föresatt dig.

– Hur kan det komma sig att du kan läsa tankar?

– Jag vet inte. Hur kan det komma sig att du kan se?

– Jag är född sådan.

– Just det. Vänta några dagar. En sista sak: gå inte nära min bur. Får jag tag i dig, kan det gå dig illa. Jag bestämmer inte själv över vad jag gör i den vägen.

När Degarde vaknade till liv igen undrade han om han drömt.

Nästa dag återvände han, och drömde en liknande dröm.

Det kunde inte vara en slump.

Han studerade de höga murar som omgav lägret, de beväpnade vakterna som säkert lätt kunde få flygförstärkning. Hur skulle någon kunna hjälpa honom härifrån.

13

Varje morgon tog han en promenad runt Läger 1 uppe på murarna, förvissade sig om att allting var lugnt, att ingen därefter påbörjat något försök att ta sig ut under natten.

Straffkommendering, brukade han muttra för sig själv, där han gick.

Särskild kommendering, hette det.

Men vilket var hans brott?

Sex år som underbefäl, fem som huvudbefäl, tre år som garnisonschef, och sedan detta.

Som chef för garnisonen i Wirae, mer än fem hundra mil härifrån, hade han levt ett gott liv.

Nu hade han högre lön, men ingen möjlighet att göra av med den. Den spenderades i stället av hans hustru. Hon hade föredragit att inte följa med hitut.

Femton man hade han under sig. De bar vapnen, men han har ansvaret.

En lyckad flykt, och hans huvud satt löst.

Det fick honom att känna sig illamående, inte för att han trodde att något flyktförsök någonsin skulle äga rum, eller ha en chans att lyckas. Nej, det var orättvisan i själva sättet att tänka.

Den nya arméledningen förde en hård politik.

Lägerkommendant Akon Wiremark sov illa om nätterna.
De första månaderna hade han varje vecka flugit så långt
som till Tomkand.

Festat om, tagit in på hotell med kvinnor.

Men det var länge sedan nu. Han förstod inte hur han
kunnat det.

Ett halvt år till. Sedan skulle det här vara en avlägsen
dröm. En mardröm han äntligen kommit ut ur.

Det var på det hoppet han levde.

Underbefäl Louie Savaré betraktade med avund den stora
arméhelikoptern, där den stod, skyddad inuti ett hölje av
uppspänd tjockplast.

Det hade han rika tillfällen till från det torn där han satt.
Tornet rymde radiosändare och teletransmittrar. Han skötte
dem.

Och hans tankar följde rutinbudskapen på deras väg till
basen i Tomkand.

Flög med dem genom atmosfären.

Om bara helikoptern varit hans i stället ...

Tre månader hade han suttit här. Det räckte.

En gång hade han haft permission. Den hade varat i fem
dygn.

Vad hinner man på fem dygn?

Man hinner till Javillae i ett militärfordon, se vad som
finns att se där under tre dygn, och så tillbaka.

Det hade inte funnits något att se i Javillae.

Han undrade över det förnuftiga i att beordra femton man att övervaka tio mutanter och en vanlig fånge.

Vad kunde de göra? Många av dem kunde ju inte ens gå, och en satt inspärrad i en metallbur.

Om de verkligen var farliga, varför lät man dem leva? Och om inte...?

Han var i alla fall glad att han slapp patrullera på murarna. Slapp se dem i närbild.

Denna eftermiddag var solen ovanligt het och han hade öppnat ett fönster. Men den vind som kom in var torr och han kände sig dåsig. Om två timmar skulle Langland avlösa honom.

Fram till dess fanns det bara en sak att göra: dåsa och drömma sig bort.

Därför blev han irriterad och även oroad när transprintern plötsligt började surra. Meddelande på väg. Han tryckte in en knapp för att bekräfta att han var beredd att mottaga det.

Den började spy ut en gul pappersremsa.

Han tog den i änden och läste medan den skrevs ut:

Femte bataljonen ur underhållningstrupperna – nyligen instiftade av Hans Höghet Härskaren själv för att befordra stridsmoralen – anländer i afton kl sju approximativ tid.
Slut

Klentroget undrade han om det var någon i Tomkand som fått för sig att skämta. Det skulle stå dem dyrt. Han slog på sändaren, grep en handmikrofon.

– Läger 1 till Tomkand. Läger 1 till Tomkand. Skämtet är odisciplinärt.

Det knastrade, och en röst svarade:

– Vilket skämt? Vem talar? Detta är garnisonschefen i Tomkand.

Savaré svalde.

– Är meddelande (han läste från remsan) 0984–12–345 autentiskt?

Det sprakade. Någon tycktes skratta ute i etern.

– Femte bataljonen har nyss varit här, för några dagar sedan. Jag beklagar att vi glömt meddela er tidigare rörande deras ankomst. Ni kan vänta dem i kväll, er tid. Klart Slut.

Savaré tog bandkassetten ur sändaren (allting bandades automatiskt) och remsan. Han ringde ner till garnisonshuset, byggt för att rymma en bevakningsstyrka på 15 man.

– Är Langland där? Det här är Savaré. Han får avlösa mig. Jag måste meddela en sak till kommendant Wiremark.

– Langland här. Jag kommer. Vad står på?

Några minuter senare hade han visat meddelandet och spelat upp samtalet för kommendanten.

Denne tog en fältkikare och gick ut.

– Rökmoln vid horisonten. Vi får tydligen besök.

– Känner ni till det här... Kommendant?

Kommendanten tvekade.

– Ja, givetvis, svarade han.

Befälhavaren för Femte Bataljonen var som sina soldater tämligen färgrikt och civilt klädd.

– Enligt order från hans Högste Höghet själv, Arvtagaren, är det ordinarie manskapet ledigt så länge Underhållningstrupperna är på platsen. Vi övertar all nödvändig vakttjänst.

– Naturligtvis, svarade Wiremark.

(– Tror ni det finns kvinnor med? viskade någon av de femton.

– Det finns det, jag har redan sett dom, svarade en av hans, kamrater.)

Och så blev det. Män ur Femte Bataljonen drog på sig de gråvita uniformer som vakterna bar i Läger 1, övertog vapnen, och började gå runt på murarna.

– Ingen fara, herr kommendant, sa de nyanländas befälhavare. Bara en liten kompensation för obekvämlighet och pressande tjänst. En nyck av den Store? Nåväl, vi har i alla fall i uppdrag att bäst kompensera den som bär den tyngsta ansvarsbördan. Ett glas vin, broder? Sedan får du välja först...

Akon Wiremark följde honom tveksamt in i tältet.

När han väl såg vad som bjöds därinne, släppte all hans misstro.

Det är inte mer än rätt, tänkte han, och valde ut en, nej två flaskor starkvin och en mörk skönhet med hemlighetsfulla ögon som tycktes lova honom allt – – –

När dagen grydde låg han starkt berusad och sov, men lycklig och nöjd.

En telefonsignal väckte honom.

Länge hörde han den ringa, långt, långt bortifrån.

– Låt den ringa, tänkte han. Men den var irriterande att höra på.

Fumligt grep han efter luren.

– Ja, sa han.

– Är det Läger 1? Varför svarar ni inte på rutinanrop?

– Vi sva... Femte Bataljonen har ju varit här.

Wiremark skrattade litet insinuant. De om några borde ju förstå.

– Vilken femte bataljon? Är ni klok, människa? Får jag tala med er kommandant!

– Det är ju jag, sa denne.

– Vad är det för en bataljon ni pratar om?

– Men vi fick ju meddelandet från er? Jag stoppade det i fickan på uniformen. Här är den. En gul remsa – men den är ju försvunnen! Fast jag lade den här! Det minns jag!

– Är ni medveten om att er radio varit död i tolv timmar? Vi trodde ni fått ett tekniskt fel, eller att någon somnat på sin post. Men tydligen har ni blivit galna i stället. En divi-

sion är utskickad och bör anlända när som helst. Ledningen förväntar sig en övertygande förklaring.

Förbindelsen bröts.

Då kom någon inrusande till honom, en av hans femton vaktssoldater, raglande som om hans värld ställts på ända.

– Kommendant, viskade han, Thaysland är borta!

– Vad?

– Vår fånge. Den ende mänskliga. Han är försvunnen. Spårlöst.

Utanför hördes ett stegrat vinande.

Det var helikoptrarna från Tomkand som anlände.

– Jag förstår inte varför ni vidhåller er orimliga och sjukliga historia, sa Överchefen till den just degraderade Wiremark. Denne stod stum.

– Ännu egendomligare är att alla de andra berättar en liknande historia, sa Överchefens sekundant, som just kom in.

– Alltså en kollektiv, själslig sjukdom – eller något annat, en kollektiv och sammanhållen konspiration!

– Överchef, sa sekundanten, jag har en teori, om jag får framföra den. I Javillae vistas just nu ett band, en mutantcirkus. Jag har sett en sådan en gång, och långt senare slog det mig att de där troligen lyckades förvända publikens ögon med hjälp av någon avancerad hypnos eller massuggestion. Och – – –

– Ni har tur som råkar tala med en fördomsfri person, svarade Överchefen. Lustigt nog så slog en liknande världsfrånvänd teori mig själv. Men det stämmer inte. Cirkusen lämnade Javillae i morse, fast i motsatt riktning. Det är en motoriserad karavan, som färdas ytterst långsamt. I Javillae svär såväl enstaka och trovärdiga vittnen som polis på att den låg orörlig hela natten på ett torg i centrum, och det är då det här ska ha skett. Såvida ni inte föreslår fjärrhypnos, ett – tror jag – helt nytt begrepp.

Sekundanten gjorde en avvärande gest.

– Nej!

– Naturligtvis ska vi undersöka cirkusen. Men jag tror inte vi finner honom där. Vad skulle de befria honom för, och inte någon av sina egna i stället? Dessa är ju samtliga kvar.

Inom Wiremark sjönk det hopp som några sekunder spirat åter mot nollpunkten.

– Markerna finkammas just nu med flyg. Och under tiden kommer vår vän här att skickas iväg för speciell undersökning.

– För ut honom, tillade han kort.

Akon Wiremark upplevde hur hans liv föll i spillror.

Innan cirkuskaravanen nådde Javillae hade vidundret haft ännu ett samtal med Caye.

– Det är något som måste göras nu. Vi måste hämta en person.

– Thaysland?

– Du förstår ibland för snabbt. Ja, han. Men av skäl som jag inte kan förklara är det olämpligt att du talar om för honom vem du är.

– Jag förstår inte.

– Det kunde distrahera honom. Han har ett viktigt uppdrag att utföra.

Caye förnam en stark vilja och kände hur det präglades i honom att han för Thaysland måste förefalla som vilken annan mutation som helst.

Men han avsåg ju inte att störa några viktiga planer.

– Nej, din roll är en annan.

Detta att den andre visste, vad *han* inte fick veta!

– Dina kunskaper har givit mig ett slags hopp. Vad du ska göra kommer tiden att utvisa. Låt det bara ske.

– Jag har funderat på att lämna cirkusen.

– Jag vet, men stanna litet till. Efter det här kommer vi att färdas i andra riktningar, men senare kommer vi att färdas

tillbaka i riktning mot Samarkand.

– Hur långt senare?

– Du är otålig. Men hon väntar dig inte än. Tid kan jag inte räkna. Men snart, räcker det?

– Jag är inte otacksam. Ni har tagit hand om mig. Nästan fostrat. . .

– Det här är sista gången jag talar med dig, Friesland. Du ska veta att vi är fulla av hat på grund av vårt deformerade öde. Vi turnerar runt kontinenten som en ständig påminnelse. Ingen ska få glömma oss, Ingen eller bröderna i Lager 1, eller alla de som – – – Hos dig har vi kunnat ana vad vi kunde ha varit om allt varit annorlunda. Underligt nog har det inte ökat vår bitterhet.

Varelsens tankar gled åt sidan som i grubbel.

– Så det finns inga skulder, återtog den. Inte mellan bröder. Likväl avundas jag dig.

– Om jag bara fick komma nära dig, i stället för att tala så här...

– Gör inte det!

Och intensiteten var fruktansvärd. Varelsen återtog:

– Följ med dem som ger sig iväg. För hit honom.

– Men hur ska det gå till?

– Minns du när vi lämnade Malvallae sist? Vi skänker dem en dröm med förenade ansträngningar, min bror och jag. Här är vi två och ganska nära, så här är det lättare.

– Åh.

– Rege vet resten.

Dvalan övergick i sömn. Det blev morgon. Han vaknade.

Några timmar senare var han på väg ut i ett torrt och öde stäppland med Rege och Terje som sällskap.

De red på snabba mulor.

Det var dag och Caye uppfattade det hela som ett vågspel. Tänk om de blev upptäckta!

Solen steg. Det var åter sommar och han svettades. Fast det var ett äventyr. Händelser.

Synd bara att han måste bära sin maskering, inte kunde låta sitt eget hår flyga fritt i vinddraget. Men en dag, tänkte han. En dag.

De rastade ett par gånger, men höll annars snabb takt tills solen började färgas eftermiddagsröd. Rege hejdade sin mula då och satt en stund med tom blick. Sedan vaknade han till igen och de fortsatte.

Skymningen föll. De stannade.

– Djuren måste vila, sa Rege kort.

Det gick minst två timmar medan de satt i det torra stäppgräset. Mulorna fick vatten och foder.

Caye märkte att han var uttröttad. Ändå, när skulle de fortsätta?

Plötsligt reste sig Rege och Terje och de steg upp på sina mulor. Ritten fortsatte. Snart såg han något som lyste vid horisonten. Ljuskäglor. Torn.

En mur.

Skulle de inte stanna här? Nej, de fortsatte rakt mot ljuskäglorna, tornen och muren.

Som om ingenting kunde hejda dem.

Pier Degarde hade vaknat mitt i en eftermiddagsslummer, som fortsatt in på kvällen.

– Thaysland! ropade en avlägsen röst.

Något som lät som en tanke i hans eget huvud sa:

– De menar dig. Skynda på ut!

Han skakade yrvaket på huvudet och gick ut. Ute på planen mellan murarna var allt tyst. Ljuskäglorna som brukade röra sig i monotona rörelser runt omkring, stod stilla. Allt verkade dött.

– Thaysland!

– – – En stund senare hade han väckt Werke.

– De har kommit för att föra oss härifrån, sa han. Kom!

Werke såg på honom, nästan sorgset.

– Dig, svarade han.

– Nej, följ med här. Det finns plats för dig med. Werke skakade på sitt huvud. Han pekade.

– Här är vi.

Det var oåterkalleligt. Och Pier såg med ens varför Werke inte kunde lämna lägret. Han hade alltid levt här. Hans, bröder fanns här. Och de behövde honom.

– Tack Werke, sa han och farväl.

När han klättrat över muren på den repstege som kastats

över, stolt över att han redan återfått så mycket styrka att han kunde klara det, såg han sig om. Werke stod i dörren till sitt lilla hus.

– Farväl, ropade Pier Degarde. På något sätt hade han förstått att han inte behövde vara tyst.

Långsamt höjde Werke sin ena arm. Men han kunde inte ropa tillbaka.

Sköt om dig, tänkte Pier, sköt om dem.

Själv måste jag sköta om något annat.

Och han klättrade nedför murens utsida.

Även i natten såg Caye tydligt att Thaysland mest var en skugga av sitt forna jag.

Något snördes till i bröstet på honom. Varningen hade ändå kommit för sent.

Runt dem låg Läger 1 fullkomligt dött. En vaktpost hade uppenbarligen somnat uppe på muren och låg där synlig i skenet från en ljuskägla.

Ljuset störde inte hans sömn.

– Vänner, sa Rege till Thaysland. Vi rider genast.

Den befriade fick den extra mula de haft med sig och några flaskor med stimulantia.

– Drick litet då och då, sa Terje till honom.

Thaysland nickade.

Och så red de ut i natten.

Långt senare, när gryningen kändes nära, stannade de

för andra gången. Åter satt Rege som i dvala. När han kom till sig sa han kort:

– Inte upptäckta.

Färdvägen bestämdes med hjälp av stjärnorna och senare soluppgången. Medan det ännu var natt hängde vintergatsdiademmet ovanför dem som en jättelik byggnad av glas. Sedan bleknade det bort.

Thaysland vacklade allt oftare i sin sadel.

– Drick, sa de till honom, och han höjde mekaniskt flaskan till munnen.

Det måste ha varit enbart det som höll honom igång, för när de återförenades med cirkusen på förmiddagen utanför Javillae, föll han samman och måste bäras upp i en vagn. Där kläddes han av, tvättades och maskerades till mutant. De soldater som pliktskyldigast genomsökte karavanen senare under dagen, tittade inte ens i den vagn där han låg.

Caye hade varit med om att hjälpa den utmärglade mannen ur sadeln. Då tänkte han: det är tur, Rosie, att du inte ser honom som han ser ut nu. Och: kan han någonsin bli sig själv igen?

Vad har han inte fått genomlida, medan jag har rest omkring som muterad lutspelare!

Men Caye rörde sig aldrig för Thaysland. Denne hämtade sig efter några dagar, men måste givetvis ständigt gå maskerad till oigenkännlighet.

De bytte rentav några ord, och Cayes förklädnad

genomskådades inte.

Dessutom är jag mycket längre nu, tänkte denne. Sist han såg mig var jag ett barn.

Karavanen färdades mot bergen och skogarna och till sist skildes de från Thaysland där.

De lämnade honom att leva bland de vilda mutanterna. Och han sa inte nej.

Men när han skulle gå, vände han sig mot Caye som om han utan att säga något anat vem denne var och överlämnade till honom ett paket.

– Förvara det här åt mig, sa Pier Degarde. Dit jag ska kan man inte ta med sig några bördor.

Den kvällen, när Caye packat upp paketet, kunde han för första gången börja läsa i det på olika slags papperslappar nedtecknade manuskript som bar titeln *Ondskans olika arter*.

I en palatskorridor i Malvallae möttes några män och utbytte några ord i förbigående, medan Arvtagaren gick förbi utanför, åtföljd av Frimgard och Slite, i riktning mot parkerna där han varje dag tillbringade en viss tid. En undersökning hade visat att han gick igenom något slags träningsprogram med djuren, som nu växt till sig och alltmer liknade helt fullvuxna hjortar.

Men han hade slutat med sitt skämtsamma hetsande av hjortarna på offer ur den närmaste omgivningen. Det skulle

varit katastrofalt nu.

Lekfullheten hade ersatts av ett slags besatt allvar.

En av de som möttes gjorde en gest mot härskarens gestalt och anmärkte:

– Ibland verkar det som om han planerar något särskilt.

– Han är bara sysselsatt med att träna hjortarna så att de ska kunna försvara honom mot angrepp. Han är ju paranoid.

– Förresten, Thaysland har flytt.

De stirrade på sagesmannen.

– Vad? Och hur?

– Ingen vet hur. Den första utredningen betecknar det hela som ett mysterium, men utpekar lägerkommendanten Wiremark som ledare för en konspiration.

– Men Wiremark är ju en nolla. Han är oförmögen till något sådant. Jag skulle snarare tro att någon valt ut honom till syndabock.

– Och denne andre skulle vara i förbund med Thaysland?

– Varför inte? Vi får beordra en bättre utredning.

Men då pekade en av dem åter i den riktning där Arvtagarens gestalt försvunnit.

– Minns ni på vilken anklagelse vi fick fast Thaysland?

– Givetvis. Jag förstår.

– Vi måste hålla det hela hemligt för honom. Annars råkar han i panik och blir oregerlig.

– Thayslands flykt måste alltså mörkläggas och utredas

under total sekretess. Jag ska bestyra det.

En av dem skrattade till, och sa:

– Det är tur att den anklagelse vi fällde honom på... var falsk.

Evane Feferman hade efter ett halvt år i vad han betraktade som en avancerad form av exil ännu inte vant sig vid att leva som ambassadsekreterare på en värld långt ifrån allfarvägarna och på ett tidigt utvecklingsstadium. Senare skulle han anpassa sig, komma att uppskatta den rena och klara luften och den relativa friden. Just nu fann han situationen egendomlig och chockerande. Vintergatscivilisationens ambassad hade fått hyra in sig i lokaler i utkanterna av Malvallae.

Man hade förväntat sig att bemötas som betydelsefulla och inflytelserika vänner.

I stället tolererades man.

Rent teoretiskt förstod han att en värld som tills för några decennier sedan trott sig vara autonom, och som inte var ekonomiskt beroende av omvärlden, uppfattade sig själv som universums medelpunkt. Likväl “

Varifrån hade de fått ritningar till det säkra och effektiva fusionsverk som försåg dem med energi?

Med sig hade man haft alla gamla arkivuppgifter som kunde vara av intresse, såsom persondata på alla som landsatts på Vilahall – man hade gjort det som en elegant gest. Hade trott att emigranterna skulle vara intresserade

av sina förfäder, att en del släkter rentav kunde ha bevarat vissa traditioner. Och släktnamnen fanns i en del fall kvar, bevarade genom olika språkliga skiften. Däremot hade man helt glömt att man kommit hit utifrån, och när nyheten om det släppts, hade inget särskilt märkbart intresse för anfäderna uppstått.

Därför blev Feferman faktiskt förvånad när en man en dag uppenbarade sig på ambassaden och ville ha upplysningar huruvida en viss Pier Degarde medföljt skeppet hit.

Evane betraktade den inkomne med rynkad pannan. Mannen var brunbränd, senig. Hans blick var fast, samtidigt som den var något outgrundlig. Han var medellång. Håret var blonderat av mycken vistelse i solen.

Jägare?

Bonde?

Sedan insåg Evane att han var på gränsen till att vara extremt ohövlig. Situationen fordrade en artig lögn.

– Förlåt, sa han. Ni förstår, vi har ännu inte riktigt anpassat oss till gravitationsförhållandena här. P-i-e-r D-e-g-a-r-d-e, sa du? En släkting till dig? Kanske din i minnet bevarade anfader?

Då svarade mannen något som Feferman inte förstod till den grad att han föredrog att glömma det efteråt.

– Pier Degarde, sa mannen, det är jag.

– Jaha, svarade Evane tomt och började slå efter en

lämplig kod till databankerna.

– Ja, vi kan få allt utskrivet som vi har lagrat om den person som svarar emot er beskrivning. Det går mycket snabbt. Det är bara att – – –

Och han skrev ut ett kort på vilket det i kodsymboler stod: Piet Degarde, ombord på det skepp som förde kolonisterna till Vilahall.

Kodsymbolerna begärde utskrift av eventuell information om varje individ som motsvarade beskrivningen. Han släppte ner kortet i en springa.

Nästan omedelbart matades en hållremsa ut.

Feferman grep den, log ännu en gång ett tjänstemannaleende mot sin besökare, och matade in remsan i sin skrivmaskin. Denna skrev genast ut följande och Feferman läste:

Degarde, Pier. 76.31.3.6676. Löjtnant.

Medföljde som Underbefäl under kapten Leonardo Davi ombord på UT-5557.

Uppgifter om bakgrund saknas, beroende på att P D inte tillhörde kolonisterna.

Rapporterad förlorad, troligen omkommen är 3998, vid ankomsten till Q3.00001-W 1 W7 (senare döpt Vilahall = den ort där man vilar) under ett spaningsuppdrag till den mindre planeten i dubbelsystemet, som är obeboelig.

Förutom Degarde försvann även Leonardo Davi, vilken

gav sig ut för att söka efter Degarde, samt ett okänt antal besättningsmän. Chefen. Segerberg tog befälet över UT-5557 samt förde henne åter till Diori 57.

Segerberg framförde följande hypotes som förklaring till försvinnandena:

Mänskligheten är inte ensam i universum.

Herregud, tänkte Feferman. Herregud. Varför har ingen tittat i de gamla registren förr?

Innan han hann reagera lutade sig den inkomne fram och tog pappret ifrån honom.

Vad hände med Segerberg? tänkte Feferman.

Varför blev det här inte undersökt?

Främlingen, som visst också hette Degarde, läste igenom utskriften och reagerade märkbart.

Men om Degarde försvann, tänkte Feferman, hur kan han då ha haft efterkommande på Vilahall?

Och han tillhörde ju inte kolonisterna heller?

– Tack så mycket för er hjälp, sa mannen. Han gick mot dörren.

Och han var ute, innan papperet hunnit nå golvet.

Flera dagar senare skickade Feferman utan att ha underrättat ambassadör Wifwel om upptäckten (som han ansåg så viktig att inga läckor fick förekomma) en postkapsel typ Kurir G-556 innehållande fullständigare utdrag kring personerna Degarde, Davi och Segerberg till

Turquoise 5.

Kuriren tog han ur förrådet.

Den lyfte ljudlöst mot skyn och försvann snabbt, eftersom den var knappt en halv meter lång.

Ute ur atmosfären gick den in i stjärndrift och skulle efter ett antal år nå sin destination, där det emellertid dröjde innan materialet blev läst.

Reaktionen kom så småningom.

Den tjänsteman som handhaft ärendet brydde sig inte om att titta efter i sina papper vilka resurser ambassaden på Vilahall förfogade över, utan skickade följande förslag:

Eftersom ni har närmare till OIEO” än vi, kan ni kanske själva utreda saken.

Ingen skulle ha känt igen Circh Thaysland då han lämnade ambassaden, som var inrymd i ett nybyggt affärskvarter i utkanten av Malvallae, för han var sig helt enkelt inte lik. Dels hade han fått hjälp att sminka sig till oigenkännlighet, dels hade upplevelserna under de gångna åren förändrat honom.

Det var eftersommar nu. Månaderna i vildmarken hade återskänt honom hans fysiska hälsa. När den egendomliga mutantcirkusen lämnat honom därute hade den även lämnat kläder och en summa pengar.

Nu var han tillbaka i Malvallae.

Han hade undrat tidigare – kommer jag inte att frestas att

låta bli, att inte genomföra det?

Men när han återsåg staden, som inte förändrats särskilt under den tid som gått, förstod han att inga sådana frestelser skulle infinna sig. Allting var fullkomligt tomt och meningslöst.

Nu visste han dessutom att han inte drömt mardrömmar och fantiserat.

Det var sant. Han var inte galen. Tanken att gå till ambassaden när han hört talas om dess existens hade varit mer eller mindre ett slumpartat infall. Men det hade givit otrolig, ofantlig vinst.

Nu gick han rakt in mot stadens centrum, fylld av känslor som han inte närmare kunde analysera, som en insekt som lockas mot ett ljus, lockas till självförbränning, eftersom allt annat är mörker.

Är allting fullkomligt hopplöst? undrade han och tänkte dels på sitt eget öde, dels på Rosie Dowlands och på de deformerade men likväl mänskliga varelser han levt bland. Finns det över huvud taget en mening?

I centrum tog han in på ett hotell för natten under namnet Alois Paraske, för det var det första bästa han i hastigheten kom att tänka på. Och ingen reagerade heller. Varför skulle de ha gjort det?

Han gick upp på rummet och fann det litet och deprimerande. Han beställde väckning till klockan sex och somnade till sist.

Klockan sex ringde hans telefon. Han grep luren. – Tack, sa han. Jag är vaken.

Egendomligt. Det kändes inte konstigt alls.

Han lämnade hotellet, som var litet och låg undanskymt. Luften ute var ännu kylig, för solen hade inte varit uppe särskilt länge.

Det börjar bli höst, tänkte han. Inga ombyggnader hade ägt rum i den här av staden under hans frånvaro och härifrån kunde han komma till palatset utan att passera några portar där man ställde frågor. I de här gamla kvarteren löpte ännu cementrör under jorden, nedlagda för generationer sedan i ett sinnrikt system för förflyttning av trupper – pojktropper – till palatsets försvar. Som vissa andra geniala strategiska idéer hade den aldrig testats i praktiken, av brist på fiender. Nu var gångarna bortglömda. Det fanns inte ens kartor över dem. Men Degarde visste att en mynnade i palatsets närhet, i dess parkområden.

Han visste det av en tillfällighet. Han hade lagt märke till det en dag, för länge sedan. Den gången hade han blivit indignerad över att öppningen inte hade fyllts igen. Arvtagaren kunde ju hotas, eller vem som helst inom palatsområdet. Men han kunde inte minnas att han anmält det. Ironiskt nog – hade han tur skulle den finnas kvar. Han letade på bakgårdarna i de gamla kvarteren.

Osedd hittade han en lucka som var ospärrad och öppnade den. Ett mörkt hål. Försiktigt sänkte han sig ner i det och

stående på stegpinnarna stängde han luckan över sig. Ödet är ironiskt, tänkte han. Det är det minsta man kan säga. Han nådde botten och kröp ihop. Han var inte grovt byggd, snarare motsatsen, och det han fått utstå hade gjort honom mager och senig. Därför kunde han ta sig fram, även om han alls inte var någon pojke. Han hade två riktningar att välja på, och efter kort tvekan bestämde han sig. Han var inte långt från palatsområdet. Omkring en halvtimme senare såg han en avlägsen skymt av ljus.

Enligt vad han trodde måste det vara öppningen ut i parken, givetvis dold av växtlighet. Om tio minuter borde han vara framme.

Klockan var snart halv åtta. Han kikade ut. Det var mulet nu och världen låg grå. Inget rörde sig, utom några vajande grenar. Var befann han sig exakt? Där var ett torn han kände igen. Bilden i huvudet klarnade.

Han tog snabbt in i ett jättebuskage under några träd. Där demaskerade han sig. Tog bort näspåbyggnaden och strök bort fårör ur pannan med litet saliv på en näsduk.

Det skulle vara *han* som gjorde det.

Solen gick ett ögonblick ur moln och världen blev åter intensiv och levande.

Sedan försvann den igen och färgerna mattades.

Så går det med hela livet, tänkte han. Finns det sammanhang eller är allting slumpmässigt och oordnat?

Marken under honom kändes fuktig. Det hade regnat un-

der natten. Han stod på huk inne bland buskarna och såg Arvtagaren komma på sin vanliga morgonpromenad åtföljd av sina hjortar.

Han stelnade. Djuren var fullvuxna nu.

Och de vädrade redan misstänksamt.

Innan deras oro blev uppenbar för Arvtagaren själv, eller de fick direkt väderkorn på honom, måste han — — — Och så var all väntan över.

Han sköt den vänstra hjorten genom huvudet. Den föll onaturligt långsamt till marken, bitande i luften innan den med ett ryck låg stilla. Skottet ekade som en explosion genom parken. Den andra hjorten gav till ett skri som fick hans ryggrad att kännas alldeles iskall.

Den visste var han fanns nu och kom emot honom.

Han siktade, sköt och missade. Den tog sig fram i långa språng och hans enda möjlighet var att vänta med ett nytt skott tills den var alldeles nära. Det var den inom någon sekund och han sköt den genom strupen och kastade sig åt sidan. Den tog mark där han stått i buskagets utkant. Grenar knäcktes och den begrov käftarna i marken medan den dog. Ekot av skotten rullade tillbaka. Alla inne på palatsområdet måste ha uppfattat dem.

Han reste sig och såg Arvtagaren stå som förstelnad. Denne hade väntat sig melodramatiska attacker med kniv ur bakhåll. Där skulle en eventuell angripare inte haft en chans. Men någon som på avstånd bara kallblodigt sköt

ner djuren och sedan vände sig mot honom, hade han aldrig tänkt sig. Och därmed upphörde hans tankar att fungera. Han stelnade i panik.

Och nu ropade angriparen:

– Känner du igen mig? Det är jag, Thaysland. Du ska veta det. Och du ska veta varför. Ni skulle inte ha rört henne. Jag bar mina egna plågor utan att tänka på hämnd. Men ni skulle ha låtit henne vara! Och eftersom jag bara kan nå dig, går all hämnd också ut över dig.

Arvtagaren hörde skottet, men fattade inte vad som hände. Världen mörknade runt honom.

Den tog definitivt slut.

Kvar fanns Thaysland som nått sitt mål och hämnats. Vad skulle han göra nu?

Vapnet i hans hand kändes varmt av skotten.

På marken låg en död kropp, som kanske aldrig förstått vad som hände den.

Han stirrade på den och plötsligt var det som om han vaknade upp ur en långvarig mardröm och först nu såg klart:

Det borde inte varit så här. Hon borde ha fått leva, vi borde fått leva tillsammans.

Föddes jag på nytt efter tusentals år bara för att få uppleva detta?

Så var han inte längre ensam. Människor i uniform nalkades med dragna vapen.

Redan på avstånd såg de vad som skett.

– Stå stilla och släpp vapnet! ropade en röst till honom.
De är yrkesmässiga, reflekterade han, in i det sista.

Han stod inte stilla. Han släppte det inte. I stället snurrade han runt och höjde det.

Han behövde inte vänta. Hans universum försvann i upprepade krevader. Det löstes upp utan smärta och han sögs in i ett väldigt mörker.

Sa dog Circh Thaysland, utan att ha funnit någon mening med sitt liv, och utan att ha förstått att Alois Paraskes ord varit produkten av en sjuk och omtöcknad fantasi. Det hade varit ett önsketänkande, ett barnsligt försök att genom att avliva henne i tankarna ta hämnd på en människa för att hon varit mer klarsynt än han själv.

Hon levde fortfarande, inte långt härifrån, i sitt Samarkand.

TUR OCH RETUR II

1

En kväll mitt i sommaren samma år ämnade Caye Friesland de hårfagras mutantcirkus för gott med ett knyte kastat över axeln och med en känsla av att han inte kunde vänta längre.

I sitt knyte förvarade han bland annat det bruna paketet med Thayslands manuskript.

Det oroade honom. Det gav honom en anledning att ge sig av.

I det antyddes på flera ställen att något skulle ha hänt Rosie.

Och det fick inte vara sant!

Karavanen hade slagit sig ner för natten och låg alldeles stilla. Mörkret hade tätat ute på den smala landsvägen vid vars sida de ställt upp vagnarna. Sommarluften låg mättad av dofter. Ingenting rörde sig. Man hade samlats för att repetera ett nytt nummer och Caye avsåg att vara försvunnen innan någon tänkte på att han var borta.

En visste han att han inte kunde dölja något för. Om denna ville kunde hon. . .

Men ingenting hände.

Farväl, tänkte Caye. Tack.

Och han försvann runt vägens krök.

Många långa vandringsdagar senare, låt vara att han ofta gått orn nätterna och sovit undan dagshettan, nådde han Theore – en militärbas med kringliggande bebyggelse.

Han kom vandrande förbi själva flygplatsen, ett vidsträckt fält, som låg helt öppet för insyn, samtidigt som en interkontinental raket startade med ett muller som rullade fram och åter. Den vägde mellan lusten att penetrera skyn och tanken att åter falla tillbaka mot marken, lossade sina fjätrar och försvann.

Något av en dröm vaknade hos Caye.

Han tänkte på de tidningar Rosie köpt till honom en gång, när han låg till sängs med omlindad fot. Påkostade tjocka magasin med djuptrycksbilder från rymdstationerna – Vilahall hade just nu två – från rymden, från havsdjupen. Allt detta ville han se.

Mutantcirkusen hade en gång varit äventyret. Sedan hade den, otroligt nog, blivit något av vardag.

En dag, tänkte han, en dag...och följde med blicken skeppet in i skyn.

Caye var nu på väg mot Wiemark. Hur skulle morfar uppfatta hans återkomst?

Han skulle inte kunna stanna särskilt länge, han måste in

till Samarkand och träffa Rosie, om än kort, sedan kunde han kanske komma tillbaka igen, och stanna en tid. Men redan på avstånd märkte han att något var fel. Skogsdungar han lekt i hade jämnats med marken. Och till slut kom han till en stor skylt:

STERIN
INVEST
Förbjudet
område

Av byn Wiemark återstod ingenting.

Fylld av oro och vrede undrade han vad han skulle göra. *Sterin Invest* var det statskorporativa markbolag som redan lagt under sig större delen av Malvallaes kringliggande landsbygd för att bruka den rationellt med jättemaskiner. Men var fanns morfar? Vreden över vad de gjort med landet fick komma i andra hand.

En vagn surrade på vägen bakom honom. Han klev ut och vinkade.

Bromsarna tjöt.

– Vad fan är det fråga om?

– Ursäkta mig, sa Caye. Jag söker en släkting som bodde i Wiemark. Men det hela är förändrat sen sist. Vet ni hänt vad som hänt med den tidigare befolkningen?

Han måste vara lugn för att få veta någonting.

– Ja, sa mannen vid ratten barskt, några flyttade, mest de yngre. De äldre fick bo gratis på ett ålderdomshem som Sterin Invest byggde. Jag är på väg i den riktningen, faktiskt. Du kan ju hoppa in, om du vill.

Caye gjorde det. Efter tio minuters färd stannade mannen sin vagn.

– Det ligger däruppe, sa han och pekade. Själv ska jag ner här.

– Tack för hjälpen, sa Caye.

Bredvid det tio våningar höga huset låg en liten kyrkogård.

En aning fick Caye att gå dit. Plattor täckte marken. Om de i stället låtit avrätta de gamla, tänkte han, hade det varit öppnare och ärligare.

Men mindre smidigt.

Mer uppseendeväckande.

Han hittade bland de första plattorna en på vilken det stod:

THEIR SLAGLAND VILAR HÄR

Han hade väntat sig det. Morfar skulle aldrig frivilligt ha flyttat in i ett hem för gamla, en kasern invid en kyrkogård.

Likväl slog det honom över bröstet som om han sprungit på en träslå i natten. Han tyckte att hans synförmåga

försämrades och gick stumt därifrån med hårt knutna händer. Inte förrän han kommit långt bort, så långt att han inte längre visste var han var eller hur länge han gått, ensam i vad som ännu var vilt och fritt land, insåg han att tårar rann utför hans kinder.

– Morfar, kved han och föll till marken, fylld av besinningslöst ursinne och maktlös sorg.

Den natten regnade det, och han satt ensam i regnet och lät det skölja honom ren. Morfar, tänkte han. Jag svek dig. Varför gjorde jag det?

2

En impuls hade fått honom att bege sig i riktning mot de förbjudna markerna, men halvvägs hade han stannat.

Nu fortsatte han i stället mot staden. Den syntes inte härifrån, eftersom träd skymde sikten. Marken här var stenig och föga lönsam för Sterin Invest. Den var ännu orörd.

Han var hungrig, men det var skönt att ha något konkret som gnagde inombords. Något primitivt som tvingade fram livslusten och skingrade sorgen och hatet. Om några timmar skulle han vara inne i Malvallae.

Här träffade han en flicka. Det vill säga, hon satt vid vägkanten, på en stubbe. och masserade sina fötter. När hon hörde steg ryckte hon till.

Hon var söt. Men hon hade gått långt och dammet hade lagt sig över henne. Det fick henne att se ut som en vildmarksvarelse.

– Hej, sa Caye, och kände plötsligt ingen lust att ensam gå vidare in i det okända. Har du gjort dig illa?

– Nej, jag har bara ont i fötterna, sa hon.

Han tog några steg framåt.

– Jag har också gått ganska långt. Får jag slå mig ner här ett slag?

Åter tvekade hon.

– Jo, svarade hon sen. Det får du väl.

Han satte sig på marken en bit ifrån henne och tittade sig omkring. Här borde man ha kunnat slå läger, tända en eld.

Varför inte, tänkte han. Han hade fått syn på några vilda veteplantor. Om man rostar dem över en eld, försiktigt, går de alldeles utmärkt att äta.

Och eld? Det var torrt. Stenar. Mossa. Allt som behövdes fanns att tillgå.

– Vad gör du? frågade hon och lät en smula vänligare i tonen.

– Jag tänker göra eld. Jag är också ganska trött. Och man kan rosta veteplantornas baljor. De blir faktiskt goda.

– Jag har hört att de ska vara det, svarade hon.

En stund senare hade han lyckats få en gnista att ta eld i den hopsamlade torra mossan och försiktigt lade han i fina stickor.

Här hade levt bland muterade så länge att han själv kommit att känna sig som en av dem. Han väntade sig att hon skulle fly sin väg när som helst.

Hon tycktes tillhöra en annan ras där hon satt och tittade på vad han gjorde.

– Jag tror det tar sig, mumlade han och lade på litet tjockare grenar.

– Det är varmare här vid elden. sa han. Du skulle nog sitta bättre på den här stenen.

Och han kände sig glad när hon satte sig på den, graciöst, rättade till håret som för hans skull, och vemodigt stirrade in i eldens uppflammande lågor. De speglades i hennes ögon. Snart belystes hela hennes gestalt.

Hon var barfota. På kroppen hade hon bara en tunn klänning.

Caye, ryckte upp en vetestjälk med roten, drog av de sträva bladen och började rosta den över elden.

– Vad heter du? frågade hon, mindre på sin vakt.

– Caye, sa han.

Hon nickade.

– Är du också på väg till Malvallae? frågade han sedan.

– Till Samarkand.

Han tittade litet förvånat på henne.

Hur gammal var hon? Säkert yngre än han, ett par år i alla fall. Femton?

– Det är faktiskt jag också, sa han.

– Jag heter Sanja, sa hon plötsligt. Hon drog upp fötterna och satt på stenens topp utan att röra vid marken.

– Jag har rymt hemifrån, tillade hon.

Nu kunde han inte låta bli att le en smula.

– Det gjorde jag också en gång, sa han. Jag tror de är färdigrostade nu.

Han räckte henne stjälken med de svedda baljorna.

– Försiktigt, sa han. Du kan bränna dig.

Hon blåste på det hela, och tittade åter på honom med ett

slags undran i blicken.

Därefter satt de tysta. Hon började knapra på innanmätet i stälken och han rostade en ny. Då och då sneglade han på henne, förundrad över att hennes fötter kunde se så fina ut trots att de var smutsiga och hade gått tills de inte orkade längre.

– Varför rymde *du*? frågade hon plötsligt.

Han tvekade. Han kunde varken ljuga eller säga som det var.

– Jag vet inte, sa han.

Det var i alla fall ett slags neutral lögn.

– Man måste få leva sitt eget liv, fortsatte hon.

Tydligen var det en tankegång hon velat utveckla.

Han nickade.

– Jo för all del, sa han.

Elden brann ut och natten tätnade en smula. Det blev inte riktigt mörkt, men en smula skummare.

– Det var gott, sa hon. Nu borde man egentligen gå vidare.

Hon reste sig, och sa genast:

– Aj!

Caye for upp.

– Vad är det? Gör det ont?

– En sticka, sa hon. Kan du se i det här mörkret?

– Jag kan försöka.

Och då förstod han att han inte var särskilt avskräckande

i hennes ögon. Att han rentav kunde få röra vid henne Han mindes den skrämnda blicken hos den flicka han tillägnat en visa som trubadur med cirkusen. Allt var så annorlunda nu.

– Jag får se, sa han, trots att det var mitt i natten.

Hans händer trevade över foten.

– Aj, sa hon igen.

– Rörde jag vid den?

– Mm – – –

– Då vet vi var den sitter.

Han kände med fingret. Först kittlade han henne, sedan sa hon *aj* igen. Efter en stund lyckades han få tag i den smala stickan med hjälp av naglarna. Han ryckte till.

– Vad ska du göra i Samarkand? frågade han.

– Ja, sa hon, vad gör flickor i Samarkand?

Han tänkte på Rosie och tystnade. Hur gammal hade Rosie varit?

– Gav du dig iväg utan skor? undrade han i stället.

– Nej, men de höll inte så länge.

– Kan du gå så här?

– Jovisst, jag går ofta barfota.

– Det skulle dröja tills gryningen innan vi kom fram, sa Caye. Är du inte trött?

Det var han själv.

– Jo, svarade hon efter en stund. Det är jag nog.

Han sträckte ut sig på mossan under ett träd. Tröttheten

hade lagt sig över honom som en tyngd.

Han märkte hur hon först satte sig vid hans sida, och sedan lade sig ner.

Nära men inte alldeles intill.

När de vaknade hade de krupit samman i sömnen. Det var ljust och varmt. En känsla av köld satt kvar i ryggen. En smula generade satte de sig upp, på litet avstånd från varandra. Hon försökte rätta till sitt hår.

– Jag vet var man kan bada, sa Caye plötsligt. Om man inte går raka vägen in mot centrum utan går runt staden. Det är bara några timmars vandring innan man når floden.

– Jag tror inte jag hittar, sa hon.

Nu i dagsljus verkade hon yngre och litet barnsligare än hon gjort på natten invid elden.

– Men det gör jag, sa Caye. Kom.

Medan hon badade höll han sig på avstånd. Floden var bred här och trädkantad. Stora grenar hängde ut över vattnet. Ingen kunde se dem.

Han hörde hur hon plaskade. Efter en stund dök hon upp igen, våt i håret, men med klänningen på sig.

– Jag torkar snart, sa hon, om vi går i solen.

De följde floden nedåt. Han erinrade sig sin långa färd genom vattnet för att varna Circh Thaysland. Och till ingen nytta. Ändå hade han på något sätt betalat en del av en

skuld genom att göra det.

Malvallae låg redan omkring dem, fast på avstånd. Floden skulle leda dem rakt in i Samarkand.

Jättestora byggnader tornade upp sig. Uppe i skyn syntes en helikopter.

Tänk om vi möter någon med svart mantel, tänkte han. Kommer de att känna igen mig? Men hur skulle de kunna det? Jag är flera år äldre. Jag lämnade Samarkand som pojke och nu är jag snart en man.

Han köpte bröd och stekt fisk i en trästuga de gick förbi. Kvinnan tittade en smula misstänksamt på det unga paret, men gav dem ett paket.

– Det är fel, sa Sanja. Du ska inte betala för mig.

Men hon åt med god aptit.

Ute på floden gled lastpråmar fram fullastade inte bara med mat utan även med malm som brutits långt uppe i bergen. Röster ekade över vattnet. Man hörde inte vad som sades, och förstod inte hur de kunde göra det själva.

Han var på rätt väg, det kände han tydligt.

Det kändes i själva luften.

Han var på väg tillbaka till Samarkand.

Och i sällskap med en flicka med slanka brunbrända ben, utan tvekan mycket söt, leende och med solgnistor i håret.

Fast ibland kan månen synas som ett vitt klot i skyn även mitt på dagen. Han såg det och tänkte:

Vad vill du egentligen mig?

När det började bli eftermiddag och de redan gjort uppehåll och vilat fötterna ett par gånger, nådde de till sist Samarkand. Plötsligt stod han inte långt från den plats han flytt från en händelserik sommarnatt för några år sedan. Det kändes överkligt.

– Är det här Samarkand? sa hon och lät nästan besviken.
Hon såg bara gamla hus.

– Samarkand blir det inte förrän på kvällen, förklarade Caye erfaret. Går man uppåt här, kommer man dit.

Och det gjorde de.

Men även han gjorde en reflexion. Allting verkade mindre än han mindes det.

Annars var gatorna och allting sig likt. Enstaka dagflickor promenerade ensamma eller i par. Kärror körde runt med tidningar och varor. Man putsade dekorationer och reparetrade skyltar. Mosaikerna glänste i solen och tornen blänkte som i guld.

Nu kände Caye en påtaglig oro. Hade något hänt Rosie? I hörnet till Peppargränd antastades de av en berusad man som fick syn på Sanja och omedelbart satte kurs mot henne.

– Vad kostar hon, du? frågade han Caye med ett snett leende. Var hon väldigt dyr? Kan man kanske bjuda över di – – –

Caye knuffade till honom och de gick vidare.

Bakom sig hörde de svordomar och steg.

– Gå åt sidan, sa Caye snabbt till flickan, som genast lydde.

Caye snurrade runt. Mannen hade dragit kniv. Gatan var tom frånsett dem.

Med en svordom i halsen försökte mannen komma Caye inpå livet men denne hoppade åt sidan och riktade en spark mot den ömma punkten mellan mannens ben.

Kniven föll ur hans hand och han vek sig dubbel.

Caye andades ut, tog kniven, kastade den över en låg mur in i ett buskage. Den försvann.

– Man ska vara artig mot kvinnor, särskilt i Samarkand, sa Caye till mannen, som inte kunde svara.

Sanja stirrade skräckslaget på honom, där han låg.

– Nu får vi nog gå, sa Caye. Vi borde kunnat få ett bättre mottagande.

Invärtes kände han sig en smula matt. Detta hade han inte väntat sig.

Snart stannade han och såg sig omkring.

– Har du någonstans att bo? frågade han flickan. Hon skakade på huvudet.

– Nej.

– Häruppe bor en vän till mig. Om du följer med upp kan du kanske få råd av henne.

Hon tvekade.

– Ja tack, sa hon sen.

Och så gick Caye Friesland åter uppför trapporna i huset Peppargränd 6. Fast inte ensam.

Och namnet satt kvar på dörren.

Rosie Dowland.

Hon var hemma.

Dörren öppnades och hon stod där.

Hon *är* vacker, tänkte Caye, och försökte jämföra de två kvinnor han just nu stod emellan. Men det enda som skilde dem åt var ålder, vuxenhet, kanske mognad.

– Caye...! utbrast Rosie, vad menar du med att överraska mig så. Stig in fort, båda två.

Så stod de därinne. Lägenheten hade också krympt.

Han tyckte Rosie Dowland var mindre också.

Det var han som vuxit.

Fast hon såg eljest ut precis som han mindes henne.

– Caye, sa hon, när hon stängt dörren. Vad menar du med att ta henne med dig in hit? Har du mist förståndet?

– Men... sa Caye.

– Var det någon som såg er?

– Han försvarade mig mot en berusad man, sa Sanja.

– Fattas bara, när han nu var så dum så han tog dig hit?

– Men... sa Caye.

– Får jag se på dig, sa Rosie till den yngre flickan. Ja, hon är verkligen söt, sa hon sedan till Caye. Desto större anledning att hålla henne härifrån. Herregud, ni ser förstörda ut båda två.

– Vad heter hon? frågade Rosie vänd till Caye, som var helt bestört.

Flickan log, som om hon uppskattade missförståndet.

– Sanja, sa hon.

– Vad vill du ha först, sa Rosie till henne, ett bad eller någonting att dricka?

Flickan log.

– Ett bad, svarade hon. Floden var inte särskilt ren.

En kort stund senare var Rosie och Caye ensamma.

– Rosie, sa han. Jag träffade henne på vägen. Jag var på väg hit ensam.

Det vill säga, han viskade det.

Rosie log.

– Jag är ledig i kväll, sa hon. Vi har så mycket att tala om. Vad har du gjort och var har du hållit hus alla dessa år? Tack för brevet som du hade stuckit in under min dörr för några år sedan, men det sa ju inte så mycket.

– Nej, svarade Caye. Det gjorde det inte. Ifall någon annan än du skulle hitta det.

– Nå, vad har du gjort?

– Jag har varit mutant, svarade han tveksamt.

Men hon skrattade inte.

– Mutant? Jaså – du rymde verkligen med cirkusen den där natten. Jag nästan anade det. Fast jag trodde aldrig på allvar på det, för det verkade otroligt att de skulle vilja ta dig med. Du var ju ändå inte en av dem.

– De hade väl sina skäl, svarade Caye litet undvikande. En del av dem dör. Och jag kunde ju vara som en av dem,

eftersom de trots allt är människor. Dessutom...

– Ja, sa Rosie, det är förstås sant. Förlåt mig.

– Nej, jag vill bara försöka förklara. De gör mycket skickliga masker. Jag har turnerat med dem under de här åren, först som lutspelare, sedan som vissångare.

– Och nu har du lämnat dem?

– Jag tröttnade. Det kändes som om viktigare saker väntade mig. Och jag ville träffa dig igen.

Han märkte inte hennes reaktion på de orden, eftersom något annat trängde sig på i hans tankar.

– Jag har sett Circh Thaysland, utbrast han. Och – han tvekade – jag var med och hjälpte honom att rymma.

Rosie Dowland bleknade.

– Circh? När?

– Alldeles nyligen. Men han kände inte igen mig. Jag var förklädd. Han lämnade ändå det här åt mig, och bad mig förvara det åt honom. Det är anteckningar till en bok.

– Jag tänkte, tillade han, att det borde vara du som tog hand om det.

– Det ska jag givetvis göra, sa Rosie. Jaså, han har rymt. Då lever han i alla fall.

– Han var medtagen, men repade sig ganska bra, innan han lämnade oss.

– Vet du var han är nu?

– Nej. Men han fick hjälp att ändra utseende.

Hon var tyst en stund.

– Att han inte flydde, sa hon sen, när du trots allt varnade honom. Men det är något man kunnat vänta sig av honom.

– Nu tycks han tro att något hänt dig. Jag läste litet i anteckningarna han gjort.

– Ingenting har hänt mig.

– Nej, jag är glad för det.

– Du sa ingenting till honom?

– Jag fick inte läsa det, förrän han var försvunnen. Så vad skulle jag säga?

Caye nämnde ingenting om att varelsen förbjudit honom att röja sig. Han skämdes. Han borde kanske gjort det ändå. Men hade han levt än, i så fall? Krafter hade varit inblandade som han inte förstod.

Rosie stoppade tillfälligt undan konvolutet.

– Vi får hoppas han kommer hit, sa hon. Berätta nu om Sanja.

– Jag vet så litet, nästan ingenting. Hon har rymt hemifrån för att ta sig till Samarkand. Vad ska du göra i Samarkand? frågade jag. Ja, vad gör flickor i Samarkand? svarade hon.

Rosie tittade allvarligt på honom.

– Du tycker bra om henne, sa hon.

Caye rodnade under solbrännan.

– Rymt hemifrån, sa Rosie. Hon är i den åldern. Hon vill vara fri, och det tror hon att hon kan bli här. Och så har hon hört romantiska rykten. Det hon behöver i stället

är någon att älska. Samarkand är ingenting för henne.

– Du gör inte direkt reklam för det, sa Caye en smula undrande.

– Nej, varför skulle jag det, sa Rosie. Jag rymde själv hemifrån och hit i hennes ålder, men det var för att det givits mig ett löfte. Det löftet är på väg att besannas nu. Och Samarkand är inte längre vad det var. Människorna är annorlunda, mer skrämde. Samhället runt omkring har förändrats. Samarkand kan inte undgå att påverkas. Och varför ska hon kasta hott sitt liv som kurtisan, för att tjäna andra, när hon kan leva ett eget liv?

– Nej... sa Caye, och instämde i princip.

Du far ta henne tillbaka hem, sa Rosie och det var en befallning.

– Jag ska prata med henne, tillade hon.

Sanja kom in, insvept i ett stort badlakan.

– Det var skönt, sa hon.

– Bra, svarade Rosie. Caye får följa ditt exempel, medan du och jag talas vid.

Flickan log, men litet osäkert.

Senare, när det blivit bestämt att Caye skulle följa Sanja tillbaka hem, satt de tre vid en måltid, drack vin och pratade. Sanja var annorlunda nu, tyckte Caye, men kunde inte sätta fingret på vad förändringen bestod i.

– Jag är ofta ledig, numera, sa Rosie. Det är ensamt. Att

ha er här känns skönt.

– Ska du stanna i Samarkand? undrade Caye.

– Nej, sa Rosie. Inte så länge till.

Hon lät förväntansfull.

– Men jag vet inte riktigt vart jag ska bege mig, sa hon. Det beror på så många faktorer. Vad tänker du göra själv, Caye?

Han skakade på huvudet.

– Vet inte så noga, man har ju sitt liv att leva, sitt öde att utröna. Det blir väl det jag får sysselsätta mig med.

Sanja tittade snabbt på bortom, utan att han märkte det.

– Jag vet inte själv vad jag ska göra, sa hon lågt. Rosie sträckte impulsivt ut en hand mot henne.

– Det kommer att gå bra, sa hon. Tro mig.

– Ni får sova här i natt, fortsatte hon. I morgon, när gatorna är tomma och solen nyuppstigen, får ni ge er av.

Lätt berusade av det starka vinet somnade de till sist. Sanja inne i dubbelsängen i Rosies gemak, Caye i samma säng som han upptagit som tolvårig. Han visste inte medan han sov att Rosie en lång stund stod tyst vid hans sida, som försjunken i drömmar.

Sedan var allt det bortblåst och hon väckte dem på morgonen.

–Nu får ni ge er iväg. Efter frukosten.

Caye tittade villrådigt på henne, och hon sa:

– Vi får nog tillfälle att träffas igen; mina planer att lämna Samarkand är inte överhängande.

Han kände en viss lättnad.

En stund senare såg hon från fönstret de två gå nedför Paradisgatan, och vika av ned mot Körsbärsallén. När de försvunnit grep henne en tanke, och hon tog fram konvolu-tet Caye haft med sig. Det var tungt. En bunt numrerade lappar på alla möjliga slags papper. Ju mer hon läste desto tydligare såg hon att det inte bara var en systematisk studie, eller ett försök till en sådan i onskans problema-tik, utan även en kännelleskrift till döden, utifrån tan-ken att hon. Rosie Dowland, skulle ha förts bort i tortyr. Hon läste hela dagen.

Circh, hur kan jag nå dig? Varifrån fick du alla de här falska uppgifterna?

Fram emot eftermiddagen slog hon på radion för att som vanligt höra vad som hänt i världen.

Allt var i tumult. Så småningom kunde hon extrahera att en ännu oidentifierad person via hemliga gåingar tagit sig in på palatsområdet och *mördat Arvtagaren*.

Hon tittade på manuskriptet hon hade i knät.

Utan vidare reflexioner visste hon vem som gjort det. Och varför.

Krypskytten hade själv blivit nedskjuten i kamp mot den tillskyndande vakten. Det hette redan att han skadat tre män svårt, och kastat granater.

– Det är inte sant, tänkte hon. Inte han.

Och hon hade rätt. De försökte göra honom värre än han var – som en ursäkt för att han kunnat slippa igenom.

Natt och en av månens udda faser. De möttes för att diskutera den nya situationen, som klädda till sorg.

– Våra planer måste omarbetas. Vi måste byta strategi.

– Ett otrevligt bakslag. Vad lär vi av det?

– Det inträffade illustrerar bara hur lätt det är att döda en statschef.

– Det överraskande är ju att Thaysland – !

– Inte sant? Vi satte dit honom på en falsk anklagelse, men han hämnades genom att verkligen göra det.

– Vi togs på sängen. Det är inte bra.

– Det ska inte hända igen.

– Vi har bud från Övre Världen. Thaysland kan tänkas ha arbetat för fienden.

– En naturlig misstanke. Vi måste skärpa vår vaksamhet.

– Den politiska situationen blir instabil. Lyckligtvis har vi nu en fastare bas i industrin än inom politiken. Fast Sterin Invest får byta namn, skulle jag tro.

– Ska vi då lämna allt vi byggt upp? Lägren och –

– Glöm inte att lägren från början var en skapelse av Sterin. Vi bara använde oss av dem. Det viktigaste är att vi har makt.

– På tal om Sterin Invest, bara en sak. Man har där stött

på ett fenomen som möjligen angår oss.

– Vad?

– Det finns ett område utanför Malvallae som folk väg-rar gå in på. De säger det är förbjuden mark. Det finns rykten om att de som gått ditin hört röster som varnat dem för att gå vidare, och därför flytt i panik.

– Vidskepelse.

– Det eller något annat. Marken har aldrig varit uppod-lad. Styrelsen hade tänkt ta den i anspråk för odling, givetvis. Men jag har beordrat en genomsökning av områ-det. Av våra män.

– Vi får se vad de hittar.

– Jag har med mig en sändning filmer från lägren. Den troligen sista på en tid, i alla fall.

Och inte utan iver och entusiasm mörklade man helt, tog fram projektionsutrustningen och avslutade kvällen med att njuta av sina motståndares plågor och förnedring.

– Ska vi göra en sak, sa Sanja plötsligt. Vi skiljs här och jag åker ensam hem.

Caye skakade på huvudet. De nalkades utkanterna av Samarkand. Sensommarsolen var het och blossande vit.

– Varför inte, sa hon.

– Jag vill inte. Dessutom lovade jag Rosie att följa dig ända hem.

– Du håller mycket av Rosie, inte sant?

– Ja. svarade Caye dröjande. Hon hjälpte mig en gång.

– Ska vi göra något annat då. I stället för att ta järnvägen till Wielke kan vi gå. Genom skogarna. Som vi gick hit.

Caye funderade. Hon sneglade på honom där de gick. och han märkte det och blev generad. Men han nickade.

Senare följde de en utfartsväg, Solen gassade fortfarande. Framför dem låg mest landsbygd och skog. Men han såg att Sterin Invest varit aktiva överallt. Längre upp låg de förbjudna markerna, men hade maskiner inte börjat bryta sig in även där? Han mindes sina barndomsupplevelser och undrade åter vad de betydde. Tack vare dem hade han träffat två kvinnor och kommit att leva som mutant i några år. Det syntes än så länge vara allt. Det var viktigt, men det var väl inte meningen?

Och den kunskap han präglats med, och vars bärare han skulle vara, det som han som pojke kallat för skenbilder, även det hade bleknat. Just nu kunde allt ha varit en avlägsen dröm.

– Vad tänker du på? undrade en av de två kvinnor som hans öde förenats med.

– På trakten här. Jag växte upp härute. Här låg små gårdar, och mycket var vildmark. Nu håller det på att försvinna,

– Jag växte också upp på landet, sa hon. Men där finns allting kvar. Än så länge i alla fall. Tänk om –

– Är du inte trött? sa han. Ska vi rasta här i skuggan av

trädet? Det vi förlorar tar vi lätt in, för man blir inte så trött när det är svalare i luften.

– Jag har inte bråttom, svarade hon bara.

Caye hade lagt sig ner. Gräset kittlade i ryggen. Hon satt bredvid honom. Det kändes egendomligt att det var så självklart att de skulle vara tillsammans. Han skulle velat röra vid henne, inte som en maskros som man bryter mitt itu, utan som en blomma, något vackert som man bara vill komma nära.

– Vad Rosie var vacker, sa Sanja fundersamt. sedan de båda varit tysta en längre stund.

Men något sa Caye att han inte borde hålla med henne om det, låt vara att det i och för sig var sant.

För första gången prövade han sin intuition.

– Du är mycket vacker själv.

Insekter surrade förbi i lysande färger. Fladdrande med yviga blomlika vingar. En av dem satte sig först på henne och sedan på honom, innan den flög sin väg.

– Tycker du det? frågade hon.

– Ja, det gör jag, sa han, förvånad över sitt mod. Över att han vågat säga något sådant.

Hon svarade inte direkt på det han sagt. De pratade litet då och då, medan solen sjönk, men mest om oväsentligheter.

Sedan fortsatte de vandringen i svalare kvällsluft, och när de gått ett stycke på vägen, sa hon:

– Jag är glad, Caye, att du verkligen ville följa mig.

3

– Följer du med mig in? sa hon tunt.

Caye nickade. Han hade ingen tanke på något annat.

De stod utanför ett ganska stort hus med sluttande tak, omgivet av en stor trädgård.

– Däruppe är mitt rum, sa Sanja och pekade.

Sedan stod hon tyst och det slog honom, att om något skulle hända, så fick han sätta igång det hela.

Han visste ju inte heller varför hon rymt hemifrån. Vad det var han fört henne tillbaka till.

Tänk om dörren öppnades av en man i svarta stövlar och svart mantel.

Caye ringde på.

Det dröjde innan dörren slamrade, reglar drogs ifrån.

Ljus föll ut i kvällen.

– Det är... hon! Sanja! utbrast en kvinnoröst.

– Åh Caye, förklara för dem, stönade flickan. Hon sprang snabbt in i huset och försvann uppför en trappa.

En man kom fram.

– Hon var inte ensam, konstaterade han.

Kvinnan hade brustit ut i gråt.

– Lugn nu, Marghite, sade mannen. Hon är ju tillbaka

nu. Oskadd såvitt jag kunde se dessutom.

– Stig in, sade han till Caye. Denne kom in genom dörren och stod som en främling i en ganska stor hall, från vilken en trappa ledde upp till husets övervåning. Den snyftande moderns närvaro var ytterst pinsam. Mannen, säkert Sanjas far, tycktes förstå det. Han tog henne om livet och ledsagade henne in i ett annat rum, viskande något.

Caye kände sig illa till mods. Fadern kom tillbaka.

– Ja, sade Caye. Här har ni henne åter. Det är väl bäst jag ger mig i väg. Det är sent, och...

– Har du någonstans att ta vägen?

Skulle han ljuga?

– Nja, sade Caye, jag...

– Varför kommer du tillbaka med Sanja? frågade mannen abrupt.

– Åh, sade Caye, det är en lång historia.

Fadern log plötsligt och varmt. Det syntes tydligt att han var trött av all oro som plötsligt släppt.

– Följ med in i biblioteket, sade han, och öppnade en dörr. Berätta alltsammans för mig. Vi kan inte låta den som kommit tillbaka med vår flicka bara försvinna spårlöst i natten.

– Till Samarkand? upprepade mannen, som om han hade svårt att tro vad han hörde.

Caye nickade.

– Men vad skulle hon göra där?

Caye fann det svårt att svara, så han teg.

– Och du träffade henne utanför Malvallae, och övertalade henne att vända hem igen. Och dessutom följde du henne på vägen.

Det fadern fått veta hittills var bara en bråkdel av vad som hänt, och nu drog han en förhastad slutsats. Men Caye rättade honom inte. I så fall skulle han behövt föra in Rosie i bilden, och det slog honom dessutom att det kunde vara bäst för Sanja om man inte fick veta att hon verkligen kommit så långt som till själva Samarkand.

– Hon tror säkert vi är mycket arga på henne nu, sa fadern, vars namn Caye ännu inte kände till. Hon sprang upp på sitt rum. Kan du gå upp till henne och hälsa från mig att vi bara har varit oroliga och att vi är glada att ha henne tillbaka. Jag tror inte jag orkar. Tänk om jag blev arg och glömde mina föresatser.

Han log igen, en smula självironiskt.

Caye nickade, gick ut ur biblioteket och uppför trappan. Däruppe, innanför en dörr, satt Sanja på en säng.

– Jag har burit mig åt som en barnunge, sa hon. Tror du att de någonsin kan förlåta mig?

– Men vad har vi gjort för fel, sa Marghite till sin man, Roar Arwe. Denne skakade på huvudet, och svarade:

“ Vi har inte gjort något fel, annat än att vi inte riktigt

förstått vad som hänt med vår dotter.

“ Vad har då hänt?

“ Hon har blivit vuxen.

– Men Roar...

– Vad hon behöver är inte särskild hänsyn, ingen påkos-tad semester uppe i alperna, och ingen utskällning heller. Hon behöver en man. Varför tror du annars hon begav sig till Samarkand?

Nu började modern snyfta. Roar utbrast:

– Herregud, Marghite. Hon är femton år gammal och ganska brådmogen till köpet.

– En man...ska vi hitta en man till henne? Det gör man inte så där lättvindigt!

– Jag tror hon själv har hittat en redan. Jag har talat med honom. Jag går i god för honom. Han är av god familj.

– Du förstår, sa Roar Arwe till Caye. Jag har aldrig berättat för Marghite om mitt förflutna i upprorsförsöket mot Sterin. Hon är rar, men det hela utspelades i en värld som är okänd för henne. Jag har sagt till henne att du är av god familj. Och det är ju ingen lögn. En äkta Friesland. Och du växte upp hos din morfar, sa du? Jag träffade honom också, på den tiden.

– Kände du mina föräldrar, sa Caye. Det var som om hans komplicerade och försvunna förflutna och ursprung åter vaknat till liv genom att han träffat denne man, som

samtidigt var Sanjas fader. Vilket sammanträffande. Eller var det ett sammanträffande? Är livet kanske rentav fullt av sammanhang?

– Ja, fast tyvärr – vilket ju också var tur för mig – kom jag aldrig att tillhöra den inre kretsen. Därför överlevde jag. Ingen visste något om mitt engagemang. De var utom-ordentliga organisatörer. Sterin lyckades kapa toppen på isberget, men kom aldrig åt de mängder av lojala som hellre skulle gett sina egna liv. Dina föräldrar var mycket modiga, och jag beundrade dem enormt. Kanske jag nu-mera anser att de var litet för modiga, kanske rentav fanatiska, men det är väl jag som börjar bli till åren. Tänk att du är den son Frieslands lämnade efter sig, och att du sitter här. Vet du att det fortfarande finns magi i ditt namn? Nu när Arvtagaren är död, kommer situationen att bli labil.

Men Caye hade kommit att tänka på Thaysland. Det stod nu klart för honom att Thaysland befriats ur Läger i med ett löfte att han skulle bli Arvtagarens baneman. Och det var därför han själv förbjödits att röja sig för Thaysland. För att inte rubba deras plan.

– Ja, svarade han frånvarande.

– Nåja, sa Roar, jag menar ju inte att du ska uppträda som folkledare. Det är väl litet för tidigt än i varje fall. Men vad har du för planer?

– Jag har alltid velat komma ut i rymden, sa Caye. Men jag antar att jag har små möjligheter att någonsin göra det.

Det var vad han var beredd att säga högt om sina planer. Roar Arwe studerade honom eftertänksamt.

– Säg inte det, sa han. Jag har vissa kontakter. Det kan ta lite tid att ordna någonting, men det ska väl inte vara omöjligt. Rymden säger du. Ja, pojkar.

Det brunbrända ansiktet klövs av ett leende och Caye gjorde reflexionen att Sanja nog bråddes ganska mycket på sin far.

– Under tiden... vi har ett hus på landet, långt från städerna. Sanja växte upp där som liten och hon är mycket fäst vid trakten. Jag tror hon skulle bli förtjust om hon fick visa den för dig. Ni kunde flyga dit och vara där ett tag, så får hon tid att ordna upp sig igen efter den här lilla histo-rien. Om du förstår?

Caye dolde med svårighet sin förtjusning. Ändå –

– Jag vet inte om jag kan acceptera all denna vänlighet, sa han. Det kan inte vara rätt.

– Om du inte hade tagit hand om vår flicka, var hade hon varit nu? I vems händer? sa fadern.

Caye slog ut med händerna.

– Jag ger mig. Men, tillade han, det är några saker jag bör ordna upp först. Det tar nog bara några dagar.

– Givetvis. Jag tror nog att Sanja väntar på dig.

Och Roar log.

4

Mötet med rymden var alltid en särskild upplevelse. Han kopplade ur motorerna och det blev alldeles tyst. Rymden mörknade en smula och stjärnorna syntes som bakom en tunn dimslöja som snabbt drog förbi.

Han tog mikrofonen och sa:

– Det här var resans första och mest kritiska moment. vi ligger i fri flykt nu – tyngdlösa – en god stund. Om några timmar kommer vi ut i samma bana som ORIGO och då får vi justera banan så vi kan docka in. Jag påminner om att frifallstabletter finns i armstöden, men tag inte mer än en, om ni vill vara vid medvetande när vi kommer fram.

Hans last idag var tio kadetter, de flesta yngre än han själv. De skulle tillbringa tre dygn på en rymdstation. Kanske skulle ingen av dem någonsin återvända. Men vistelsen ingick i deras utbildning. De skulle alla bli högre befäl en dag, och fick pröva på det mesta. Han kände till programmet för han hade gått igenom det själv – bott på havsbotten, patrullerat i hemliga bergrum, stått vakt utan-för kraftverksanläggningar och till sist släppts ombord på en raket som den här. Men att bli befäl hade inte någonsin lockat honom. Det var pilotutbildningen han eftertraktat, och när han väl fått sitt certifikat efter vad

som kändes som flera år i simulatorer och som andrepilot hade han sökt halvcivil tjänst och sagt farväl till en snabb och lovande karriär, som skulle ha fört honom in i de salar där det fattas beslut, och bort från rymden.

Nu hade han sitt certifikat. Han hade blivit ännu några år äldre. Han hade en hustru som han älskade och som väntade på honom. Och han hade en son.

Och ändå kändes det som om han inte kommit någon-stans alls.

Rymden blev allt mörkare. Snart skulle vintergatans breda och gnistrande bälte bli synligt, när de kommit in på världens nattsida, men än så länge var världen inunder ett skådespel i andlös skönhet som inga stjärnor kunde förta glansen av. Någonstans därnere väntade Sanja, och någonstans fanns Rosie, som han nu inte sett på många år, inte sedan han förde sin blivande hustru bort från Samar-kand. För när han ett halvår senare återkommit hade Rosie varit bortrest. Ingen visste vart. Någonstans vilade morfar Thaysland, hans egna föräldrar, spelmannen Garolf... och när man satt häruppe var det som om världen hade tagit dem in i sin famn, utom synhåll och fara.

Gjorde han någonting?

Deltog han i någon kamp?

Hade de kunskaper han anförtrotts kommit till någon användning?

Hade de inte bara bleknat bort?

Eller hade han feltolkat det som hänt den där natten då han bara var tolv år och stod mitt i det öde landskapet och en röst frågade:

– Caye Friesland, vill du viga ditt liv åt att kämpa mot de onda makterna i tillvaron.

Hade det alls hänt?

Han flydde inte ens längre. Han uppträdde sedan flera år öppet under sitt eget namn. Han hade lärt sig att inte reagera om någon i hans närhet bar ringen på fingret och svarta stövlar, kanske rentav den svarta manteln. Hade han varit alltför påverkad av gamla sagor och myter och legender som liten? Men när han flytt undan dem som pojke i Samarkand, hade åtminstone Rosie Dowland verkat ta hans fruktan på allvar. Hon hade inte skrattat honom när han kom hem och berättade att konungens män förföljde honom.

Fast hon hade kanske bara lekt med i hans fantasier?

Raketskeppet föll in i världens nattskugga och plötsligt stirrade han på vintergatsbandet med dess kompakta cent-rum. Det var alltså därifrån mänskligheten kommit. Där-inne fanns det myriader av världar bebodda av människor som endast obetydligt skilde sig åt, anpassade till olika klimat- och gravitationsförhållanden. Hur många livsöden finns det egentligen? Ett ögonblick försvann han själv, uppslukad som en gnista i ett eldhav. Överallt runt honom i universum fanns det myriader av mänskliga själar

som älskade, hatade och sökte en mening. Varför skulle just hans liv ha en särskild mening? Var det inte förmätet att tänka sig något sådant?

En signal väckte honom. Skeppets auto hade fått kon-takt med ORIGO. Han läste av instrumenten. Han fick kompensera med $0,7\text{ G } 4+2^\circ$. Caye sa i mikrofonen:

– Inta era platser. Spänn fast er. Men var inte oroliga. Vi är snart framme. En extra stöt på $0,7\text{ G}$ räcker. Som varning innan motorerna startar tänds den röda lampan. Jag hoppas resan varit angenäm och att ni fått perspektiv på världen genom att se den så här. Den pilot som kommer för att hämta ner er igen om tre dygn är betydligt mer erfaren än jag, så ni har absolut ingenting att vara oroliga för.

Han beräknade hur länge motorerna skulle behöva vara på, matade in värdet med hjälp av några tangenter, varefter han tryckte in startknappen.

Riktningen bakut blev plötsligt ner och efter timmar av viktlöst svävande kändes $0,7\text{ G}$ som en befriande påfrestning, en påminnelse om att man var dödlig och egentligen hörde hemma någon annanstans.

Det varade några sekunder och sedan flöt man åter fritt. Instrumenten fångade in ORIGO och efter en snabb kalkyl kunde han säga:

– Titta ut åt höger, så ser ni henne snart. Vi kommer att närma oss mycket långsamt.

Medan han sa det, gled en annan himlakropp, månen,

OIEO, in i hans synfält.

Månmystik, trolldom, gamla sagor och legender. Folkstro om kalendariska sammanhang.

Ingenting att tro på i en modern tid?

Vänta bara, mumlade han till den.

Det är egendomligt, fortsatte hans tanke. Vi tror inte längre på de gamla berättelserna, nej, vi har glömt bort dem nästan fullkomligt. Vi har blivit stora och vuxna och sagoböckerna har gulnat på vinden.

Men trots att vi har raketer och flera stora stationer i omlopp, har ingen ännu velat sätta sin fot på den där månen.

Och det är väl egendomligt. Vad är vi rädda för?

Caye Frieslands raket föll i en allt snävrare bana mot sin hemvärld. Som passagerare ner hade han femton personer varav sju skulle på permission, två drabbats av rymd-ångest och resten var volontärer som endast varit uppe på ett kort besök. Han skänkte dem inte en tanke, medan han fällde för de armerade luckor som skyddade hårdglasfön-stren från att smälta vid friktionen mot atmosfären och hängav sig åt instrumenten. Nedslagsplatsen låg sextio mil från Malvallae, en avspärrad del av oceanen. Området var stort, men en obetydlig avvikelse från banan kunde föra dem hundratals mil för långt.

När landningen väl börjat med en väl avvägd bromsstöt

två timmar före beräknat nedslag, var han upptagen av radiokontakter och kontroller. Ett observatorium på mar-ken följde honom och meddelade att han färdades för snabbt. Hans egna instrument hade stor felmarginal nu, så han måste lyda det, och korrigerade enligt de data han fått upp.

En dag, tänkte han, en dag ska jag göra det.

Det blev bara inte i dag.

Skrovet vibrerade runt honom.

– Nedslaget innebär en stöt på sju G under några sekunder. Hydrodämparna tar bort hälften. Se till att ni är korrekt fastspända.

En minut före nedslaget fick han meddelandet:

– Allt klart. Välkommen ner.

Och femtiosju sekunder senare störtade de i havet, burna av fallskärmar, som slets sönder. De försvann under ytan någon halv minut och flöt upp igen. Tjugo minuter senare tog en helikopter upp dem, och om en timme skulle raketskrovet bärgas av en kryssare för översyn och transport in till närmaste raketfält.

Ombord på helikoptern skakade Caye hand med män-nen han transporterat ner, och skickade ett telegram till Sanja:

KÄRA ALLT BRA HEMMA I
MORGON 10 DAGARS LEDIGHET
CAYE

varefter han åter försjunk i grubbel.

Egentligen gör jag dem orätt. Jag borde vara hemma mer. Och likväl –

Han ville ha ett sammanhang. Han ville veta om han drömt det där som pojke, eller upplevt något verkligt.

Han ville få veta vari hans uppgift skulle bestå. För hittills hade han ju inte fått göra någonting.

Därför hade han genomgått den här utbildningen och sökt sig till det här yrket, med tanken att han en dag skulle kunna stjäla ett raketskepp och bege sig till OIEO.

Men det blev bara aldrig av.

Någonting höll honom tillbaka.

Försiktighet? Feghet?

Kanske rädslan att satsa för mycket på fel kort.

Helikoptern släppte av honom och de andra på flygba-sen och han fyllde i en rutinrapport, sökte upp sitt rum och duschade. Han bytte till civila kläder. Det kändes alltid lika befriande.

Med reguljärt flyg (för han ville flyga civilt när han var ledig) skulle han kunna vara hemma hos Sanja och pojken i morgon eftermiddag. Nästa plan skulle avgå i morgon, tidigt, och klockan var nu inte mer än ett. Med tåg skulle han resa de återstående milen till den trakt där de hade sin gård, lantstället Sanja fått som hemgift och där de till-bringat sin första tid som älskande.

Åtta dagar skulle han kunna vara hemma, innan han åter

måste ge sig av till basen för en ny serie turer ut i rymden. Det han borde göra var att övergå till civil flygtrafik. De interkontinentala personraketerna behövde kunniga piloter.

Men de lämnade inte atmosfären.

Med dem kunde han inte bege sig till OIEO.

Och var gång han på nytt skulle ut, tänkte han – den här gången!

Åtta dagar? Skulle hon hinna märka något på honom? Hur mycket hade hon redan märkt?

Var inte han ond – eller åtminstone självupptagen och möjligen förryckt?

Han åt en snabb lunch i matsalen på flygbasen och lämnade den sedan.

Stegen ledde honom ut ur staden.

Han stannade när han förstod vart han var på väg. Hade inte markbolaget nu odlat upp den marken också? Och var det klokt att gå dit igen?

Men han sökte nästan desperat ett svar på sina frågor och då det lovats honom ett svar därinne men han inte fått något, var det kanske meningen att han skulle återvända.

Han trodde inte på allvar han skulle hitta något eller bli kontaktad av någon. Allt skulle vara tomt, gåtfullt och öde och han skulle bara frysa, medan han fåfängt väntade, och, sedan skulle han ta flyget hem i morgon och bestämma sig för att lämna rymden åt sitt öde.

Han kunde alltid börja spela luta igen. I musiken kunde

han ge uttryck för sina drömmar, och på något sätt konkretisera vad han velat göra, fastän han aldrig fått en chans att utföra det i verkligheten.

Det fanns redan en smula vinter i luften. Inte is, men en skarpheit i vinden som förebådade is. Nattens dagg skulle säkert frysa.

Han började känna igen sig. Han passerade det som en gång varit byn Wiemark, där han växt upp, men han kände ingen lust att besöka morfaderns grav. Inte i dag.

Marken var odlad, fast den nu låg bar så långt ögat kunde se. Nej. Han stannade. Skogsdungar fanns kvar, där de förbjudna markerna legat. Hade man trots allt inte rört dem? Hade kraften, eller tabut, segrat?

Med kylan kom kvällen och det blev snabbt skumt.

Caye Friesland såg sig omkring. Långt borta körde en maskin och gödslade, kanske. I övrigt låg världen tom. Ingen observerade honom.

Och så begav han sig åter i riktning mot den plats där hans barndomsupplevelser ägt rum. Gräset var torrt och nästan fruset nu, i den mån det inte gulnat och vissnat. Ingen röst vägledde honom, men hade han inte gått just här? Förbi det här trädet, längs den knappt skönjbara stigen, som några djur måste ha trampat upp? Tydligen var bara människor portförbjudna här, eller hade varit. Fast för första gången undrade han nu – förbjudna av vem? Och varför?

Av vem?

Och så var han tillbaka vid en utgångspunkt och natten hade mörknat fram ur det skumma runt honom; himlen var disig och inte alls stjärnklar. Inga röster hördes, och i sin ensamhet tänkte han:

– Det var inte så här det var!

Men han hann knappt avsluta den tanken. Det var som om ett hårt slag träffade honom, och han förlorade medvetandet.

5

Han vaknade upp i mörker, långsamt, som om han varit sövd av droger och måste skingra resterna av den dimma de alstrat i hans medvetande, innan han ens kunde inse att det verkligen var mörker som omgav honom.

Han satte sig upp på den träbrits där han legat – hur länge? Och var befann han sig? Hade han fallit genom jorden yttre skikt och uppslukats av underjorden? Hade någon överfallit honom, bedövat honom och fört honom till en källarhåla? För han kände en kyla omkring sig. Det senare alternativet föreföll troligast. I vems våld befann han sig nu? Trakten hade verkat övergiven av de makter (vilka de nu var) som uppehållit sig där tidigare om åren. Och skulle den röst som frågat honom om han ville bli ett redskap kampen mot det onda i tillvaron, kunna tänkas representera någon som förvarade sina fångar i mörka källarhålor? Varför skulle de ha tagit honom till fånga, dessutom? För att han inte gjort det han skulle?

Men han hade ju inte vetat vad han skulle göra!

Det slog honom att allting kanske inte var så enkelt som han trott. Att det kanske fanns olika planer och att han bara representerat en länk i en plan. Och kanske hade ju den planen kullkastats. Eller –

Kampen hade kanske avstannat.

Någon hade segrat, och det hade inte varit den sida han anslutit sig till.

Eller också fördes kampen vidare enligt någon annan plan. och han hade omissstänksamt besökt ockuperat territorium och var nu prisgiven åt den fiende som han undflytt hela sitt liv.

Han hade gått i en fälla.

Kunde han påräkna någon hjälp?

Var han övergiven av de sina?

Ett redskap som kastats åt sidan – ?

Caye Friesland, som alltför länge tillbringat ett liv i undran och sökande efter en uppgift, förvandlades i och med detta. Han hade åtminstone två uppgifter nu. Att överlista sina fiender och ta sig fri, samt att ta reda på vad det verkligen var för en strid som fördes och vilken hans roll var i den. Och han tänkte inte längre passivt godta den roll som tilldelats honom, eller som kunde tänkas tilldelas honom.

En människa som befinner sig i en av allt att döma helt hopplös situation, kan ibland gripas av en tilltro till sin förmåga att övervinna den, som är orimligt stark och den människan kan ha fullkomligt rätt i sin tro.

Han undersökte den plats där han befann sig. När han lade huvudet till väggarna och lyssnade hörde han ett dovt muller, som han inte förstod ursprunget till. Det lät som

avlägsna motorer.

Han var inte bunden på något sätt. Skulle han lura bak dörren och försöka övermanna den som till sist skulle komma och öppna? För de hade väl inte gjort sig mödan att släpa dit honom bara för att låta honom ruttna bort? Men han insåg att han måste hitta på något intelligentare. De önskade tydligen hålla honom vid liv. Om han kunde försöka vinna tid...

Men vad ville de ha ut av honom?

Då slog det honom explosivt:

KUNSKAP!

Den mängd av kunskap som präglats in i honom för åtta år sedan.

“... och låt dem aldrig få tag i dig!”

Tänk om hans roll ända inte var utspelad? Då hade de genom att få honom i sitt våld lyckats med att i ett enda avgörande drag kullstörta allt!

Längre upp satt Konungens män, de som hittills kunnat återfödas i en och samma tid.

– Det är ingen tvekan att det är han.

– Jag trodde länge du var förryckt som menade att en barnunge kunde vara värd vårt intresse.

– Fienden använder alla möjliga redskap. Det är en strategisk regel.

– Att han flydde så fort han fick se mig kunde vara ett

tecken på att han läst för mycket gamla sagor. Men även om det var det troligaste, verkade han tillräckligt desperat för att vara värd en utfrågning. Det faktum att vi aldrig fick fatt i honom heller, att han gled ur våra fingrar med ovanlig skicklighet, tyckte jag var anmärkningsvärt.

– När vi hittade den söndersmälta metallklumpen inne i de så kallade förbjudna markerna, senare, beslöt vi efter viss oenighet att genomdriva att marken lämnades obru-kad. En fälla gillrades också. Fast vi visste inte för vem. Inte då.

– Var är han just nu?

– I en av källarhålorna. I uppmjukningssyfte. Drogen vi injicerade bör ha slutat verka för länge sedan.

– Vi måste iaktta en viss försiktighet här. Han kan leda oss till ett spår, som avslöjar om fiendens aktivitet defini-tivt upphört eller om den bara gått under jorden. Situatio-nen är irriterande – så fort något händer som går emot oss och våra planer, undrar vi om det är fiendens hand som är verksam. Men vi vet aldrig. Misslyckandet på åttonde planeten behöver ju inte ha varit slutgiltigt.

– Det här ärendet fordrar att vi rådfrågar Övre Världen

– Det kan vi göra om tre dygn.

I månens frostiga sken upprättades kommunikation med Övre Världen via en riktad ljusstråle som inga mänsklig instrument kunde uppfatta.

– Besked har kommit. Vi kan handla. Men genast. Man vill ha resultat redan i natt...

Tre dagar i mörker hade inte knäckt honom. Ett torrt litet matpaket slängdes ner en gång om dagen genom en lucka i taket och det fanns tydligen inte någon annan väg ut. Men när klippcellen plötsligt fylldes av ljus bländades han och kände sig en stund hjälplös.

– Kom ut, sa en grov röst. Den kom inte uppifrån. Caye reste sig och kisade. Han kände en plötslig lust att ta upp strid, men bet ihop tänderna. Det hade ändå funnits en dörr i golvplanet. Hans händer hade inte kunnat upptäcka den. Den måste ha varit en del av själva klippan.

– Kom ut, fort! upprepade rösten. – Vi har inte tid att vänta hela natten! Konungen väntar på besked.

Nu urskilde han en man i svart mantel. Och bortom honom ännu en. Och ännu en.

– Ni är inte mänskliga, sa Caye, för det var nu hans bestämda övertygelse.

De skrattade åt honom.

– Skulle det vara något så fördelaktigt? Är du förresten mänsklig själv? Vad vet du om det?

– Om du inte följer med frivilligt får vi slå ner dig och bära iväg dig.

– Jo, jag kommer med, svarade Caye. Jag har suttit och väntat på er.

De var inte större än han längre, men de var förstås betydligt äldre. Deras kläder gav dem en viss överlägsen värdighet, och det var väl därför de bar dem.

I övrigt gick det inte att skilja dem från vanliga människor.

Caye kände igen den man som han flytt undan för åtta år sedan.

Det ansiktet kunde man aldrig glömma.

Mannen visade inga tecken på att känna igen Caye utan pekade bara ut den riktning de skulle följa längs en klippkorridor, tydligen en ursprunglig del av ett grottssystem som huggits till nödtorftigt av en maskinell utrustning som tycktes kunna skära genom berg och lämna efter sig helt släta ytor.

Vad väntade honom nu? Tortyrkammaren?

Egendomligt nog hjälpte det honom att han var utmattad av den halvsvält han fått tillbringa de tre dygnen i. Hungern trängde bort all eventuell fruktan ur hans tankar.

Stentrappor var uthuggna och ledde uppåt. Vart hade de fört honom? Tydligen var detta deras hemliga mötesplats och vistelseort. Det slog honom en smula avlägset att de knappast skulle låta en fånge återvända ut i ljuset för att berätta om vad han sett.

Då och då mullrade det till som om de gick ovanför en hall där kraftiga motorer arbetade.

– Stanna, sa den svartklädde. Han lade handflatan mot

en vägg och tryckte till. En del av klippan gled sidan.

– Gå in! sa han, och knuffade till Caye. I klipprummet därinne fanns omfattande och komplicerad elektronisk utrustning.

Dessutom väntade tre andra svartklädda.

– Det var på tiden, sa en av dem och tittade på sin klocka.

– Ska vi förhöra honom först?

– Varför det? Här kan vi göra såväl yt- som djupanalys.

När vi för en gångs skull har användning för vår utrustning kan vi låta den spara tid åt oss. Allt är klart. Sätt honom här!

Händer tvingade ner Caye i en stol. Har jag någon chans alls? tänkte han. Nu kommer de att mjölka mig på allt jag bär på, och sedan kasta mig åt sidan, förbrukad. Borde jag inte hellre begått självmord för att förebygga detta?

Fast han hade inte haft någon möjlighet att begå självmord ens om han tänkt på det.

– Förbannat! utbrast han.

En av männen slog honom över munnen, och han kände blodsmak.

– Tyst, sa mannen oberört.

– Jag ställer in fokus på honom nu, sa en av de andra.

Caye kände ingenting.

Låt skrivaren ta upp allt och relatera huvudpunkterna högt. Vi kan få leta innan vi hittar rätt nivå. Börja från ytan.

Fanns det en skrivare någonstans arbetade den helt tyst. Caye upplevde fortfarande ingen mental påverkan.

– Han tänker på sin egen belägenhet, och på att han är hungrig. Sedan är det något han verkar vara rädd för att vi ska få veta.

Caye försökte nollställa sina tankar, för det var uppenbart dessa de avläste; men det var omöjligt att helt tränga undan tankarna på det han inte fick tänka på – ju mer han bemödade sig att inte tänka på det, desto svårare var det. Han insåg att han borde tänka på något helt annat och började i tankarna gå igenom en variant av Garolfs Samarkandmelodi och lade till orden, medan han försökte fundera ut ett nytt sätt att harmonisera melodin. Svetten bröt fram på hans panna.

– Någon vansinnig visa, sa en röst. Men på en lägre nivå har han ingen medveten möjlighet att fly undan. Jag följer tanken. Det kan ta en stund innan jag hittar rätt, men sedan...

Fortfarande kände Caye ingenting. Det gjorde allt desto värre. Han hade ingenting att kämpa mot.

Han lade ner hela sin själ i Samarkandvisan, gjorde den mentalt flerstämmig, och arbetade som besatt. Men snart sa mannen vid apparaterna:

– Såja. Vi får titta på det här ett slag. Det är ganska mycket. En fördel med den här analysmetoden är att objektet är vid medvetande och förstår vad man letar efter.

Det gör att det samlar ihop det som det vill dölja i ett koherent paket och lagrar någonstans. När man väl hittat det, får man allt väl samlat.

– Vid tolv års ålder, ungefär, besökte han det förbjudna landet, efter att ha hittat ett skriftligt meddelande till sig som uppmanade honom att göra just det. Där hörde han röster och slöt sig till fienden. Enligt hans egna föreställningar utsågs han till bärare av någon hemlig kunskap, som skulle revolutionera världen en gång, och närmare bestämt innebära slutet för oss. I hans medvetande före-kom något slags flimrande tecken, som han antog representera denna kunskap. Såvitt jag kan se representerar de ingenting alls. Efteråt flydde han in till Malvallae, och trodde att vi var på jakt efter honom.

– Eftersom han flydde undan oss, blev vi intresserade av honom. Annars hade vi aldrig brytt oss om honom. Vad mer?

– Inte mycket mer. Han anser fortfarande att han är ett redskap för fienden men att den möjligen har svikit honom.

– Vad skulle det vara för slags kunskaper han bar på?

– Han har en föreställning om en enorm mängd av information i kodform på något språk som skulle vara obe-gripligt för honom själv.

– Ta en titt rakt igenom honom med djupanalys och se om det finns några sådana mönster.

Caye hade gett upp. Nu hittar de det, tänkte han. Jag

kan ingenting göra.

- Det finns ingenting alls. Han är fullkomligt ordinär.

- Hur ska det här förklaras?

- Jag skulle föreslå pubertetsöverspändhet. Han läst för många sagor.

- Det är utan tvekan fienden som åstadkommit att så mycket av verklighet kommit in i de gamla myterna. De har dock inte skadat oss så mycket som de troligen hoppats.

- Ljusflimret då?

- Är inte informationsbärande, utan slumpartat. Kan vara en svag epileptisk störning.

- En möjlighet till finns.

- Vad?

- Genetisk kodning. Han kan ha missuppfattat vad som hände.

- Om det nu hände något alls.

- Kan vi studera det här?

- Ja.

En halvtimme senare förkunnade den man som skötte apparaturen:

- Han är alltigenom normal.

- Ingenting, alltså!

- Nej, ingenting.

- Ska vi svära eller lovprisa?

- Bådadera tror jag. Vårt stora tillfälle att få veta något konkret om fiendens eventuella planer har visat sig vara

en ung man som förläst sig på sagoböcker. Det bevisar antingen att fienden är inaktiv eller att vi är tillbaka där vi startade. Vi kommer att framstå som idioter när vi tar det här till övre Världen.

– Jag föreslår att vi betraktar fienden som inaktiv. Misslyckandet på åttonde planeten bör bedömas som en av-görande motgång.

– Det är en positiv slutsats.

– Vi bifogar den också.

Caye satt stum.

Han hade hört och förstått allt. Han innehöll ingenting hemligt. Han bar inte på någon speciell kunskap. Allting hade varit ett slags hallucination.

Inte ingenting hade någon mening.

Mullret kom allt närmare. Det lät inte längre som motorer. Det var alldeles för oregelbundet.

När de förde honom genom den sista öppningen, var det som att komma in i en jättesal där en enorm orkester arbetade med ett ständigt pulserande och öronbedövande crescendo.

Det var vatten. Forsande, brusande och skummande. Det slungades i katarakter med ett oerhört dån. Skummet yrde.

De drog honom tillbaka in igen och stängde ute ljudet för att kunna säga det de ville:

– Pojke, hade du varit så löftesrik som du verkade, hade

vi belönat dig med en snabb och smärtfri död. Nu var du inte det, och vi har inte tid med dig längre. Du arbetar inte för våra fiender. Du är inte ens någon motståndare att ta på allvar. Härnere tränger vattnet fram från en av de bergssjöar som är källa för flera floder, som du känner till, Orniz, Tagore, och vad de heter. Det lär finnas utgångar ur det grottsystemet, och om du vill får du gärna leta efter dem. Fast du måste ju leva medan du letar, och det finns inte så mycket att livnära sig på. Och vattenståndet förändras av och till. Akta dig så du inte blir dränkt när det plötsligt stiger. Som sagt, hittar du ut, så är du fri. Ingen kommer att förfölja dig mer. Å andra sidan är det högst osannolikt att du någonsin hittar ut.

Nästan ointresserat sa den svartklädde som hållit talet:

– Släpp ni honom!

Klippdörren öppnades och Caye gick självmant genom den. Den stängdes bakom honom, hermetiskt, men ingenting hördes i bruset från vattenmassorna.

Han var åter ensam.

Caye stod stilla ett slag. Sedan tog han en stor sten som låg på klippavsatsen bredvid honom och vräkte den i vattnet.

– Var det detta som var målet. när ni bad mig gå in kampen på er sida, ropade han. Jag tvivlar på er, hör ni det? Jag ifrågasätter er godhet. Jag ifrågasätter er rätt att manipulera människors liv. Jag – – –

Men han hörde inte ens sin egen röst.

6

Blodsmak i munnen och hunger.

Han tänkte på det framstörtande vattnet och på att det måste komma ut någonstans. Men om han lät vattnet ta hand om honom skulle han när han så småningom sköljdes ut, vara dränkt och stympad.

Kraften i strömmarna var våldsam. Slant han till och kom i deras våld, skulle han vara förlorad.

Är det någon mening, undrade han.

Vore det inte lika bra att ge upp med en gång?

Blodsmaken. Nej, det var vad de ville. Och även om hans tillvaro fallit i spillror, var en anledning att försöka överleva just att de dömt honom till döden. De hade verkat mycket säkra på att de gjorde det. Den uppgift som före-stod honom var alltså mycket svår. Kanske omöjlig.

Han lutade sig mot stenväggen och försökte tänka mera sammanhängande, vilket försvårades av det otroliga lar-met från vattenmassorna. Det finns syre härnere, tänkte han, och ett slags skumt ljus.

Finns det någon förbindelse med ljuset som de inte känner till?

Men enligt vad de sagt borde det vara natt ute. Det var

inte reflekterat dagsljus han såg.

Törst och hunger överföll honom i vågor. Han tordes inte böja sig ut över vattnet som forsade fram bredvid honom, men en tanke fick honom att börja leta, och snart hittade han också en liten stillastående vattensamling som bildats av uppkastade och längs klippor nedrunna vattendroppar. Han föll på knä, kupade händerna och drack.

Vattnet tycktes ha grävt sig en djup fåra i klipp-gångens centrum. En avsats hade bildats vid sidan, och det var på den han nu stod. I olika riktningar fortsatte systemet av klippgångar. Vatten strömmade ut, forsade ned och försvann in på till synes helt oregelbundna sätt. Men fanns det en förbindelse till luften här, borde den leda via en klippgång som var så litet belastad av vatten som möjligt. Borde den inte också leda uppåt? Nej, tänkte han. Det är inte säkert.

Det var dessutom möjligt att förbindelsen endast gick över ytan på det inströmmande vattnet.

Rakt fram längs fornriktningen förenades utflödet från flera mynningar till en ännu bredare ström, som efter ett brant stup försvann nedåt in i en ny ännu bredare mynning. Där han stod just nu hade han två huvud-alternativ. Att följa strömriktningen eller gå mot den, och i enlighet med sitt första antagande valde han att gå mot den. Han gick försiktigt, steg för steg, för att inte riskera att halka. Dånet var ännu omtöcknande, men tyck-tes komma och gå som

i vågor. Han förstod inte vad det berodde på, möjligen var det hela systemet av håligheter som råkat i egenresonans. Klippan sluttade svagt uppåt. Han följde den smala kanten, medveten om att den när som helst kunde ta slut. Om den gjorde det eller blev oframkomlig någon meter, skulle det räcka för att hejda honom. Det fanns ingen möjlighet att ta ett aldrig så kort språng här och räkna med att få nytt fotfäste.

En gång stannade han och föll på knä. Han försökte med ena handen fånga upp vatten ur den fors han hade bredvid sig, men första gången stack han ner handen för djupt och vattnet vred nästan handen ur led innan han fick upp den igen. Han svor utan att höra sin egen röst i larmet och återvann balansen. Sedan försökte han i stället med kupad hand fånga upp skum från vattenytan, och lyckades också föra en del till munnen.

Den klippgång han hade följt smalnade och förgrenade sig. Han måste välja.

Han var nu långt ifrån den plats där han blivit utsläppt. Än hade vattnet inte visat någon tendens till att stiga.

Betydde det att en förändring var nära förestående eller att han kunde slappna av? Det slog honom att de troligen underskattat honom och hans förmåga att överleva. De tycktes inte ha brytt sig om att kontrollera hans identitet och övriga bakgrund. Det enda för dem hade varit att avgöra om han arbetade för den de kallade fienden, den

makt som i mytens begreppsvärld symboliserades av ljuset. De hade avfärdat honom som en pojke utan betydelse i sammanhangen, och tydligen aldrig fått ur honom något om hans liv i Samarkand eller efteråt, om Thayslands flykt, om det faktum att han vid mycket unga år lyckats skaffa sig pilotutbildning och certifikat på raketskepp. Trots larmet klarnade hans huvud och han förstod vad det berodde på. De hade koncentrerat sin pejling av honom på det han försökte dölja. och när de inte hittat någonting hade de givit upp.

Vem arbetar jag för just nu? Ljuset?

Nej, han arbetade för sig själv. Bara för sig själv. Med det enda syftet att överleva.

Och han valde att gå neråt.

I den klippgången avdelades endast en del av vattenströmmen, som alltså blev mindre häftig, trots att gången sluttade brantare nedåt i berget. Han gjorde den reflexio-nen att om det blev en ökning i vattenståndet, i trycket uppifrån, kunde han mycket väl dränkas här. Å andra sidan var han längre från det öronbedövande larmet, och fast det ringde i öronen och kändes ovanligt, var det en befrielse som nästan uppvägde den risk han nu tog.

De hade tydligen valt ut en del av grottsystemet åt sig själva, kanske en del som vattnet redan lämnat eller en del som de torrlagt och isolerat.

Han kunde aldrig vara säker på vad som fanns på andra

sidan klippväggen, men han trodde sig vara långt borta från dem nu.

När han i flera timmar följt den nedåtsluttande grottgången, nu med vacklande steg som alltför ofta slant, och han märkte att lutningen bara ökade, kände han sig desperat. Då han fick syn på en klippgång som ledde inåt och bortåt i rät vinkel från den han följde, och dessutom hade en svag, lutning uppåt och föreföll helt torrlagd, bytte han riktning utan att tveka. När han tagit sig upp i den nya mynningen, som delvis var spärrad av klippblock, stod han där ett tag och vilade, medan han försökte känna efter om det fanns något vinddrag som avslöjade en förbindelse med yttervärlden. Men luften här nere kändes snarare unken och stillastående. Hungersmärtorna överföll honom. Och tanken på att detta troligen var en återvändsgränd fick honom att slå knytnäven i väggen. Den sprang i blod och han betraktade häpet. Då fick han syn på något. Det var ett brunt paket som låg intill väggen. Det hörde inte hemma här. Det var som om någon placerat det här alldeles nyss.

Var han inte ensam här?

Han öppnade paketet. Innanför det bruna omslaget i något plastartat material fann han en flaska i metall, samt ett meddelande. På flaskan stod det

Näringslösning

och meddelandet löd kort och gott:

Du är på rätt väg.

Han skruvade av korken från flaskan och satte den till munnen. Han tog en klunk, behöll den i munnen, beredd att spotta ut den, men svalde till sist. Det hade bland annat smak av druvsocker och vitaminer. Han tömde hela flaskan och kastade ut den i vattenströmmen. Men meddelandet behöll han.

Styrkt fortsatte han sin vandring. Han hade märkt att vattenhöjden visat en tendens att öka.

Del skulle kanske bli flod härinne nu.

Att den här sidogången låg torr gav honom åtminstone en möjlighet att undkomma.

Vad som måste vara flera dygn senare, var han på väg nedför en uråldrig trappa uthuggen i en klippgång som lutade brant nedåt. Han hade hittat ytterligare två paket med korta meddelanden och flera flaskor med näringslösning i. Caye fann det egendomligt att de uppmuntrade honom att fortsätta nedåt. Den här vägen kunde knappast leda ut. Luften blev mer och mer unken. Väggarna dröp stundom av fukt.

Men han följde trappan som han hade följt gångarna och nådde till sist en återvändsgränd.

Han var långt nere i berget nu.

Men här hittade han också det sista budskapet:

Sökandet efter sanningen och meningen kan leda en människa in på egendomliga vägar. Du har redan beträtt många sådana vägar. Är du beredd att göra det en sista gång?

I så fall, använd nyckeln som finns medlagd. Ja, det är en nyckel. Använd den till att öppna dörren in till de uråldriga valven. De är mångtusenårigt äldre än mänskligheten på denna värld, och ingen vet nu om deras existens.

Därinne finner du ett rymdskepp. Du kan flyga det med hjälp av de anvisningar som bifogas, trots att du finner reglagen svårbegripliga till utseende och funktion och inte kan läsa de tecken som finns ingraverade i panelerna.

Det finns en särskild spak som öppnar taket i valvet. Det ligger nämligen under en dalsänka inne i bergmassi-ven. Öppna det inte förrän du är klar över de olika regla-gens funktion. Spaken bär följande markering:)—(!

Caye läste lappen om och om igen. Han tittade på den bilagda lappen med anvisningar. Allt var skrivet med en handstil som han tyckte sig känna igen. En rad reglage identifierades till utseende och funktion.

Han tog fram det som skulle vara nyckeln, och såg sig omkring. Det var en klump av sten eller metall som blivit grön av ärg. Det fanns tre utskjutande delar på den och han letade efter en plats där de kunde passa. Runt honom fanns en förvillande mängd håligheter och oregelbundenheter i klippväggarna. Systematiskt gick han igenom dem.

Han tänkte inte. Han tillät sig inte det.

Hade han inte haft nyckeln och meddelandet skulle han aldrig ha förstått att det fanns en dold port här någonstans. Efter flera timmars sökande hittade han tre hål bredvid varandra och försökte passa in nyckeln.

Det gick inte!

En stund stod han tom på tankar och stirrade på väggen.

Sedan slog honom det självklara. Han vred nyckeln i sin hand och plötsligt passade den, och en del av klippväggen svängde inåt som en dörr. Han tog ett steg in och stod i ett jättelikt bergsrum. Skeppet stod där. Det var uråldrigt. Metallen som byggde upp skrovet var missfärgad. Skulle det verkligen kunna flyga?

Fanns det någon anledning för honom att riskera sitt liv i det?

Men hans liv var redan i yttersta fara, det här var kanske hans enda möjlighet att överleva. Dessutom hade en formulering etsat sig fast i hans tankar: Är du beredd att göra det en sista gång? Tänk om det ändå fanns en sanning och

en mening!

Atmosfären härinne tycktes ha stått stilla i tusentals år. Det slog honom plötsligt att detta kanske var bokstavligen sant. Skeppet skulle vara förseglat, men han visste hur han skulle bryta förseglingen.

Nödtorftigt fastspänd i ett pilotsäte som sannolikt aldrig varit avsett för människor, beredde han sig på att möta accelerationschocken. Han manövrerade startreglagen för att få igång motorer vilkas driftprincip han inte kände till. Han måste skynda. Tydligen hade ingen känt till att de här gamla valven fanns inom räckhåll för honom, eller tänkt sig att han skulle kunna hitta dit. Men inget fick hejda honom nu, när han – med ännu oförklarlig hjälp – gjort det. Han tryckte på en knapp för horisontell start, förlora-de snart medvetandet, och när han återfick det var han redan ute i rymden, på väg mot OIEO och en oundviklig katastrof.

OIEO

1

Han drev i intet, åter upplevande bilder och scener ur sitt liv i tron att han var död, att det var detta som var döden, att se allt om och om igen i klara och lysande färger.

Hans subjektiva tidsupplevelse var försatt ur spel. Någon medveten kontakt med omvärlden hade han inte.

Så småningom trängde dunkande smärtkänslor igenom och väckte honom långsamt till medvetande. Något av det första han förstod var att han inte kunde vara död trots allt. Han hade störtat på OIEO, men han hade överlevt.

Han hade besegrat dem.

Först hade de dömt honom till en ömklig död i grottor-na, men han hade tagit sig ur dem och stulit ett uråldrigt rymdskepp. När de upptäckt det, hade de försökt styra honom i riktning mot en oundviklig katastrof.

För sent hade han hittat ett reglage som neutraliserade yttre påverkan och när han återfick kontrollen över rymdskeppet var en störtning oundviklig. Han hade endast kunnat mildra den.

Men han var här. Och han levde. Han var övertygad om att han störtat på rätt sida av månen.

Smärtorna kom och gick i vågor. När de var som skarpast försvann världen runt honom i ett grått töcken.

Sedan kunde de släppa en kort stund och han försökte då vrida huvudet för att se hur pass illa skadad han var. Men när han såg hur mycket som återstod av honom och i vilket skick det var, slöt han ögonen.

Det kunde inte vara långt kvar.

Varför hade han vaknat igen? Det hade varit mycket behagligare att återuppleva scener ur sitt liv, medan han svävat i en fullkomlig tomhet.

Han öppnade ögonen och framför honom lyste ännu de röda och gröna markeringarna på den skärm som automaten tänt strax före nedslaget. De angav positioner och vektorer, såväl de faktiska som de ideala. Diskrepansen fanns kvar, den brist på överensstämmelse som fått honom att störta. Han försökte fokusera blicken på dem, för de erinrade honom om något. Han kunde bara inte komma på vad.

Smärtorna anföll honom på nytt. Han var förlamad där han satt. Helt i deras våld.

Sökandet efter sanningen och meningen kan leda en människa in på egendomliga vägar.

Orden fanns etsade i honom.

Är du beredd att göra det en sista gång?

Ja. han hade satsat allt på ett kort och han hade förlorat. Han skulle möta sitt slut här, utan att ha fått klarhet i någonting. Äter betraktade han symbolerna på skärmen. De hade bränts in i hans medvetande strax före nedslaget. Först nu förstod han att han sett dem förr. Men var?

Där han satt hörde han avlögset ett skrapande ljud mot skeppets ytterskrov. Ett vinande fortplantade sig genom metallen. Skärande, vibrerande. Någon hade kommit för att hälsa honom välkommen. Och man knackade inte på. Man tog sig själva in.

När han hörde maskinerna komma emot sig, började han åter förlora medvetandet; men just då allt tycktes blekna bort, såg han tydligt att det som symbolerna på skärmen erinrade om, var hans barndoms kunskapstecken, de påträngande men evigt gäckande skenbilderna.

Maskinerna fullgjorde omsorgsfullt sitt arbete. Den illa skadade kroppen måste behandlas med stor varsamhet. Utan att någonsin tveka eller göra uppehåll överförde de den till ett kärl fyllt av en tjock vätska. Snabbt anslöts ledningar för syre- och näringstillförsel. Det fanns en atmosfär utanför skeppet, men den var tunn, så de hade varit tvungna att hålla skeppet intakt och försegla den öppning de tagit sig in genom. Nu behövdes sådana hän-syn inte längre. Maskinerna brände upp ett stort hål i skeppets vägg och lämnade det med sin börda, på väg mot

ett närbeläget bergmassiv.

Plötsligt överfölls de.

Men den bomb, som riktades mot dem från den andra sidan, stöttes bort av en repellerande kraft och exploderade flera mil längre bort, långt uppe i skyn. Maskinerna lämnade ytan, grävde ner sig till en tunnel under jord och när de förseglat öppningen uppåt fortsatte de snabbt sin färd.

Caye Frieslands medvetande, eller om man så vill själ, var då redan överförd från den sargade kroppen till en ort, där det inte fanns någon smärta och där han välkomnades av andra röster.

Men alltför chockad för att kunna uppfatta vad som verkligen hände med honom, slöt han sig inne i ett skal och flydde tillbaka till det förflutna, till sin barndom och dess trolska Samarkand.

2

– De vet att jag är här nu, flämtade han.

Rosie Dowland gick bakom honom och stängde dörren. Sedan tog hon fatt i honom.

– Vilka? sa hon allvarligt.

– Den Svarte konungens män! utbrast Caye.

Sedan blev han rädd att hon skulle skratta åt honom.

Men jag vet att det inte är sagor, tänkte han. Är det bara *jag* som vet det?

Hon skrattade inte. I stället fick hon honom att berätta vad som hänt.

– De kan ändå inte hitta dig härinne, bara du håller dig undan om dagen, sa hon.

Men någonstans i närheten, fast inte alls i närheten av Peppargränd 6, sa en röst utan vidhängande gestalt: – Caye Friesland!

Han ville inte lyssna på den. Hans huvudproblem gällde hur han skulle kunna undfly de svarta demonerna. Rösten bröt sig in och störde. Utan substans, men ändå här. Precis som han själv.

– Caye, hör på!

Varför skulle han det?

– Dröm du om det som varit, men just nu är det någon

som behöver dig. Du får återgå till dina minnen senare.
Följ mig.

Och till sist gjorde han det, undrande. Bakom honom krympte bilden av Rosie Dowland och honom själv sam-man och försvann, medan han följde den osynlige.

De färdades genom mörka korridorer mot en ljusglimt.

Vägvisaren sa till sist:

– Nu får du fortsätta själv. Jag kan inte göra dig sällskap längre.

När han tvekade, sa den:

– Det är nödvändigt, om än bara för en kort stund. Då lydde han den och fortsatte.

För sent insåg han vad det var fråga om, kände smärtan och stiftade på nytt bekantskap med sina skador; fast han bet samman tänderna kunde han omöjligen behärska sig.

Kroppen, som vilat orörlig, flytande i ett större kar med tjock genomskinlig vätska, genomfors av ryckningar.

– Det räcker, sa en avlägsen röst. Den här vägen. Kom!

Och strax därefter var han, åter immateriell, tillbaka det förflutna.

Han var inte ensam. Runt honom fanns andra. Han var vagt medveten därom. En röst var särskilt påträngande. Den talade hans eget språk, till skillnad från de andra.

– Får jag vara en stund hos dig? Får jag se det du ser, drömma det du drömmer? Vad minns du?

Till sist gav han efter för den enträgna rösten, för det var lättare än att ständigt sätta upp barriärer. Längre fick den andre dock bara vara en passiv iakttagare. Först senare började de samtala. De talade nästan uteslutande om vad de såg i Cayes minnesbilder. Dessa hämtades mest ur Samarkand, och den andre verkade ha en ingående känne-dom om livet där.

Ibland kom rösten och hämtade honom och då måste han följa den mot ljuset och det som fanns därute. Men hans fruktan för de ögonblicken minskade, när han efter hand märkte att smärtorna fått en ny och lugnare karaktär. Och han fick stanna därute längre och längre perioder. I det han så småningom mindes och er-kände som sin verkliga kropp.

– Dina minnesbilder blir allt blekare, har du märkt det? sa den andre. Och det är nog bäst för oss båda. Har du märkt det? Det betyder att chocken som fått dig att fly till det förflutna har börjat släppa. Du börjar mer och mer rikta din uppmärksamhet mot nuet.

Orden gjorde egendomligt nog ett förnuftigt intryck. Caye tänkte mycket på dem. Men var är jag då nu?

– Du är snart frisk, såväl till kropp som själ. Snart ska du åter ut i livet. Men innan dess måste du göra de andras bekantskap.

Mindre sluten, mindre skrämdd och mer mottaglig lärde

nu Caye känna de andra. Det visade sig att somliga myc-ke-
t väl behärskade hans eget språk, fast inte alla. Men där
språket saknades som bro, kunde andra broar byggas. Han
lärde sig att utbyta erfarenheter, bilder, känslor och ordlösa
tankar med dem. Genom deras förmedling fick han se
världar han aldrig skulle kunnat drömma om. Han för-
stod att de visade honom det bästa de hade att visa, och så gott
han kunde försökte han återgälda.

Tiden är kort, sa de. Men vi kanske träffas igen.

När hans minnen återvände och han förstod var han var –
någonstans på OIEO – skedde det som i ett slag.

– Det är sant, sa den som länge varit hans intime vän.

– Men vem är du? Ibland tycker jag att jag känner igen
dig. Du har inte sagt något om dig själv. Har vi träffats
förut?

– Inte så här.

– Nej, men på något annat sätt. Du vet att jag heter Caye.
Vad heter du?

Den andre tvekade innan han svarade: – Pier Degarde.

– Jag kände ingen med det namnet.

– Nej.

– Vet du något om vad som kommer att hända nu?

– Du ska åter in i livet. Snart.

– Och du själv?

– Jag väntar.

– Jag förstår inte.

– Du kommer snart att få mycket förklarat.

Degarde? tänkte Caye.

– Lova mig en sak. sa denne nu. Om du skulle träffa Rosie, när du kommit tillbaka dit ner, hälsa henne! Det var inte meningen att hon skulle bli min den här gången heller. Men nästa gång hon lever, nästa gång hon finns i världen, då ska även jag vara där. Då ska hon kunna bli min. Det löftet har givits mig. Hälsa henne det. Lova!

– Jag lovar, sa Caye, undrande.

– Men hälsa inte från Pier Degarde. Hon kände mig under ett annat namn.

Och redan innan den andre uttalat namnet, anade Caye vad han skulle säga:

– Hälsa henne från Circh Thaysland!

3

Men Circh Thaysland är ju död, tänkte Caye Friesland, och vaknade upp.

Han satte sig upp i den bädd han vilat i och undrade över den egendomliga dröm han haft.

Först efter en lång stund insåg han att det kanske inte varit en dröm. Han kände inga smärtor. Han hade inga skador. Men han mindes att han vaknat till medvetande i rymdskeppet och funnit sig lemlästad efter kraschen. Dö-ende. Någonting hade tagit sig in i skeppet – han mindes inte vad – och han hade förlorat medvetandet. Maskiner?

Något hade hänt, för han satt nu helt återställd i ett litet rum utan fönster men med en bildskärm infattad i väggen tillsammans med ett antal indikatorer och instrument. Nå-gon hade räddat hans liv. Det kunde inte förnekas. Men i vilket syfte?

Varför hade han kommit hit? Han hade lockats hit av löftet att han skulle få veta sanningen om sitt liv och dess mening.

Var han redo? Och i så fall för vad?

Bredvid honom fanns kläder utlagda. De var praktiska

och såg ut att passa honom. Han undersökte noga sin kropp. Det fanns inte ens några ärr på den.

Han drog på sig kläderna, för han kände sig olustigt naken och utlämnad framför den stora bildskärmen. Det gick långsamt. Han var frisk, men matt som efter en långvarig febersjukdom.

– Försiktigt, sa en röst. Tänk på att vävnaderna är till mer än fyrtio procent regenererade, och att musklerna är otränade.

Caye ryckte till. Han såg sig omkring. Ingen där. Skärmen var fortfarande tom och grå.

– Ett träningsprogram finns utarbetat, som snart kom-mer att avhjälpa bristen på motion och rörelse.

Han provade med att ställa en fråga rakt ut:

– Hur länge?

Rösten, som han nu lokaliserade till en öppning invid skärmen, svarade bara: – Inte så länge. Några veckor, enligt ditt sätt att räkna. Vi lyckades påskynda läkningen med hjälp av nya teoretiskt utarbetade metoder. Det var första gången de prövades på ett konkret fall.

– Jag är glad att ni lyckades.

– I ditt fall var riskerna mycket små. Tillåt oss att lyckönska dig till att du lyckades landa på rätt sida. Du är säkert full av frågor, men först av allt måste du återfå din kondition. Följ de instruktioner som du får via skärmen. Dessutom måste du börja vänja dig vid att äta igen. Din

kropp är van att få all föda intravenöst sedan en tid.

– Vilka är ni?

– Ordet “vi” saknar egentligen denotation. Rösten du hör alstras av en styrsignal som emanerar från ett system av strategiskt arbetande datamaskiner.

– Är inte Circh Thaysland död?

Rösten svarade omedelbart:

– Jo, det är han.

– Ännu förstår jag ingenting.

– Begär inte det av dig själv. Vänta och se.

Caye tänkte:

Jag har trott, jag har hoppats, jag har förtvivlat. Vad väntar mig nu? Om det över huvud taget finns en sanning, hur kommer den att se ut? Och hur kommer jag att reagera på den?

Vad kommer den att göra med mig?

Kommer den att smälta isen som lagt sig runt mitt hjär-ta, och läka sprickorna i min själ?

Kan jag någonsin bli hel igen?

Han tänkte på Sanja. Vad gjorde hon nu? Sörjde hon honom?

Det var smärtsamt att tänka sig att hon kanske gjorde det, men minst lika smärtsam var tanken att hon kanske inte gjorde det.

Han sköt undan tankarna, lät isen hårdna på nytt och studerade de enkla instruktionerna på skärmen.

— — —

“Någon gång under tjugonionde dynastin började de ledande strategerna förutse möjligheten av en katastrof. De hemlighöll sin upptäckt, eftersom katastrofen till en början inte föreföll särskilt sannolik. Senare hemlighöll de den, därför att den föreföll dem oundviklig. Genom sina kontakter i tidens korridorer fick de den slutliga bekräftelsen.

Det som redan tidigt stod klart för Thai-dynastins strateger var att ingenting skulle överleva.

De tvingades uppge tanken på överlevnad för den egna sidan.

Men de var inte beredda att uppge sin sak.

Kampen måste föras vidare.

Då konstruerades som alternativ ett spel mellan strategiska maskiner.

När allt till sist låg öde, skulle det väsentliga finnas lagrat i maskinerna.

Dessutom började man planera för en icke biologisk form av överlevnad.

Målet skulle vara att man en dag åter skulle kunna ta fysisk gestalt.”

“Kampen är uråldrig. Den går tillbaka i tiden till långt före dynastierna.

Genom kontakter i tidens korridorer är det bekant att kampen inte började här.

Den har alltid förts och är till sitt väsen uråldrig.

Den är äldre än universum.

Hit kom den när den Svarte konungen för första gången föddes.

Hans anspråk på absolut makt födde motstånd.

En polarisering i två läger blev oundviklig. Och fastän han besegrades en gång, kom han åter.

Han kommer alltid åter.”

“Återfödelse? Hur är det möjligt?

Det är redan en realitet.

Du är ensam och unik i världen. Det du känner och lider, upplever och erfar, har ingen känt, lidit, upplevt och erfarit före dig.

Något unikt kommer att försvinna ur världen med dig.

Och likväl har du kanske redan passerat dig själv i folkvimlet på en gata, eller suttit mitt emot dig själv och fört ett samtal.

Men det fanns inget tecken på igenkännande.

Hur skulle det kunna finnas det? Du är ensam och unik i världen. Det du känner och erfar har ingen erfarit före dig. Det känner och erfar ingen utom du. Men ändå känner du dig själv så dåligt att du inte ser

det uppenbara, inte ser att främlingen mitt emot dig kanske är du själv, låt vara att han är äldre eller yngre än du. De ytliga olikheterna ser du däremot.

Men de betyder ingenting.

Har du aldrig känt en egendomlig sympati för en totalt obekant person?

Kanske det fanns en djupare orsak.

Och kanske har du en gång känt stark aversion mot en annan, just därför att du i den människan utan att erkänna det igenkände dig själv.

Återfödelsen finns redan. Du har levt förut.

Du kommer att leva igen.

För det är inte sant att du är ensam och unik i världen.”

“Det finns ett ändligt antal individer.

Det kan härledas ur de genetiska koderna som enligt statistiska lagar föredrar vissa kombinationer. Det följer som en självklarhet att individer med mycket vanliga egenskaper återkommer ofta, och att individer med mera speciella och sällsynta egenskaper kan låta vänta på sig mycket länge.”

“Katastrofen infann sig.

Då hade redan minnes- och integritetsmönster från strategiskt viktiga personligheter överförts till

maskinernas minnesbankar, långt under markytan och i yttersta hemlighet.

Så upptäckte maskinerna att de inte var ensamma. Den andra sidan hade formulerat en nästan identisk strategi. Det som följde var en kamp mellan maskinerna som sluta-de i att världen delades mellan dem. Strategiska maskiner har en större förmåga att nå fram till uppgörelser än biologiska individer.

Eftersom det låg i båda sidornas intresse att komma på lämpligt avstånd från ett värld där liv kunde förväntas finnas, uppstå eller tillkomma, samarbetade man med att lägga sin döda värld i bana runt den andra fruktbara och mycket större planeten i solsystemet. Därefter upphörde samarbetet och maskinerna ingick i viloläge.

Mer än femtiotusen solrotationer senare registrerade våra sensorer närvaron av liv. Intelligent liv.

När systemet som helhet var i operativt skick igen, började vi diskutera frågan om en lämplig strategi.”

“Senare upptäckte vi ett störtat rymdskepp inom vårt om-råde. En undersökning visade att varelserna ombord tillhört samma släkte som det som nu koloniserat den större världen. Sannolikt hade motståndarens defensiva maskiner tvingat ner det, men det hade störtat på vår sida.

För första gången utprovades nu en av de sista upptäckter som gjorts före Katastrofen.

Vi skickade tillbaka apparatur till tiden för kraschen. Den avläste de ombordvarandes minnes- och personlighetsmönster och lagrade dem, omedelbart före dödsögonblicket. Tyvärr arbetar apparaturen bara i en riktning, så den måste gräva ner sig på lämpligt djup och vänta. I vår tid kunde vi genast gräva fram den, endast obetydligt åldrad och med alla funktioner i behåll. De nya personligheterna studerades och införlivades med våra minnesbankar.

Du har vistats där själv, medan din kropp läkte. Vi lärde mycket om er kultur genom dem.

Som tack kunde vi återföra dem i mänsklig gestalt, när vi fann lämpliga mottagare.

Vi upptäckte snart att sannolikheterna var låga för att vi skulle kunna finna lämpliga mottagare för de personlighetsmönster som finns lagrade i våra banker. Statistiskt sett borde detsamma gälla för motståndaren. En segsliten kamp om era själar kunde förutses. Svårigheterna beror naturligtvis på att vi har att göra med olika släkten med skilda normalfördelningar, trots en odiskutabel andlig släktskap. Dessutom är de intressanta personligheterna mestadels sällsynta.

För vår motståndare var målet att överföra är vana

konungens män och till sist konungen själv i mänsklig gestalt. Vi bjöd till en början starkt motstånd. När de gjorde ett första försök med Wirce Slagland, ingrep vi och lyckades återföda en av de våra i hans första barn. Han dräpte det, men vi spred berättelsen om honom. Den blev en legend och en myt, men vi ansåg det viktigt att ni hade en uppfattning om vad som hände med er.

Men i öppen strid är vi svaga. Vi satte igång ett stort projekt på den åttonde planeten. Avsikten bakom det hela var att åstadkomma ett fiasko så stort att motståndaren skulle komma att förakta oss och se oss som redan halvt besegrade. På er värld gav vi honom ett stort övertag. Vi är starkast när vi är i underläge.

Vår egen aktivitet, den öppna och mätbara, minskade vi successivt genom århundradena. Fast om motståndaren brytt sig om att strategiskt analysera de myter vi spritt, kunde han ha genomskådat oss. Han gjorde det inte. För nu fördes hans kamp genom återfödda personer på er värld, och de hyste förakt för gamla berättelser. Deras verksamhet dirigeras från denna värld av konungen själv, som väntar otåligt.

Sannolikheten att han ska kunna återfödas har ökat.

Nu är Sterin borta, och hans son, Arvtagaren, som mest var en förlängning av sin fars arm, är det likaså. I det

politiska livet finns ett slags tomhet. Många människor som är vana att styras, vana att se upp till en högre makt, väntar, kanske omedvetet, på en ersättare.

Det vore mycket gynnsamt för honom att födas nu.

Vi har förutsett och indirekt även bidragit till den här utvecklingen. Ytligt sett har de andra övertaget, men vi arbetar i det tysta.

Vår plans första fas har varit att bereda mark för följande enkla händelse:

Ett barns födelse.”

— — —

Caye satt försänkt i en stol i ett rum, som var nästan fullkomligt tyst. Bakom väggarna lyste maskinerna i dämpat ljus. Röster talade till honom.

Han var inte säker på att det var maskiner som talade hela tiden.

Ibland tyckte han sig förnimma mer personliga tonfall.

– Jag trodde länge på er, sa han till sist. Han visste inte om han avbröt. Det spelade ingen roll.

Efter en stund tillade han:”

– Sedan började jag tvivla.

– Men du kom hit.

– Jag sökte sanningen.

– Du har fått veta sanningen. Tvivlar du ännu?

– Uppriktigt sagt är jag tveksam.

– Man måste välja sida. Antingen är man med konungen eller mot honom. Det måste du förstå.

– Måste jag det?

Framför honom lyste en vägg upp. Han såg den tre-dimensionella bilden av ett landskap med en säreget trolsk skönhet. Långt borta skimrade torn och tinnar i en avlägsen stad. Han såg människor på fälten. Men landskapet förändrades. Maskiner mejade ner träden, och stålstrukturer uppfördes av människor som hämtades som slavar från den avlägsna staden. De drevs på av piskor. Och Caye såg mycket väl vilka det var som höll i dessa piskor.

En man slutade arbeta. Han riktade en protest mot en av de svartklädda. Pisksnärtar fällde honom, men han reste sig igen, okuvad. Med ett roat leende drog mannen med piskan ett vapen, och sköt honom utan vidare kommentar i huvudet.

Med skallen söndersprängd föll kroppen till marken. Caye blundade.

När han öppnade ögonen igen, var bilden borta. Han sa:

– Det här kan vara tillrättalagt bara för att övertyga mig.

Han trodde egentligen inte på det själv, men han var tvungen att säga det.

– Äktheten i följande scener kan du rimligen inte tvivla på.

Väggen lyste upp igen. Med en plötslig chock kände Caye igen Circh Thayslands hus. Det var en sommardag, och en smutsig pojke kom springande längs gångarna. Det var han själv.

Han ringde på dörren och Thaysland blev synlig. Han försvann in och dörren stängdes. Strax efteråt öppnades dörren och han kom utspringande och begav sig iväg i riktning mot floden.

Bilden skiftade. I den skarpa eftermiddagssolens sken kom tre män gående, civilt klädda, frånsett att en bar svarta stövlar. På hans finger glänste en ring.

En ringde på medan en annan skruvade av namnskylden. Thaysland kom ut.

Ett kort samtal. Han arresterades och fördes bort.

Plötsligt stod Thaysland, nästan till oigenkännlighet misshandlad framför Caye och tittade på honom:

– Det här är vad de gjorde av mig. Jag borde tagit din varning på allvar.

Caye kände tårar i sina ögon.

– Ni vinner, sa han. Ni vinner. Man måste välja sida. Jag vet. Jag har vetat det hela tiden.

“Ondskan är en aktiv kraft i världen. Man vet vad ondska är.

Godheten är något mycket svårgripbarare, något mind-re absolut, svårare att uppnå.

Det är lätt att vara ond. Därför firar ondskan ofta stora segrar.

Därför måste den också ständigt bekämpas.”

Caye sov. I drömmen sa en röst till honom:

– I morgon ska du få veta mer om din egentliga uppgift.

4

– Jag har väntat på det här ögonblicket länge nu, sa Caye. När jag var bara en pojke gick jag in i kampen på er sida, och fick veta att jag skulle vara bärare av en kunskap som de andra på intet sätt fick komma över.

Han gjorde en kort paus.

– I mitt inre flimrade egendomliga tecken. Jag tog dem för kunskap. Jag var tolv år. Oskuldsfull. Så var det för mig. Många år senare fångades jag i en fälla och svartklädda män utforskade mitt psyke med en maskin som kunde dra fram allting hur jag än försökte dölja det. Jag sökte då fortfarande en uppgift för min dolda kunskap. Ni förstår kanske hur det kändes när de konstaterade att jag inte bar på någonting alls, utom överspända idéer!

– Studerade de även din genetiska struktur?

– Ja, jag tror det.

– Det var intelligent av dem. Vi får inte underskatta deras intelligens.

– Senare igen störtar jag på månen och igenkänner på en skärm i rymdskeppet de tecken som flimrade i mitt tolvåriga medvetande.

– Besvikelse?

– Ja!

– Obesvarade frågor. Vilka är de egentliga samman-hangen? Och ändå var det sant. På sätt och vis anförtröd-des du en kunskap.

– Varför var de förbjudna markerna förbjudna?

– För många århundraden sedan då det här ännu var nybyggarland, sände vi ut en speciell liten maskin som grävde ner sig där. Därefter ingick den i vila till det ögonblick då vi skulle aktivera den. Det skulle ha varit olämpligt om någon började odla upp marken eller bygga en stad just där. Telepatiska varningssignaler avstyrde det.

– Men tänk om motståndaren börjat fundera över det egendomliga i att här fanns ett område som ingen vågade beträda?

– Det kunde ha hänt, men det hände inte. Vi hade alternativa planer i så fall. Faktum är ju att de började forska i saken till sist.

– Jag vet. Det var så de fick tag i mig.

– Maskinen var självförstörande. De hittade en formlös metallklump. De kunde inte ens vara säkra på att den någonsin varit något annat. Att de gillrade en fälla där bevisar att de är på sin vakt mot oss. Men den gav dem ingenting.

– De fick mig!

– Ja, men din uppgift var redan utförd. Och i och med

det blev du åter fullkomligt normal.

– Redan utförd? ropade Caye.

– Ja.

– Vad hände egentligen den där natten?

– En röst frågade dig om du ville gå in på vår sida. Du svarade ja. Därvid förändrades genom subtil påverkan vissa genstrukturer i din kropp. Du kom till medvetande, och flydde, medan maskinen förbrände sig till oigenkännlighet.

– Jag förstår ingenting.

– Tänk. Du har redan fått veta att vårt mål var ett barns födelse. Vad behövs för att ett barn ska kunna födas? En fader och en moder. Och om det är ett mycket speciellt barn, behövs en mycket speciell uppsättning gener. Vi hittade en rad tänkbara fäder, och vi hade en moder. Du utvaldes som fadern. Och för att ingenting skulle gå fel, måste vi ingripa aktivt i de genetiska processerna. Dessutom ordnade vi det så att när barnet väl var avlat, skulle de genetiska förändringar vi infört återgå. De fick tag i dig, men för sent. Barnet var redan fött. Därmed finns det inte heller några avvikelser i din genuppsättning längre. Om du får fler barn, kommer de att bli fullkomligt normala.

Inom Caye virvlade tankarna. Allting stämde.

Ingenting var som han trott, men ändå stämde det.

Sonja hade fött barnet långt innan han blev gripen av den andra sidan.

Därmed var hans uppgift fullbordad. När de fick tag i honom var han åter, som de kunnat konstatera, helt ordinär.

Därmed hade deras misstankar fullkomligt skingrats. De hade kastat honom åt sidan utan att ett ögonblick ana de rätta sammanhangen.

Kunskapsbärare. Inte helt falskt. För vad är kunskap om inte information?

Och han hade varit en genetisk informationsbärare.

5

De hade en maskin som kunde färdas bakåt i tiden. Det låg mer än nio år mellan den stund då han störtat häruppe och det ögonblick då han för första gången sett de lysande mönstren för sin inre syn.

I det förbjudna landet.

De hade etsat sig in i hans medvetande under störtningen. Han hade suttit och stirrat på dem när skeppet slog i. Sedan hade han glidit in i koma, men de hade följt honom ditin. Och han hade färdats tillbaka i tiden. Återupplevt de händelser som fört honom hit.

Det var som om det fanns en tidsförbindelse mellan honom här och nu, uppe på OIEO, och där och då, flyende in mot Malvallae.

Han erinrade sig nu att han tyckt att handstilen på de meddelanden han hittat i klippgrottorna liknat hans egen.

– Det är sant. Rösten du hörde i det förbjudna landet som pojke, var också din egen röst.

Hade de läst hans tankar?

– Om en stund är det tid för dig att upprätta förbindelsen genom tiden och sätta igång den process som fört dig hit.

– Varför det?

– Du måste få välja fritt. Var det värt uppoffringarna? Borde något annat ha fått inträffa? Det är mycket viktigt för oss att du fattar ett eget beslut. Träffar ett fritt val.

– Ett fritt val?

Han fick inget svar. Maskinerna kanske inte förstod frågans innebörd. De kanske inte ville svara.

– En sak har jag undrat över. Ni kan överföra själs-mönster härifrån och ditner. Kunde ni inte på samma sätt ha gjort vad ni skulle med mig härifrån? Varför ta den onödiga risken att ha en maskin nedgrävd, som när som helst kan bli upptäckt av fienden?

– Det kan vi svara på mycket enkelt. Överförandet av ett själsmönster, som du säger, är svårt. Avståndet måste vara det minsta möjliga. Det fordrar mycket omsorgsfulla kalkyler. Vi har kartor över gynnsamma positioner långt fram i tiden, såväl för oss själva som för fienderna. Med jämna mellanrum vänder OLEO vår sida mot din värld. Möjligheterna till störningar är då som minst. Men de kan aldrig helt uteslutas.

– Man kan mycket väl misslyckas. I ditt fall gällde det att överföra viss genetisk information. Att ingripa direkt i din fysiska gestalt. Den acceptabla felmarginalen var här enormt liten. En oväntad partikelskur som avbryter en del av en transmission kan sudda ut delar av ett minnesmönster. Den återfödde anländer då med sin identitet något för-

dunklad. Fientliga störningar är också möjliga. I ditt fall kunde inga sådana fel få förekomma. Risken för skador på dig eller barnet skulle varit för stora. Chansen att lyckas skulle varit mycket liten. Den nedgräv-da maskinen utförde nu huvudarbetet. Hög precision blev följd. En garanti för framgång,

– Kan man ändra på det som redan hänt? Vad blir följd av det?

– Om den tolvårige Caye inte hittar meddelandet som lockar honom in i det förbjudna landet, kommer hans liv att bli ett annat.

– Han blir helt enkelt en annan.

– Nej, densamme. Men med andra erfarenheter.

– Vad skulle det innebära för er?

– Vi har en alternativ strategi. Den är mindre gynnsam, Måste erkännas. Medan vi här långsamt blev allt överkligare, skulle vi hinna sända tillbaka information i tiden om det här experimentets utfall. Förändringar i tiden är ingenting som sker snabbt. Materien har en viss inneboende tröghet. Den alternativa strategin skulle få provas.

– Med sämre möjligheter att lyckas?

– Ja, fast det är inte uteslutet.

Caye tänkte, men han visste redan att beslutet var fat-tat. Ingenting kunde omintetgöras. Sanja var hans, och han kunde inte tänka sig något annat. Barnet var hans och hennes.

– Jag ska göra det, sa han.

Några timmar senare begrundade han de meddelanden han nu skrivit. Meddelanden till sig själv. När ser jag dem egentligen först? undrade han. Nu eller på morfars vind, nu eller i klippgrottorna? Vad är orsak och vad är verkan?

Han stålsatte sig. Allt var ett led i en kamp, och han måste ta fasta på det. Han hade valt sida och måste fullfölja det han hade att göra.

Likväl kunde han inte låta bli att undra. Tydligt hade han av en tillfällighet gått i rätt riktning från början inne i det vattenfyllda och labyrintiska grottsystemet. Han hade fattat många beslut helt på egen hand. Det första meddelandet hade bara bekräftat – eller skulle bara bekräfta? – att han var på rätt väg. De senare gav mer anvisningar och det sista var det längsta av alla. Där gavs instruktioner om hur skeppet skulle manövreras. Det slog honom nu att störtningen skulle kunna förebyggas om han varnade sig själv, eller infogade en passage om det reglage han alltför sent använt. Därför att han inte vetat vad det var.

Det var en slump att han rört det strax före kraschen – då hade han ingenting att förlora. Och en röd lampa hade fått honom att uppmärksamma det.

Men om han varnade sig själv...vad skulle kunna bli följden? Kanske att han beslöt att inte bege sig till OIEO.

Efter en stund beslöt han att inte nämna reglaget.

Han ville inte införa några nya variabler. Dessutom – varje erfarenhet han gjort föreföll honom just nu oumbärlig och värdefull.

Maskinerna gav honom exakta instruktioner i att sköta apparaturen. På skärmar lyste koordinater i form av siffror – översatta till hans språk – och det beredde honom inte särskilt stora problem att upprätta förbindelserna. Likväl kändes det överkligt, för det var enkelriktade förbindelser bakåt. Han kunde inte se det förflutna, inte röra vid det. Den första lappen som skulle placeras in på morfars vind försvann.

Skulle han märka om det blev något fel?

Han märkte ingenting.

... materien har en viss inneboende tröghet...

Han skakade på huvudet. En lampa framför honom tändes. En ny förbindelse genom tiden var etablerad. Och i något som fungerade som mikrofon, trots att det inte alls såg ut som en sådan, sa han:

– Caye Friesland, vill du viga ditt liv åt att kämpa mot de onda makterna i tillvaron?

Han kunde inte veta vad som skedde i andra sidan av förbindelsen. Inte direkt. Bara genom sina minnen. När lampan åter tändes, sa han:

– Du anförtros härmed rollen som kunskapsbärare. Fly till Malvallae och låt aldrig *dem* få tag i dig.

Nu återstod paketen med meddelanden och behållare

med näringsvätska. Ett efter ett försvann de.

När allt var över, sa en röst till honom:

– Tack! Nu är du ute ur den cirkel i tiden som du själv nyss skapade. Vad vill du göra?

– Återvända hem, till Sanja och vårt barn.

– Det är ett problem förbundet därmed, men inte olösligt. Givetvis är den andra sidan nu på det klara med att något hänt. De vet bara inte vad. Får de en chans skulle de naturligtvis vilja lokalisera dig. Och deras inflytande är stort.

– Jag vet det.

– Vi kan förändra dig. Göra dig oigenkännlig. Du byter bostadsort och namn.

– Nej, sa Caye omedelbart. Jag byter inte namn.

– Tänk på Sanja. Tänk på ditt barn.

– Hon kommer inte att känna igen mig när jag kommer tillbaka.

– Den som älskar en annan, ser inte detsamma som andra personer i omgivningen. Vi kan lämna kvar drag i din gestalt som Sanja fäst sig vid och känner igen.

– Är det möjligt?

– Ja, och ingen annan kommer att känna igen dig. Du får nya fingeravtryck och en ny serie ytliga karakteristika. Hade han något val?

– Jag litar på er, sa han.

Han kände inte längre igen sig själv.

Skulle verkligen hon göra det?

Och den farkost som erbjöds honom liknade inte alls det rymdskepp han tagit sig hit i och störtat med. När han frågade om det, svarade de via den maskin som väglett honom ner i nya underjordiska hallar:

– Den här är av vår egen konstruktion. Det var inte den farkost du anlände i.

– Så då stal jag alltså från den andra sidan.

– Nej, det gjorde du inte heller.

– Vem har då byggt hallarna med rymdskepp under bergen därnere?

– Ni är nykomlingar i universum, svarade de. Ni tror att ni är ensamma där på grundval av en ytlig blick. Ni besöker värld efter värld och ser inte det uppenbara. Nå-gon byggde de där hallarna för hundratusentals år sedan. Deras skepp fungerar än. Vi bara lånade ett.

– Universum är uråldrigt. Ni har ännu bara lärt känna en droppe i havet.

— — —

Hans farkost var mycket liten och rymde i stort sett bara honom själv.

– Den är programmerad för färden. Du kommer att landa en bit från bebyggda trakter. Den reflekterar inte radarekon, så du är omöjlig att spåra. Det finns bara två spakar. Till vänster finns den för start. Den spak som finns till höger ska du föra rakt ner när du landat. Sedan måste du vara

ute ur farkosten inom två minuter. Det är mycket viktigt.

Caye nickade.

– Farväl då, sa han. Och har vi tur segrar vi tillsam-mans. Hälsa Thaysland att jag ska göra det jag lovade honom.

Han stängde dörren om sig. Han tog tag i startspaken.

– Har jag fått veta allt, tänkte han. Finns det inte obesvarade frågor?

Borde han inte stanna och försöka få veta mer? Men en känsla inom honom manade på. Hemåt! Och han förde spaken i bottenläget.

6

Ingen detektor uppfattade den lilla farkosten då den lämnade OLEO:s yta, för de detektorer den andra sidan förfogade över var fullt upptagna av att spåra en större farkost, som en stund tidigare lämnat en annan hangar inte i riktning mot någon särskild värld, utan bara ut ur solsystemet.

Ett knappt dygn senare hade den mindre obemärkt landat med sin ende passagerare på Vilahall.

Caye låg kvar därinne och hämtade sig några minuter. Var befann han sig nu? Hur skulle han komma hem? Skulle han inte väcka nyfikenhet i de här kläderna?

Han tänkte på Sanja och barnet. De fanns ständigt i hans tankar. En stingande längtan.

Han fällde ner spaken. Ytterdörren öppnades. Han reste sig och steg ut.

En ökenråtta hade skräckslagen frusit i sittande position när den stora skuggan föll ur skyn. När Caye kom fram, en Människovarelse, bröts förstelningen. Den stirrade på honom med röda ögon, gav till ett skrik och försvann ner i sanden.

Caye sprang bort från skeppet. När han hunnit femtio

meter, stannade han och såg sig om.

Det låg där stilla och övergivet.

Och så hände något plötsligt och det fanns inte längre. Han såg det skrynklas samman på en bråkdel av en sekund och upplösas i stoft. En del drev i vinden och en del lade sig till vila med den övriga sanden.

Caye såg upp mot stjärnorna. Vintergatan hängde där som en utmaning, OIEO fortfarande som en gåta.

Hemåt!

– – – Om de förstod att han kommit åter, att han inte omkommit i grottorna utan varit ombord på rymdskeppet, skulle hans hem vara den naturliga platsen att gillra nya fällor. Hemåt!

Han levde som en ökenråtta något dygn, tills han hittade en väg och efter lång väntan fick lift av ett fordon in till närmaste stad. Han uppgav sig vara soldat (för hans kläder kunde kanske tas för någon militär specialklädsel) som kommit bort från sitt förband under en övning och nu var på väg hem till sin bas.

Föraren trodde honom uppenbarligen. Caye underhöll honom med berättelser från sin grundutbildningstid och de skildes som vänner utanför Cirvallae.

Han köpte nya kläder nu för de pengar han hittat i en ficka i kläderna han fått däruppe. De hade tänkt på allt. Det var en smärre förmögenhet han fått med sig.

Sedan tog han tåget till Cervae och därifrån flög han

hem. Överallt uppgav han olika namn. I Cervae köpte han dessutom nya kläder igen.

En sen höstdag kan han gående hem, med underliga känslor av oro och lycka i bröstet. Det föreföll honom ofattbart att allting kunde finnas kvar likadant. Ett ofattbart mirakel.

Han ringde på dörren, och efter en stund öppnades den försiktigt.

Hon stod där.

– Caye, sa hon hjälplöst. Han var röjd.

Bakom henne stod två män, nästan osynliga i mörkret. Främlingar. De smälte nästan samman med mörkret.

Caye slungade en kniv. I spiral virvlade den förbi strax över Sanjas axel och satte sig i halsen på en av de två. Den andre svor och höjde en pistol.

Den andra kniven klöv hans hand och den tredje tog hans liv.

– Finns det fler? frågade Caye den chockade och stel-frusna Sanja. Hon nickade.

– En till. Bakom huset.

Caye tog upp den pistol som fallit ur handen på en av de döda. Han gjorde en gest åt henne att vänta där. Mannen bakom huset hade inte hört någonting, och var oförberedd när Caye kom. Skottet som tog hans liv kom som en stor överraskning.

Caye återvände till Sanja.

– Det är över nu, sa han. Nu är jag bara din.

En av de döda hade en svart onyxring på fingret. Caye drog av den och stoppade den i fickan.

De hade räknat med att ta honom med överraskning. Det hade de inte gjort. Han hade varit beredd.

– Är det bra med pojken? frågade han. Vi måste genast ge oss iväg härifrån.

Varje dag under flera år väntade han på att de skulle komma. Varje dag var han beredd. Han var övertygad om att de inte gav upp så lätt.

Om de inte kunde spåra honom, kunde de tänkas spåra Sanja och pojken.

Han väntade, ständigt beredd att försvara sig och de sina, men allteftersom åren gick och pojken växte upp och aldrig visade tecken på att vara något annat än en fullt normal pojke med drag från båda sina föräldrar, inga sär-skilda kunskaper, ingenting – växte inom Caye Friesland en stark övertygelse om att, alla förberedelser till trots, allt misslyckats.

Övertygelsen växte till visshet och han såg alltmer resignerad ut. Han var glad att han aldrig avslöjat för Sanja att det skulle vara något speciellt med deras barn. Runt om i världen fanns allt tydligare tecken på att de höll på att befästa sin makt och förbereda för sin konungs återkomst, om han nu inte redan var född.

Och motplanen hade misslyckats.

Spelet var förlorat.

Men ändå var det inte så. Man har aldrig tillgång till hela sanningen. Så var det även för Caye Friesland.
Det var någonting han hade glömt.

ÅTERBLICK: SAMARKAND 5617

När Caye lämnade Sanja i byn Wielke hos hennes föräldrar och gav sig av för att uträtta en del ärenden, var det i första hand morfadern han tänkte på. Att han borde anmä-la sig och registrera sig som arvinge. Det var mindre arvet – som inte kunde vara stort – han tänkt på, än på att få klarhet i vad som skett. Att kanske postumt föra den gamles talan. Protestera mot eventuella övergrepp.

Hans hjärna var full av motstridiga tankar och känslor, och ju närmre han kom Malvallae, desto motstridigare blev de. Han mindes hur han vaknat upp den där natten för några år sedan och det första han sett hade varit Rosie Dowland, endast klädd i en halvt genomskinlig korallröd negligé. Han mindes hur han smugit upp mitt i natten, och lyssnat vid hennes dörr. Han mindes hur det hettat till i honom.

Han hade haft vissa drömmar...

Och nu, Sanja. Tankarna på ett eget liv. Han visste att Rosie Dowlands liv och hans aldrig skulle kunna smälta samman. Inte heller önskade han det.

Han tänkte: Jag måste träffa henne igen, en sista gång. Och därför begav han sig i riktning mot Samarkand när han på kvällen kom till Malvallaes.

När han lämnade Malvallaes nybyggda jättekomples bakom sig och kom in i Samarkand, var det som att komma in i en annan värld, som att sätta ögat till ett kaleidoskop där allt skimrade med nya, trolska färger. Husen var ålderdomliga, pittoreska, smyckade här och var med lysande mosaiker och krönte av kopparklädda torn – som miniatyrpalats. Gatorna var smala och stensatta, där det inte fortfarande bara var grus. Mellan husen hade man spänt pärlband med lyktor och stjärnor. Han kände sig som om han försatts tillbaka i tiden. Trots att det var sent på sommaren så vimlade gatorna nu på eftermiddagen av folk. Vad synd det är att Sanja inte fick se det så här, tänkte Caye. Om dagen är det något annat.

Samarkand tillhörde hans barndom. Det kändes som om han var på väg för att ta farväl av den. Men just nu kände han inget vemod. Bara förväntan.

Det var hit han flytt som pojke, det var här han tagit sin tillflykt.

Det hade känts naturligt då, men nu var han vuxen och när han stannade utanför Peppargränd 6 måste han svälja. Tänk om hon var upptagen? Det var ju mycket troligt. Han gick uppför trapporna och knackade på dörren. Han visste inte riktigt vad han skulle säga och under några

sekunder önskade han att hon inte skulle öppna. Sannolikt var hon upptagen och skulle be honom återkomma någon annan gång. Hon öppnade dörren och stod där. Än en gång förundrade det honom att hon inte var längre än han själv, för det var sådan han mindes henne. Oåtkomlig.

– Kom in, Caye sa hon. Jag har väntat på dig.

Han steg in i hennes hall och svalde åter, när han tänkte på vad hon sagt.

– Är du... ensam? frågade han.

Hon log.

–Ja, jag är det oftare och oftare numera. Circh och du betydde mer för mig än jag riktigt förstod just då. Ja, du vet väl att det är klart att det var han som dödade Arvtagaren?

Caye nickade. Han hade hört så pass mycket. Vad som skulle ske nu visste ingen.

– Men jag har fått klarhet rörande Circh, sa Rosie. Det finns ingen anledning att sörja.

Egendomliga ord, men han trodde henne. Hon sa dem på ett sådant sätt att man måste tro på dem. Även om man inte riktigt förstod.

– Men jag är ensam för att jag vill det, fortsatte hon. I kväll har jag väntat på dig. Så nu är jag ju inte längre ensam.

Jag måste säga något, tänkte Caye, om varför jag är här. Genast. Annars kommer jag mig inte för att göra det.

– Du hade rätt om Sanja, sa han. Jag tror hon tycker om mig. Och jag tycker om henne. Hennes far kände mina föräldrar, tillfogade han.

Rosie väntade på att han skulle fortsätta.

– Jag vet mycket litet om hur man betar sig tillsammans med en flicka...och med Sanja är det så att jag vill göra allting rätt. Och jag tänkte att allt det jag behöver lära, det vet du. Så jag har kommit för att be om en lektion. Nej, inte be utan köpa. Jag har pengar.

Rosie såg allvarligt, men inte alls överraskat på honom.

– Nej, sa hon. Betala behöver inte du. Du är min gäst i kväll.

– Men, invände Caye.

– Tyst nu, sa hon. Tag av dig skorna, och kom in. Jag tänkte mig att vi kunde äta en bit mat. Tycker du fortfarande om hjortstek? Och jag har en flaska gammalt fint vin.

Hon gav honom vin, men inte för mycket. Vinet fick honom att känna sig varm och litet yr. De åt tillsammans och pratade. Utanför fönstren pågick ett fyrverkeri, som blandade sig med ljuset från stjärnorna. Så reste hon sig och tog med en liten gest bort ett hårspänne och hennes hår föll fritt över axlarna.

Hon fattade Cayes hand.

– Kom, sa hon. Och förtrollad följde han henne in i hennes kammare, där hon klädde av dem, lärde honom

hur man gör, och visade hans instinkter hur de kunde få utlopp och förena sig med en kvinnas.

– Tro inte du vet allt nu, sa hon när de låg stilla i mörkret, och fyrverkeriet därute var förbi.

– Varje kvinna är en ny värld, för varje människa är en ny värld. Du måste lära känna henne. Du måste låta henne lära känna dig. Jag är litet avundsjuk på henne.

Fast Caye undrade om hon inte bara sa det för att göra honom glad.

De låg tätt omslutna i natten.

– Berätta för mig om dig själv, sa han. Någonting. Egentligen vet jag ju så litet om dig.

Hon var tyst och varm alldeles intill honom.

Till sist sa hon: – Vad vill du veta?

– Någonting. Hur kom du till Samarkand och när? Du talade om att lämna Samarkand. Men det är omöjligt. Du tar det med dig. Jag tror det. Samarkand är där du finns.

– Åh, svarade Rosie. Bli inte kär i mig nu, Caye. Låt bara det här vara vår natt. Du ska veta att jag har väntat på den. Och det var faktiskt därför jag en gång kom till Samarkand. Det verkar så länge sedan. Men egentligen är det inte så många år. Inte när man räknar dem. Men mycket har hänt under de åren.

Caye låg som i halvslummer. Han kände en fullkomlig inre frid och ro. Hennes röst var mjuk och nära.

– När jag var liten hade jag en egendomlig upplevelse, sa hon. Jag växte upp ungefär som du, i en by, men vid havet. Och jag älskade havet, men ibland gick jag uppåt, där det växte skog och var bara för mig själv. Inom mi-g fanns en röst. Den sa mig att jag var utvald. Det var något särskilt med mig.

– En dag uppe i skogen hade jag en egendomlig upplevelse, en synbild. Det var en bild av en pojke, och rösten sa mig att det var förutbestämt att han skulle bli min. Jag var inte så gammal då, men upplevelsen gjorde mig som du förstår mycket upphetsad. Jag var ett barn, och jag visste ingenting om kärleken, men ändå älskade jag. Jag rymde hemifrån för att söka efter honom. Jag hittade honom förstår inte, och när de hittade mig, blev jag inlåst i flera veckor. Jag växte upp, och jag väntade. Första gången jag såg honom var jag betydligt äldre. Det var på en marknad. Våra blickar möttes en kort stund, och jag tyckte jag såg på honom att han visste. Det var en mycket puritansk miljö jag växte upp i. En flicka fick absolut inte visa intresse för någon pojke. Jag visste fortfarande inte ens vad han hette. Det dröjde ännu ett år innan jag såg honom igen, men då lyckades jag uppfatta hans namn. Strax där-efter kom han på besök hos mina föräldrar. Vi fick bara utbyta några ord, men de var tillräckliga. En månad senare försvann han ute på havet, spårlöst, med sin far och tre bröder.

Hon tystnade.

– En tid därefter fick jag en ny uppenbarelse. Den visade mig hur jag skulle göra. Den gav mig ett löfte. Om jag rymde hemifrån och begav mig till Samarkand, skulle jag en dag få se honom igen, och jag skulle få föda hans barn. För mig var det tillräckligt. Fast även annars var jag mogen för att bryta upp. Jag begav mig till Samarkand. Det skulle dröja många år, och jag hann nästan glömma varför jag egentligen kommit hit. Det räcker inte att kunna attrahera män. Man måste ha ett skäl att göra det också, om man inte vill bli nerbruten i sitt inre. Men det finns mycket man kan göra. Efter en tid som dagflicka och nybörjare, hade jag samlat pengar och hyrde min första lägenhet. Jag började välja mina kunder.

– För om jag kunde påverka dem i någon riktning, skulle det jag gjorde ha en mening. Och jag upptäckte snart att det var mycket lätt att påverka vissa män, bara genom att tala med dem. De kom inte för att få erotik så mycket som för att köpa sig till förtrolighet med någon som inte skulle förråda dem. De kom till mig och bad om råd, och fast många av dem såg ner på mig en smula i dagsljus, följde de mina råd likväl. Kanske i tron att de egentligen hade kommit på det själva. Under en tid hade jag ett flertal inflytelserika ministrar som kunder, och genom dem kunde jag i viss utsträckning leda den politiska utvecklingen i en annan riktning. Jag visste snart vem som var den egentliga fienden, och kanske de på något sätt kom att misstänka

Samarkand för att hysa en fiende. Deras energiska bemödanden att få Samarkand utplånat tyder på det. Det kan inte ha varit bara ett utslag av puritanism. Circh, det var en annan sak med honom. Han älskade mig nämligen. Det var helt uppenbart, och en tid var jag mycket rädd att jag skulle börja älska honom. Så kom du, och genast kände jag igen dig. Du var han, även om du var ganska många år yngre. Jag måste vänta, medan du växte till dig.

Caye hörde hennes röst, och han förstod allt hon sa, men han var som förtrollad.

– Åldern betyder inte så mycket, Caye. Men barndomssvärmeriet har bleknat under de här åren i Samarkand. Jag unnar dig Sanja. Själv är jag tacksam för denna enda natt.

Hon steg upp och öppnade fönstret. Månljuset föll in över dem.

– Du sover väl inte, sa hon. Inte redan. Det finns mycket kvar att lära.

Han vaknade sent på förmiddagen. Bredvid honom sov Rosie fortfarande. En lång stund låg han och betraktade henne. När han rörde på sig, vaknade hon.

– God morgon, sa han. Jag måste nog ge mig av snart. Du förstår...

Hon nickade.

– Jag förstår, Caye.

Hon följde honom till dörren, och där kysste hon honom

till avsked.

– Glöm mig inte helt, sa hon. Jag ska inte glömma dig.

På väg ut ur Samarkand funderade han över vad hon hade sagt, och över vad de gjort tillsammans. När hon vinkat till honom från sitt fönster, hade han undrat om han någonsin skulle träffa henne igen. Skulle han det? Vad skulle han göra nu?

Han hade alla detaljerna kring morfadern att klara upp. Sedan väntade Sanja i Wielke. Hennes far kunde hjälpa honom in på pilotutbildning med sina kontakter.

Han gick och tänkte på det. och var plötsligt ute i det myllrande Malvallae. Vakthundar flöt bepansrade förbi på kuddar av komprimerad luft.

Hela atmosfären var spänd. Arvtagaren hade dödats och ingen visste riktigt vad som skulle hända.

Ju längre han gick desto mer försvann Rosie Dowland ur hans tankar. Det var eftermiddag nu, och han tänkte: jag hyr ett hotellrum någonstans, så kan jag åka ut till Wiemark i morgon.

Och han gjorde det. När han fått nycklarna och visats till sitt rum, satte han sig och funderade. Kom jag inte hit igår? Men var har jag tillbringat natten?

Nästa dag var han fullt upptagen med att tänka på annat. Morfaderns gård hade fullt lagligen exproprierats och eventuella anspråk borde ha inlämnats för ett halvt år sedan. Det fanns inget att göra.

När han kom tillbaka till hotellet, for han direkt vidare till Wielke. Vid det här laget hade han även glömt att det fanns någonting han skulle ha glömt, och trodde att han varit i Wiemark två dagar, i stället för en.

– – Rosie Dowland, Ljusbringerskan, såg honom gå. Hon vinkade, sedan stängde hon fönstret och började packa. Hon hade redan överlåtit lägenheten. Några dagar senare lämnade hon obemärkt Samarkand, på väg mot den avsides belägna gård hon köpt långt därifrån för att i ostördhet och avskildhet kunna föda sitt barn.

Appendix

(Utdrag ur informell rapport över Vilahall:)

Position F 447710–4:1 (F–sol klass IV yttemp 7100°)

Solavstånd 225,3 milj km

Gravitation 1,7 GE

Medeltäthet relativt vatten 5,6

Ekvatorsradie 7 157,2 km

Omloppstid/egenrotationer 1/432,4

Syrehalt 28% (varav hög halt 03)

Rest 71 % kväve, samt ädelgaser

(Mer exakta data – se IHS 56–7–213.34)

Kolonisationen går tillbaka långt i det förflutna till tiden före sjätte inbördeskriget. Vilahall är egentligen den större komponenten i ett dubbelplanet–system, vars mindre komponent ej skildras här (se IHS etc.: §35). Det relativt stora avståndet mellan de två världarna minimerar tidvattenseffekterna såväl i hav som atmosfär. Tidvis kan särskilt de förra vara mycket stora, dock ej över hela planetens yta. Något om geografin: Snabba evolutionära betingelser antyder ev. yttre påverkan. Planetens storlek

bidrar till att hålla nere biosfäriska störningar. Låg folktäthet trots ovanligt hög industriell nivå och utveckling, även före tiden för förnyad kontakt, kan förklaras på olika sätt, och en tänkbar förklaring är någon form av yttre styrning. De teorier som vissa etnologer lagt fram måste dock avvisas som alltför fantasifulla. Kolonisterna reagerade inte som man kunde väntat sig med att bli småväxta och grovt byggda. I stället utvecklade de en effektivare ämnesomsättning, benstommen förstärktes såväl som muskulaturen. En genomsnittsinvånare är kanske något kortare än på en värld med normalgravitation, men helt obetydligt. Däremot är han eller hon betydligt kraftigare byggd, dock utan all klumpighet. Genomsnittlig livslängd är 70 år (lokal tid), vilket motsvarar ca 99 galaktiska standardår. Kvinnorna på Vilahall erkänns av flera bedömare som vackra, enligt gängse galaktisk måttstock ofta som mycket vackra, trots eller kanske just på grund av sin inneboende styrka, som bidrar till att ge dem en särskild prägel och utstrålning.

— — —

Andra böcker av Bertil Mårtensson

Flera finns på denna site, andra på bibliotek för lån eller för köp i nätbokhandeln, såsom adlibris, Bokus mfl. Se www.Elib.se. Sökord: Bertil Mårtensson. Fler kommer att utges. Via Elib finns f.n.

Eböcker

Växande hot (crime)

Mordet på dr Faust (crime)

Vingmästarens dotter (SF/fantasy)

Maktens Vägar I-III (Fantasy)

Skeppet i Kambrium (SF)

Mp3 böcker

Mahjong-morden (crime)

Växande Hot (crime)

Detta är verkligheten (SF, utopi)

Samarkand 5617 (SF, Wela förlag)

<http://www.flyingbird.se>

- Samarkand är namnet på glädjekvarteren i Malvallae på planeten Vilahall och året 5617 (galaktisk tideräkning) ett viktigt årtal i dess historia.
- I Samarkand lever Rosie Dowland, kurtisan åt flera berömda politiker och inte utan inflytande över dem. Hon väntar på att ett löfte skall infrias, som hon fått en gång för länge sen.
- Till Samarkand kommer Circh Thaysland, som ständigt undrar över sina minnen. Enligt dessa dog han vid en krasch på månen - OIEO - för över tusen år sen. Hur kan han leva på nytt? Varför?
- Till Samarkand kommer också Caye Friesland, tretton år. Han bär på kunskaper, som en dag skall förändra världen, men han är också en bricka i ett spel om makten över Vilahall.
- Samarkand 5617 är en fantasifull, färgstark och spännande roman om en maktkamp i en framtida värld.

Om *DETTA ÄR VERKLIGHETEN*

... det som från början såg ut som en sagoberättelse och som i fortsättningen fick karaktären av ett akademiskt problem blir till slut en fjättrande fråga som angår varje läsare. Det är styvt gjort. Här är en författare som har något viktigt att säga och något viktigt att fråga.

Göran Zachrisson, SDS

... För även om hans roman ytligt sett förefaller gå tvärs emot strömmen av engagerad litteratur, så kan man uppfatta de psykologiska konflikter som utgör varpen i fiktionsväven som relevanta just nu.

Peter Ortman, BLM

Om *SKEPPET I KAMBRIUM*
Det är glädjande att få i sin hand en sf-bok som verkligen är science-fiction, där det vetenskapliga stoffet verkligen är en integrerad del av handlingen. . . Helt plötsligt känns det som om alla de gamla sf-klichéerna får nytt liv just genom den konsekvens med vilken författaren använder alla de tekniska konsgreppen. Han skapar en värld som inte är totalt fattbar men som ändå är totalt verklighetsnära.

Karl G Fredriksson, Nerikes Allehanda

ISBN 91 7368 0028

bokad

I Läs en bok finns också
följande böcker av
Bertil Mårtensson:

Skeppet i Kambrium
Det gyllene språnget
Jungfrulig planet

Titta i boklistan!